

Uchwała Nr 4044/2017
Zarządu Województwa Wielkopolskiego
z dnia 27 lipca 2017 r.

w sprawie: zmiany uchwały Nr 1620/2016 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 12 lutego 2016 r. w sprawie przyjęcia Mandatu Terytorialnego dla Leszczyńskiego Obszaru Strategicznej Interwencji w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020

Na podstawie art. 41 ust. 1 i ust. 2 pkt 4) ustawy z 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (j.t. Dz.U. z 2016 r., poz. 486 ze zm.), a także art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (j.t. Dz. U. z 2016 r., poz. 217 ze zm.), zapisów Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020, Uchwały ZWW nr 4680/2014 z dnia 23 maja 2014 r. w sprawie: przyjęcia zasad dotyczących realizacji projektów w ramach mandatu terytorialnego dla obszaru strategicznej interwencji ośrodków subregionalnych wraz z ich obszarami funkcjonalnymi w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020, Zarząd Województwa Wielkopolskiego uchwała co następuje:

§ 1

Zmienia się uchwałę Nr 1620/2016 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 12 lutego 2016 r. w sprawie przyjęcia Mandatu Terytorialnego dla Leszczyńskiego Obszaru Strategicznej Interwencji w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020, zmienioną następnie Uchwałą Zarządu Województwa Wielkopolskiego Nr 2481/2016 z dnia 18 sierpnia 2016 r. poprzez zmianę jej załącznika stanowiącego Mandat Terytorialny dla Leszczyńskiego Obszaru Strategicznej Interwencji (L OSI).

§ 2

Załącznik, o którym mowa w § 1, otrzymuje brzmienie jak w załączniku nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Marszałkowi Województwa Wielkopolskiego.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Marszałek Województwa
Marek Woźniak

**Uzasadnienie do Uchwały Nr 4044/2017
Zarządu Województwa Wielkopolskiego
z dnia 27 lipca 2017 r.**

w sprawie: zmiany uchwały Nr 1620/2016 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 12 lutego 2016 r. w sprawie przyjęcia Mandatu Terytorialnego dla Leszczyńskiego Obszaru Strategicznej Interwencji w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020

Zgodnie z art. 9 ust.1 ustawy z 11 lipca 2014r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Zarząd Województwa Wielkopolskiego (ZWW) pełni rolę Instytucji Zarządzającej Wielkopolskim Regionalnym Programem Operacyjnym na lata 2014-2020 (WRPO 2014+).

Obszary Strategicznej Interwencji (OSI) Ośrodków Subregionalnych są jednym z instrumentów terytorialnych realizowanych w ramach WRPO 2014+. Mandat terytorialny jest narzędziem służącym realizacji terytorializacji interwencji w ramach WRPO 2014+ skierowanej dla ośrodków subregionalnych oraz ich obszarów funkcjonalnych. Stronami mandatu terytorialnego są: IZ WRPO 2014+ oraz przedstawiciele zdefiniowanych miast subregionalnych wraz z ich obszarami funkcjonalnymi. Zgodnie z zapisami Uchwały Nr 4680 /2014 ZWW z dnia 23 maja 2014 roku w sprawie: przyjęcia zasad dotyczących realizacji projektów w ramach mandatu terytorialnego dla obszaru strategicznej interwencji ośrodków subregionalnych wraz z ich obszarami funkcjonalnymi w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 treść mandatu terytorialnego oraz jej zmiany przyjmowane są przez ZWW w formie uchwały.

Celem niniejszej Uchwały jest zmiana przez IZ WRPO 2014+ Mandatu Terytorialnego, zgodnie z wnioskiem przedłożonym przez Lidera Leszczyńskiego Obszaru Strategicznej Interwencji oraz zaakceptowanym przez uprawnionych przedstawicieli Leszczyńskiego Obszaru Strategicznej Interwencji.

Wnioskowane zmiany dotyczą przede wszystkim:

- usunięcia z listy przedsięwzięć następujących fiszek:

a. Uzbrojenie Strefy Inwestycyjnej IDEA w Lesznie – Etap II i III (1.3.3)

b. Rozwój infrastruktury edukacyjnej na terenie Miasta Leszna (9.3.2)

c. Przebudowa i zmiana sposobu użytkowania budynku internatu na potrzeby Zespołu Szkół Specjalnych (9.3.2)

d. E-urząd dla e-obywatela, wdrożenie elektronicznych usług publicznych w Lesznie (2.1.1)

- wpisania fiszki „*Modernizacja budynku przy Pl. Dr Jana Metziga 25 z dostosowaniem na potrzeby Miejskiej Biblioteki Publicznej w Lesznie*”. (9.2.1)

- realokacji kwoty 5 047 213,44 euro (20 693 575,02 zł) z wymienionych wyżej usuniętych fiszek do fiszki: *Modernizacja budynku przy Pl. Dr Jana Metziga 25 z dostosowaniem na potrzeby Miejskiej Biblioteki Publicznej w Lesznie* (oraz związanych z przedmiotową zmianą weryfikacji wartości wskaźników do osiągnięcia przez OSI).

- zmiany zakresu przedmiotowego dotychczasowej fiszki „*Rozbudowa ulicy Osieckiej – drogi wojewódzkiej nr 432 w granicach miasta Leszna*” (zadania Miasta Leszno) w zakresie zaproponowanym w piśmie PR.038.3.2.2017. (5.1.1)

Analiza wnioskowanych zmian pozwala na ich akceptację.

W związku z tym podjęcie niniejszej uchwały jest w pełni uzasadnione.

*Wojciech Jankowiak
Wicemarszałek*

Mandat terytorialny dla

Leszczyńskiego
Obszaru
Strategicznej
Interwencji

Część strategiczna

Leszno, 2017 r.

Spis treści

<i>Spis skrótów</i>	4
Część A Diagnoza.....	5
WPROWADZENIE.....	5
<i>1. Opis sytuacji społeczno-gospodarczej Leszczyńskiego Obszaru Strategicznej Interwencji</i>	6
<i>1.1. Demografia</i>	8
<i>1.2. Edukacja</i>	18
<i>1.3. Ochrona zdrowia</i>	28
<i>1.4. Mieszkalnictwo i budownictwo</i>	29
<i>1.5. Turystyka i rekreacja</i>	32
<i>1.6. Pomoc społeczna</i>	33
<i>1.7. Bezpieczeństwo publiczne</i>	38
<i>1.8. Uwarunkowania komunikacyjne</i>	40
<i>1.9. Zaopatrzenie w wodę i gospodarka wodno- ściekowa</i>	46
<i>1.10. Gospodarka odpadami</i>	48
<i>1.11. Zaopatrzenie w energię ciepłą</i>	50
<i>1.12. Podmioty gospodarcze</i>	51
<i>1.13. Rynek pracy</i>	53
<i>1.14. Wsparcie przedsiębiorczości</i>	59
<i>1.15. Finanse samorządów tworzących LOSI</i>	65
CZĘŚĆ STRATEGICZNA MANDATU TERYTORIALNEGO - ANALIZA SWOT.....	70
<i>2. Realizacja zasady partnerstwa podczas przygotowań i realizacji projektów</i>	74
<i>3. Organizacyjne i instytucjonalne formy przygotowania projektów i zarządzania ich realizacją</i>	74
<i>4. Uzasadnienie listy wybranych projektów oraz ich zintegrowanego charakteru</i>	75
<i>5. Relacje i efekty synergiczne między poszczególnymi projektami</i>	77
<i>6. Relacje między projektami społecznymi a inwestycyjnymi</i>	78
<i>7. Wpływ projektów na zasady horyzontalne</i>	79
<i>8. Wkład w realizację polityk zewnętrznych</i>	80
<i>9. Wkład w realizację polityk krajowych i wspólnotowych</i>	81
<i>10. Wkład w realizację celów strategii rozwoju województwa</i>	84
<i>11. Wkład w realizację celów WRPO 2014+</i>	85
<i>12. Wkład w osiągnięcie pośrednich (kamienie milowe) i docelowych wartości wskaźników określonych w WRPO 2014+ – spodziewane efekty (produkty i rezultaty).</i>	87
Część B KARTY PROJEKTÓW/FISZKI OBSZAROWE.....	94

1. Budowa sieci połączeń dróg dla rowerów w gminie Osieczna, Lipno i Rydzyna	94
2. Zwiększenie dostępności oraz poprawa jakości edukacji przedszkolnej poprzez budowę przedszkola samorządowego w Rydzynie oraz Święciechowie	97
3. Termomodernizacja budynków oświatowych w Lesznie, Lipnie, Święciechowie	104
4. Promowanie czystego transportu miejskiego poprzez zakup autobusów elektrycznych wraz z budową, przebudową i modernizacją infrastruktury na pętlach autobusowych i zajezdni autobusowej Miejskiego Zakładu Komunikacji w Lesznie.....	113
5. Rozwój infrastruktury edukacyjnej na terenie Miasta Leszna	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
6. Przebudowa i zmiana sposobu użytkowania budynku Internatu na potrzeby Zespołu Szkół Specjalnych.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
7. Rozbudowa ulicy Osieckiej- drogi wojewódzkiej nr 432 w granicach miasta Leszna.....	116
8. Uzbrojenie Strefy Inwestycyjnej IDEA w Lesznie – Etap III	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
9. Modernizacja wraz z rozbudową oczyszczalni ścieków w Osiecznej.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
10. E-urząd dla e-obywatela, wdrożenie elektronicznych usług publicznych w Lesznie	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
11. Działanie 6.3 Samozatrudnienie i przedsiębiorczość	128
12. Działanie 7.2 Usługi społeczne i zdrowotne	132
13. Działanie 8.1.1 Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz wyrównanie dostępu do edukacji przedszkolnej i szkolnej.....	140
14. Działanie 8.1 Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz wyrównanie dostępu do edukacji przedszkolnej i szkolnej.....	145
CZĘŚĆ C INFORMACJE OGÓLNE	159
1. Lista projektów podstawowych i rezerwowych	159
2. Tabela finansowa	162
3. Tabela komplementarności	163

Spis skrótów

<i>LOSI</i>	<i>Leszczyński Obszar Strategicznej Interwencji</i>
<i>EFS</i>	<i>Europejski Fundusz Społeczny</i>
<i>EFRR</i>	<i>Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego</i>
<i>WRPO 2014+</i>	<i>Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020</i>
<i>JST</i>	<i>Jednostka samorządu terytorialnego</i>
<i>SSE</i>	<i>Specjalna Strefa Ekonomiczna</i>

Część A Diagnoza

WPROWADZENIE

Mandat terytorialny jest narzędziem służącym realizacji terytorializacji interwencji w ramach WRPO 2014+ skierowanej dla ośrodków subregionalnych (jakim jest m.in. Leszno) oraz ich obszarów funkcjonalnych.

Celem Mandatu jest zidentyfikowanie, w procesie negocjacji Instytucji Zarządzającej z poszczególnymi ośrodkami subregionalnymi, zintegrowanych przedsięwzięć oraz wskazanie na ten cel alokacji finansowej.

W wyniku delimitacji Obszarów Strategicznej Interwencji Ośrodków Subregionalnych zgodnie z dokumentem „Zasady i kryteria wyznaczania obszarów funkcjonalnych w województwie wielkopolskim”, przyjętym Uchwałą Nr 478/2015 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 30 kwietnia 2015 r. wskazano w Leszczyńskim OSI następujące gminy: Leszno, Lipno, Osieczna, Rydzyna, Świąciechowa.

Proponowane w Ramach LOSI przedsięwzięcia mają spójny charakter, są komplementarne. Ich realizacja ma tak ukierunkować interwencję, aby ograniczyć bariery rozwojowe i zaktywizować istniejący w LOSI potencjał społeczny, środowiskowy i gospodarczy, zdiagnozowany w niniejszym dokumencie.

1. Opis sytuacji społeczno-gospodarczej Leszczyńskiego Obszaru Strategicznej Interwencji

Leszczyński Obszar Strategicznej Interwencji jest obszarem funkcjonalnym miasta Leszna, w skład którego wchodzi następujące jednostki samorządowe:

- miasto Leszno (miasto na prawach powiatu) - jako rdzeń obszaru,
- gmina wiejska Lipno,
- gmina miejsko-wiejska Osieczna,
- gmina miejsko-wiejska Rydzyna,
- gmina wiejska Świąciechowa,
- Powiat Leszczyński.

Ryc. 1 Zasięg terytorialny LOSI

Źródło: Opracowanie własne

Leszczyński Obszar Strategicznej Interwencji na koniec 2014r. zamieszkiwało 97 483 mieszkańców. Zajmuje on powierzchnię 53 489 ha. Położony jest w południowo-zachodniej części województwa wielkopolskiego. Odległość do zachodniej granicy Polski wynosi ok. 200 km.

Przez LOSI przebiegają ważne szlaki komunikacyjne – drogi krajowe nr 5 i nr 12 oraz ważne linie kolejowe. Planowany jest przebieg przez obszar drogi ekspresowej S5.

Ryc.2 Położenie i przebieg głównych ciągów komunikacyjnych w LOSI

Źródło: opracowanie własne

Duże znaczenie dla LOSI ma położenie między dwoma dużymi ośrodkami miejskimi - Poznaniem i Wrocławiem.

Leszno jako centrum obszaru pełni funkcje usługowe dla otaczających go gmin. Mieszkańcy okolicznych gmin stanowią rynek pracy dla firm zlokalizowanych w Lesznie. Z uwagi na powierzchnię użytków rolnych, która stanowi prawie 65% powierzchni LOSI w gminach otaczających Leszno rozwija się rolnictwo i przetwórstwo rolno-spożywcze. W gminie Rydzyna z uwagi na tereny pod inwestycje ulokowało się kilka znaczących dla LOSI firm. Z kolei Gmina Osieczna posiadająca unikalne walory krajobrazowo-przyrodnicze pełni funkcje turystyczne.

Na terenie LOSI dostrzega się zgodnie z trendami krajowymi zjawisko suburbanizacji. Mieszkańcy Leszna migrują na tereny leżące tuż zagranicami miasta, gdzie powstają osiedla domów jednorodzinnych.

1.1. Demografia

LOSI na koniec 2014 r. zamieszkiwało 97 483 mieszkańców. Dla poszczególnych gmin wchodzących w jego skład populacja ludności wynosiła:

Tabela 1. Ludność oraz dynamika liczby ludności w latach 2007-2014

Jednostka terytorialna	Ludność ogółem		
	2007	2014	2007-2014
	osoba	osoba	dynamika
LOSI	94 004	97 483	103,7
Miasto Leszno	64 057	64 616	100,9
Gmina Lipno	5 933	7 335	123,6
Gmina Osieczna	8 600	8 944	104,6
Gmina Osieczna - miasto	2 052	2 265	110,4
Gmina Osieczna - obszar wiejski	6 548	6 729	102,8
Gmina Rydzyna	8 200	8 837	107,8
Gmina Rydzyna - miasto	2 607	2 790	107,0
Gmina Rydzyna – obszar wiejski	5 593	6 047	108,1
Gmina Świąciechowa	7 214	7 751	107,4

Źródło: Dane GUS

We wszystkich gminach LOSI porównując rok 2007 i 2014 nastąpił wzrost liczby ludności. Najwyższy wzrost wystąpił w gminie Lipno o 23,6%, najniższy natomiast w Lesznie o 0,9%.

W celu określenia głównych trendów demograficznych determinujących rozwój usług publicznych na terenie uwagi na brak prognozy dla poszczególnych gmin LOSI przedstawiono informacje dla Leszna i powiatu leszczyńskiego. Należy się spodziewać, że trendy dla LOSI będą podobne. OSI poniżej przedstawiono prognozę liczby ludności w latach 2011-2035. Obserwowane i prognozowane dla LOSI trendy demograficzne można zaliczyć, na tle szerszej sytuacji w regionie i w całym kraju - do korzystnych.

Zgodnie z prognozami demograficznymi GUS, do 2030 roku liczba mieszkańców w Lesznie i powiecie leszczyńskim ma systematycznie rosnąć. Po tym okresie (2030-2050 r.) prognozy zakładają, iż liczba mieszkańców będzie się zmniejszać. Niemniej jednak porównując liczbę mieszkańców do 2014 roku liczba mieszkańców w 2035 r. ma pozostać na zbliżonym poziomie. Omawianą sytuację przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1. Liczba mieszkańców Leszna i powiatu leszczyńskiego w latach 2011-2035 r. – prognoza.

Źródło: GUS

Wzrost liczby mieszkańców determinowany jest przede wszystkim wysokim poziomem urodzeń (w okresie 2015-2030 roku zakłada się, że będzie występować dodatni przyrost naturalny) oraz dodatnim saldem migracji wewnętrznej. Szczegółową charakterystykę w tym zakresie przedstawiają tabele poniżej.

Tabela 2. Gęstość zaludnienia w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	Gęstość zaludnienia				
	2010	2011	2012	2013	2014
	Osoba/km ²				
Polska	123	123	123	123	123
Woj. wielkopolskie	116	116	116	116	116
Powiat leszczyński	65	66	66	67	68
Miasto Leszno	2 029	2 031	2 031	2 027	2 028
Gmina Lipno	65	66	68	69	71
Gmina Osieczna	69	69	69	70	70

Gmina Osieczna - miasto	460	462	463	472	476
Gmina Osieczna - obszar wiejski	54	54	54	54	54
Gmina Rydzyna	62	63	64	64	65
Gmina Rydzyna - miasto	1 206	1 218	1 232	1 255	1 268
Gmina Rydzyna – obszar wiejski	43	44	44	45	45
Gmina Świąciechowa	55	56	56	57	57

Źródło: Dane GUS

Najbardziej zaludnioną gminą jest Leszno (2 028 osoby/km²). Do gmin charakteryzujących się najniższą gęstością zaludnienia zaliczyć należy Gminę Świąciechowa (57 osób/km²). Niski poziom zaludnienia wynika z występowania obszarów prawnie chronionych oraz dużych obszarów przeznaczonych pod użytki rolne. We wszystkich gminach LOSI w latach 2007-2014 gęstość zaludnienia wzrastała. Wynika to ze wzrostu liczby ludności.

Szczegółową charakterystykę w zakresie poziomu salda migracji w latach 2010-2014 w gminach wchodzących w skład LOSI przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Saldo migracji 2010-2014.

Jednostka terytorialna	Saldo migracji na 1000 osób				
	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
Polska	-0,1	-0,1	-0,2	-0,5	-0,4
Woj. wielkopolskie	0,4	0,4	0,2	0,0	0,0
Powiat leszczyński	3,8	6,1	4,3	6,1	4,7
Miasto Leszno	-0,9	-1,9	-2,2	-3,8	-2,7
Gmina Lipno	20,0	18,7	20,5	19,8	14,5
Gmina Osieczna	1,5	2,2	2,5	3,0	5,1
Gmina Osieczna - miasto	1,8	4,1	3,6	8,1	16,8
Gmina Osieczna - obszar wiejski	1,4	1,6	2,1	1,3	1,2
Gmina Rydzyna	3,7	8,3	6,6	10,3	11,6
Gmina Rydzyna - miasto	-1,5	8,3	3,3	15,7	9,7
Gmina Rydzyna – obszar wiejski	6,1	8,3	8,1	7,9	12,5
Gmina Świąciechowa	5,0	6,3	2,0	7,9	9,0

Źródło: Dane GUS

W przeliczeniu na 1000 mieszkańców saldo migracji jest najwyższe w gminach Lipno oraz Rydzyna. W 2014 roku wyjątkowo wysokie saldo migracji wystąpiło w mieście Osieczna. Natomiast w Lesznie saldo migracji jest ujemne co wskazuje, że więcej osób wymeldowało się z Leszna niż się w Lesznie zameldowało. Powyższe dane potwierdzają zjawisko suburbanizacji, które występuje na obszarze

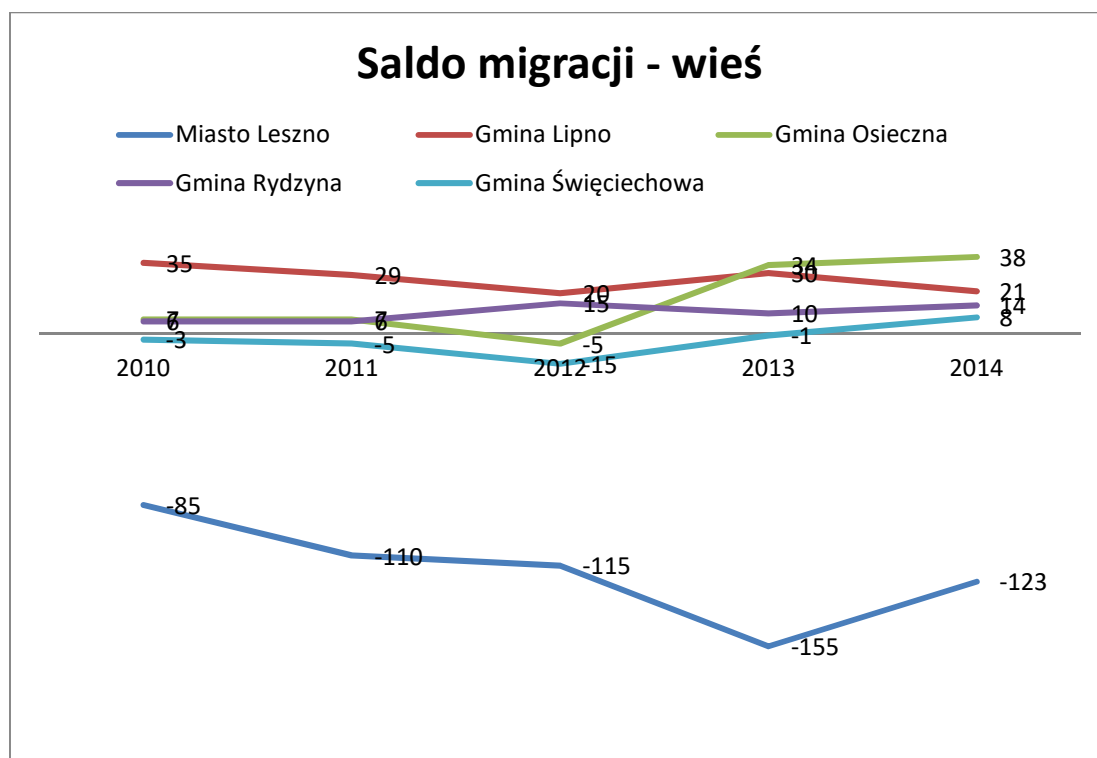
LOSI.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące kierunków migracji -saldo migracji w gminach LOSI w ruchu wewnętrznym – wymeldowania na wieś i do miasta oraz zameldowania ze wsi i z miasta.

W Lesznie saldo migracji wskazuje, że więcej osób wymeldowało się na wieś niż migruje ze wsi do Leszna. Pozostałe gminy LOSI, analizując kierunek migracji na wieś i ze wsi, w większości wskazują saldo dodatnie. Wyjątkiem była gmina Święciechowa, gdzie w latach 2010-2013 saldo było ujemne, natomiast w 2014r. odnotowano saldo dodatnie (8 osób). W gminie Osieczna po ujemnym saldzie migracji w 2012r. kolejne lata pokazały dodatnie wartości. W 2014r. saldo było najwyższe na tle pozostałych gmin LOSI (38 osób).

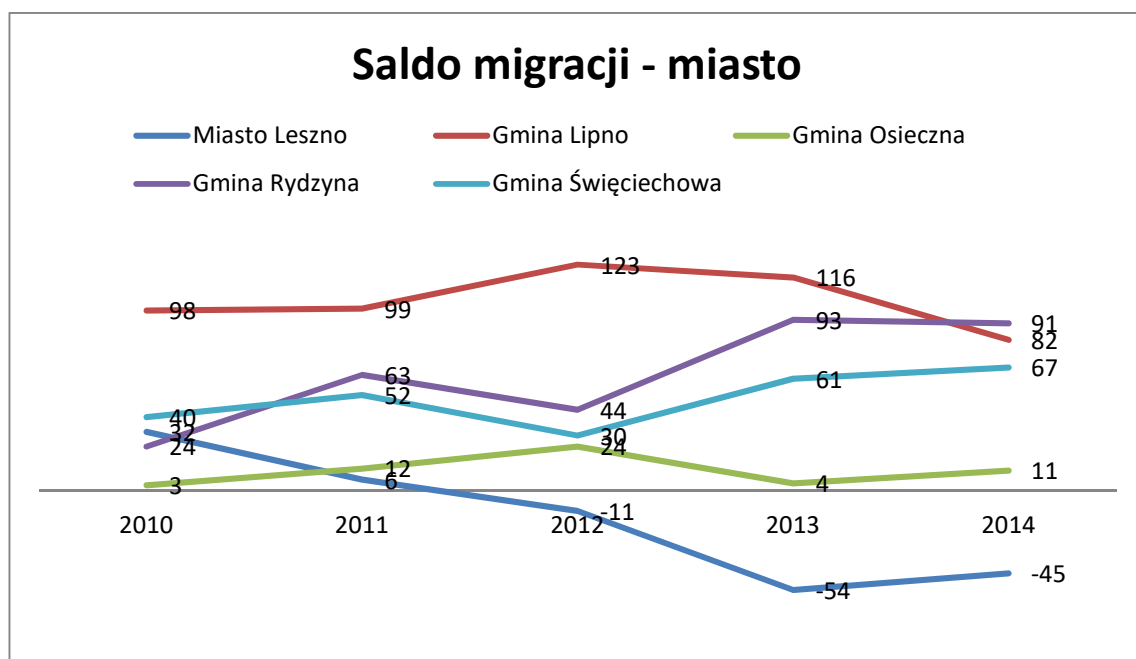
Saldo migracji dotyczące zameldowania z miast i wymeldowania do miast w latach 2012-2014 w Lesznie było ujemne co oznacza, że więcej osób wymeldowało się z Leszna do innych miast niż się w Lesznie z innych miast zameldowało. W pozostałych gminach LOSI występowało saldo dodatnie co oznacza, że więcej przybywało do nich mieszkańców ze wsi i miast niż w tamtych kierunkach migrowało.

Wykres 2. Saldo migracji w gminach LOSI wg kierunku (wieś) w latach 2010-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

Wykres 3. Saldo migracji w gminach LOSI wg kierunku (miasto) w latach 2010-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

Tabela 4. Saldo migracji zagranicznych na 1000 mieszkańców w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	Saldo migracji zagranicznych na 1000 osób				
	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
Polska	-0,05	-0,11	-0,17	-0,52	-0,41
Woj. wielkopolskie	-0,13	-0,14	-0,21	-0,43	-0,38
Powiat leszczyński	0,00	-0,08	-0,21	-0,32	-0,29
Miasto Leszno	0,06	0,13	-0,06	-0,60	-0,33
Gmina Lipno	-0,09	-0,34	-0,22	-0,60	-0,14
Gmina Osieczna	0,00	0,00	0,00	-0,70	0,28
Gmina Rydzyna	0,34	0,11	0,34	-1,23	-0,33
Gmina Świąteczowa	0,12	0,12	-0,23	-1,49	-0,34

Źródło: dane GUS

Po wyjątkowo wysokich ujemnych wartościach salda migracji zanotowanych w gminach LOSI w 2013r., gdzie najniższą wartość odnotowano w gminie Świąteczowa (-1,49 osoby) i gminie Osieczna (-1,23) w roku 2014 saldo było ujemne, ale jego wartość znacznie wzrosła. Najniższe saldo w przeliczeniu na 1000 mieszkańców nadal było w gminie Świąteczowa (0,34 osoby). Saldo migracji we wszystkich gminach LOSI pomimo ujemnych wartości było wyższe niż w Polsce i Wielkopolsce.

Tabela 5. Przyrost naturalny na 1000 ludności w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	Przyrost naturalny na 1000 ludności				
	2010	2011	2012	2013	2014
Polska	0,9	0,3	0,0	-0,5	0,0
Woj. wielkopolskie	2,9	2,1	1,8	1,2	1,7
Powiat leszczyński	5,2	3,8	4,2	3,4	4,2
Miasto Leszno	2,4	2,9	1,8	2,1	1,6
Gmina Lipno	6,6	6,2	4,1	5,9	8,0
Gmina Osieczna	3,6	1,2	1,9	0,2	-0,7
Gmina Osieczna - miasto	-2,3	0,0	-1,4	1,8	-2,2
Gmina Osieczna - obszar wiejski	5,6	1,6	3,0	-0,3	-0,1
Gmina Rydzyna	6,1	4,0	2,4	3,2	2,7
Gmina Rydzyna - miasto	3,0	1,5	3,7	4,7	2,2
Gmina Rydzyna – obszar wiejski	7,5	5,2	1,9	2,5	3,0
Gmina Świąciechowa	3,4	0,4	4,4	2,1	4,2

Źródło: Dane GUS

Najwyższy przyrost naturalny w 2014 r. liczony na 1000 mieszkańców odnotowano w Gminie Lipno (8) oraz w Gminie Świąciechowa (4,2). W Gminie Świąciechowa zjawisko to przekłada się na sferę edukacji, szczególnie wychowania przedszkolnego i powoduje zwiększenie zapotrzebowania na usługi w tym zakresie. Szczegółowo zagadnienie zostało opisane w rozdziale „Edukacja”.

Najniższy przyrost naturalny, przyjmujący wartości ujemne, odnotowano natomiast w Gminie Osieczna. W latach 2010-2014 trudno wskazać trend dla przyrostu naturalnego, natomiast wysokość wskaźnika w większości gmin LOSI wskazuje na dużą przewagę liczby urodzeń nad liczbą zgonów. Miasto Leszno również charakteryzuje się dodatnim przyrostem naturalnym, na koniec 2014r. wyniósł on w przeliczeniu na 1000 mieszkańców 1,6 ‰.

Tabela 6. Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w ludności ogółem w latach 2010-2014.

Jednostka terytorialna	Ludność w wieku przedprodukcyjnym do ludności ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
Polska	18,8	18,5	18,3	18,2	18,0
Woj. wielkopolskie	19,9	19,6	19,4	19,3	19,2
Powiat leszczyński	22,6	22,3	22,1	21,9	21,7
Miasto Leszno	18,6	18,4	18,3	18,3	18,3
Gmina Lipno	25,1	24,7	24,3	23,8	23,8
Gmina Osieczna	21,1	20,5	20,4	20,2	19,8
Gmina Osieczna - miasto	19,9	19,2	18,7	19,2	18,5
Gmina Osieczna - obszar wiejski	21,6	20,9	21,0	20,6	20,2
Gmina Rydzyna	22,5	22,3	22,0	21,9	21,8
Gmina Rydzyna - miasto	21,7	21,2	21,2	21,5	21,8
Gmina Rydzyna – obszar wiejski	22,8	22,8	22,4	22,1	21,9
Gmina Świąciechowa	21,9	21,5	21,3	21,1	21,1

Źródło: Dane GUS.

W większości gmin LOSI udział ludności w wieku przedprodukcyjnym do ogółu ludności jest większy niż w Polsce i Wielkopolsce. Szczególnie duży udział najmłodszej grupy mieszkańców wg wieku zdolności do pracy występuje w Gminie Lipno – 23,8% ogółu mieszkańców. W Rydzynie i Świąciechowie udział jest nieco mniejszy, ale w obu przypadkach przekracza 21%. Taka struktura ma znaczenie z uwagi na potrzeby tej grupy mieszkańców związane m.in. z edukacją, zarówno przedszkolną jak i podstawową, gimnazjalną i ponadgimnazjalną.

Natomiast dla gospodarki LOSI bardzo duże znaczenie ma fakt, że udział tej grupy mieszkańców w ogólnej liczbie ludności w większości gmin spada. Zjawisko to będzie miało negatywny wpływ na kształtowanie się rynku pracy i zachowanie odpowiednich proporcji między grupą osób w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym. Spadek ten nie jest gwałtowny, niemniej porównując rok 2014 z 2007 zauważalna jest tendencja malejąca.

Podobna tendencja spadkowa występuje w grupie osób w wieku produkcyjnym. Natomiast porównując do Polski i Wielkopolski udział grupy osób w wieku produkcyjnym do ogólnej liczby mieszkańców jest w większości gmin LOSI wyższy niż w kraju (63%) i województwie(63,1%). Niższy jest jedynie w Lesznie– 62,2% i w mieście Rydzyna – 62,5%. Najwyższy udział jest w Gminie Świąciechowa – 64,3%.

Tabela 7. Udział ludności w wieku produkcyjnym w liczbie ludności ogółem w latach 2010-2014.

Jednostka terytorialna	Ludność w wieku produkcyjnym do ludności ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
Polska	64,4	64,2	63,9	63,4	63,0
Woj. wielkopolskie	64,9	64,5	64,1	63,6	63,1
Powiat leszczyński	64,5	64,3	64,0	63,7	63,4
Miasto Leszno	65,3	64,6	63,9	63,0	62,2
Gmina Lipno	64,2	64,2	64,1	64,0	63,8
Gmina Osieczna	63,9	63,8	63,5	63,2	63,4
Gmina Osieczna - miasto	65,6	64,9	64,4	63,7	63,4
Gmina Osieczna - obszar wiejski	63,4	63,5	63,1	63,1	63,4
Gmina Rydzyna	65,1	64,5	64,2	63,6	63,4
Gmina Rydzyna - miasto	65,6	65,3	64,7	63,5	62,5
Gmina Rydzyna – obszar wiejski	64,9	64,2	64,0	63,7	63,8
Gmina Świąciechowa	65,2	65,4	65,3	64,8	64,3

Źródło: Dane GUS

Ostatnią grupę stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym. Czym wyższy jest udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców to tym bardziej negatywnie należy oceniać sytuację dla danej JST, gdyż spadek zasobów pracy wpłynie negatywnie potencjał gospodarczego LOSI. W większości gmin LOSI udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców jest niższy niż dla Polski i Wielkopolski. Jedynie Leszno i obszar miejski Gminy Osieczna zamieszkuje procentowo większa grupa osób w wieku poprodukcyjnym niż w Polsce i Wielkopolsce. Jednak we wszystkich gminach LOSI występuje tendencja wzrostowa tego wskaźnika. Przedstawiają to poniższe dane.

Tabela 8. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w liczbie ludności ogółem w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	Ludność w wieku poprodukcyjnym do ludności ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
Polska	16,8	17,3	17,8	18,4	19,0
Woj. wielkopolskie	15,3	15,9	16,5	17,1	17,7
Powiat leszczyński	12,9	13,4	13,9	14,4	14,9
Miasto Leszno	16,1	17,0	17,7	18,7	19,5
Gmina Lipno	10,7	11,1	11,7	12,2	12,4
Gmina Osieczna	14,9	15,6	16,1	16,5	16,9
Gmina Osieczna - miasto	14,6	15,9	16,9	17,2	18,1
Gmina Osieczna - obszar wiejski	15,1	15,6	15,9	16,3	16,5
Gmina Rydzyna	12,4	13,2	13,8	14,5	14,8
Gmina Rydzyna - miasto	12,7	13,5	14,2	15,0	15,8

Gmina Rydzyna – obszar wiejski	12,3	13,1	13,6	14,2	14,3
Gmina Świąciechowa	13,0	13,1	13,4	14,1	14,6

Źródło: Dane GUS

Tabela 9. Wskaźnik obciążenia demograficznego - ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym				
	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
Polska	55,2	55,8	56,6	57,6	58,8
Woj. wielkopolskie	54,2	55,1	56,0	57,1	58,4
Powiat leszczyński	55,1	55,6	56,2	57,0	57,6
Miasto Leszno	53,1	54,7	56,4	58,7	60,8
Gmina Lipno	55,9	55,8	56,1	56,2	56,8
Gmina Osieczna	56,4	56,7	57,6	58,1	57,8
Gmina Osieczna - miasto	52,5	54,2	55,2	57,1	57,6
Gmina Osieczna - obszar wiejski	57,8	57,5	58,4	58,4	57,8
Gmina Rydzyna	53,6	55,0	55,8	57,2	57,8
Gmina Rydzyna - miasto	52,5	53,2	54,6	57,5	60,1
Gmina Rydzyna – obszar wiejski	54,1	55,9	56,3	57,0	56,7
Gmina Świąciechowa	53,5	52,9	53,1	54,4	55,5

Źródło: Dane GUS

Innym sposobem badania struktury mieszkańców danego obszaru jest analiza w oparciu o wskaźnik obciążenia demograficznego – ludność w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym. W większości gmin LOSI wskaźnik ten był niższy niż dla Polski i Wielkopolski. Wyższy był jedynie w Lesznie– 60,8 i w mieście Rydzyna – 60,1. Najniższy wskaźnik posiada Gmina Świąciechowa (55,5).Jednak niekorzystnym zjawiskiem jest to, że wskaźnik obciążenia stale wzrasta.

Odpowiednia proporcja pomiędzy grupą osób pracujących i grupą osób niepracujących (dzieci, osoby starsze) ma istotne znaczenie dla sprawnego funkcjonowania społeczno-gospodarczego. Zmiana tej proporcji, polegająca na wzroście ludności w wieku nieprodukcyjnym, powoduje zmniejszanie się zasobów pracy oraz generuje koszty utrzymania grup niepracujących (m.in. wzrost kosztów usług medycznych i opiekuńczych dla osób starszych), co istotnie hamuje wzrost gospodarczy.

Kolejnym wskaźnikiem charakteryzującym strukturę wiekową mieszkańców danego obszaru jest wskaźnik obciążenia demograficznego mierzony liczbą ludności w wieku poprodukcyjnym przypadającą na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym. W tym przypadku dane dla Miasta Leszna w ewidentny sposób obrazują negatywną tendencję w zakresie starzenia się mieszkańców. W 2014 r.

na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym przypadało aż 106,8 osób w wieku poprodukcyjnym i jest to wskaźnik o wiele wyższy niż analogiczne dane dla województwa wielkopolskiego (91,9). Najniższy wskaźnik spośród gmin LOSI posiada w tym przypadku Gmina Lipno (52,3). Opisaną sytuację przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Wskaźnik obciążenia demograficznego - ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	Ludność w wieku poprodukcyjnym do ludności w wieku przedprodukcyjnym				
	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
Polska	89,1	93,1	97,1	101,2	105,2
Woj. wielkopolskie	76,9	81,0	84,6	88,3	91,9
Powiat leszczyński	57,3	60,1	62,8	66,0	68,5
Miasto Leszno	86,5	92,5	96,9	102,1	106,8
Gmina Lipno	42,8	45,0	48,2	51,2	52,3
Gmina Osieczna	70,7	76,2	79,0	81,7	85,4
Gmina Osieczna - miasto	73,3	82,7	90,1	89,8	97,6
Gmina Osieczna - obszar wiejski	69,9	74,3	75,8	79,2	81,6
Gmina Rydzyna	55,2	59,3	62,6	66,0	67,7
Gmina Rydzyna - miasto	58,4	63,6	66,9	70,0	72,5
Gmina Rydzyna – obszar wiejski	53,8	57,5	60,8	64,1	65,5
Gmina Świąciechowa	59,2	61,2	63,0	66,5	69,3

Źródło: Dane GUS

Dla dalszego rozwoju LOSI takie zmiany będą niosły różnego rodzaju konsekwencje. Gospodarka odczuje szczególnie stale spadającą liczbę osób gotowych do podejmowania pracy, a także spadek liczby osób młodych, rozpoczynających dopiero aktywność zawodową. Jednak należy ocenić, że obecnie pod względem struktury wieku ludności sytuacja na rynku pracy jest korzystna i sprzyja rozwojowi gospodarczemu.

1.2. Edukacja

Żłobki i kluby dziecięce

Na terenie LOSI nie funkcjonują publiczne żłobki. Ofertę w tym zakresie zapewniają jedynie prywatne żłobki zlokalizowane na terenie Leszna:

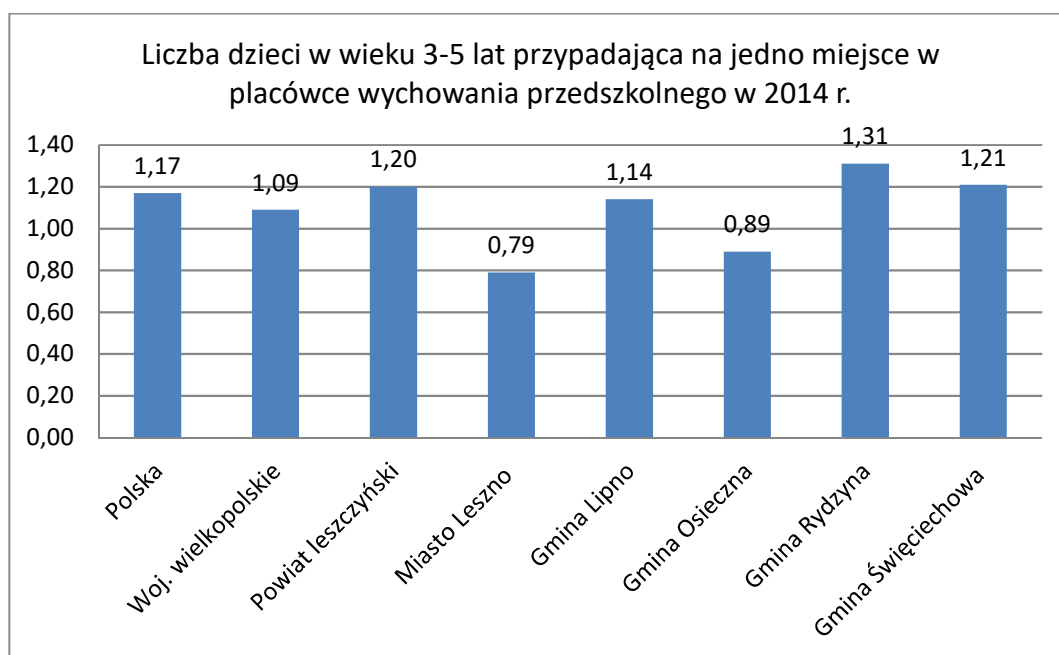
- Żłobek „Słoneczko” - 15 miejsc (15 dzieci),
- Żłobek „Miś” 90 miejsc (96 dzieci),
- Żłobek „Bajkowe Ludki” - 45 miejsc (45 dzieci).

Dostęp do placówek oferujących rodzicom opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3 jest w dużym stopniu ograniczony. Rodzice którzy posiadają trudną sytuację finansową mają utrudniony dostęp do oferty prywatnych placówek. Tym samym nie występuje również duży popyt na takie usługi, który warunkowałby powstawanie prywatnych placówek (żłobki, kluby dziecięce).

Przedszkola

Na terenie LOSI w 2014 roku funkcjonowały 32 przedszkola, 3 oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, Najwięcej przedszkoli jest w Lesznie (23). W okresie 2007-2014 liczba placówek przedszkolnych wzrosła o 5. Placówki przedszkolne z terenu LOSI dysponowały na koniec 2014r. 3 912 miejscami, co oznacza wzrost o 542 miejsca w stosunku do 2010 r.. Według danych z 2014 r. do placówek przedszkolnych z terenu LOSI uczęszczało 3 709 dzieci. W stosunku do 2010 r. oznacza to wzrost o 426 dzieci.

Wykres 4. Liczba dzieci w wieku 3-5 lat przypadająca na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego w 2014r.

Źródło: Dane GUS

Najlepsza sytuacja pod względem liczby dzieci na 1 miejsce w placówce wychowania przedszkolnego występuje w Lesznie (0,79 osoby), natomiast najgorsza w gminie Rydzyna (1,31 osoby) i Święciechowa (1,21 osoby). W obu tych gminach wskaźnik jest gorszy niż dla całego kraju (1,17 osoby).

Poniższa tabela prezentuje informacje dot. odsetka dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ogólnej liczbie dzieci w wieku 3 - 5 lat.

Tabela 41. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ogólnej liczbie dzieci w wieku 3 - 5 lat w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym				
	dzieci w wieku 3 - 5 lat				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
Polska	62,6	69,2	69,7	74,1	79,4
Woj. wielkopolskie	68,0	73,0	73,7	77,6	83,5
Powiat leszczyński	67,1	67,2	69,3	70,9	77,4
Miasto Leszno	88,7	88,4	88,7	90,2	96,8
Gmina Lipno	57,3	61,1	65,5	64,6	71,9
Gmina Osieczna	84,1	81,8	82,6	87,5	86,8
Gmina Osieczna - miasto	108,4	121,3	112,8	126,7	131,8
Gmina Osieczna - obszar wiejski	75,1	68,9	72,5	76,7	74,4
Gmina Rydzyna	63,3	62,8	69,3	68,2	78,8
Gmina Rydzyna - miasto	193,5	195,8	195,7	212,6	261,4
Gmina Rydzyna – obszar wiejski	10,8	10,3	8,8	7,7	14,7
Gmina Święciechowa	58,7	58,9	55,2	60,0	61,6

Źródło: Dane GUS

Dla 2014 r. wskaźnik był najwyższy dla miasta Rydzyna – 261,4%, oraz dla miasta Osieczna 131,8%. Wynika z tego, że do przedszkoli w tych dwóch miejscowościach uczęszcza duża liczba dzieci z innych terenów, w tym z terenów wiejskich. Tam z kolei wskaźnik jest stosunkowo niski. Najniższy na terenie LOSI występuje na terenach wiejskich Gminy Rydzyna. W Gminie Rydzyna dzieci uczęszczają do przedszkola w Rydzynie oraz w filiach w Kłodzie, Dąbczu, Jabłonie oraz Pomykowie. Wszystkie obiekty przedszkolne są budynkami starymi, niedostosowanymi do dzisiejszych potrzeb dzieci, w tym także dzieci niepełnosprawnych. Powierzchnia sal jest zdecydowanie za mała, niedostosowana do metrażu, jaki powinien przypadać na każde dziecko. Duża część dzieci uczęszcza do oddziałów pięciogodzinnych. Oddziały zamiejscowe w Kłodzie, Dąbczu, Jabłonie oraz Pomykowie znajdują się w budynkach świetlic wiejskich, czasowo przystosowanych na cele przedszkolne. Natomiast budynek w Rydzynie ze względu na swoje walory historyczne znajduje się pod ścisłą opieką konserwatorską. Budynek ten w najbliższym czasie gmina planuje przeznaczyć na cele szkoły podstawowej. Budynek w

Rydzynie gdzie uczęszcza największa liczba dzieci znajduje się w jednym kompleksie z budynkami szkoły podstawowej w Rydzynie, która boryka się z brakami lokalowymi (m.in. ze względu na wyższy demograficzny w gminie oraz przyjęcie 6-latków). Gmina jest obecnie na etapie koncepcji przekazania w/w budynku przedszkola na cele szkoły podstawowej.

W związku z powyższym konieczne jest wybudowanie nowego obiektu przedszkolnego, który zapewni dostęp wszystkim dzieciom do edukacji przedszkolnej. W najbliższych latach gminy będą zobowiązane zapewnić edukację przedszkolną nawet dzieciom trzyletnim. Systematyczny napływ nowych mieszkańców na teren Gminy Rydzyna również wpływa na znaczny wzrost zapotrzebowania na nowe miejsca przedszkolne. Gmina nie posiada innych budynków, które można by przystosować na cele przedszkolne. Brak miejsc w przedszkolach powoduje również znaczny odpływ dzieci (około 30 dzieci każdego roku) w wieku przedszkolnym do przedszkoli w Lesznie, Bojanowie, Rawiczu i Górze. Analiza demograficzna gminy, dynamiczny rozwój budownictwa jednorodzinnego a także napływ nowych mieszkańców również wskazują na konieczność zapewnienia nowych miejsc w przedszkolach.

Szczególnie trudna sytuacja występuje również w Gminie Świąciechowa. Ze względu na niewystarczającą ilość miejsc w roku szkolnym 2015/2016 aż 60 dzieci z Gminy Świąciechowa uczęszcza do placówek mieszczących się poza terenem gminy w miejscowościach Leszno – 50 dzieci, Włoszakowice – 6 dzieci, Lipno – 4 dzieci. Dla porównania w roku szkolnym 2014/2015 liczba ta wynosiła 21 dzieci. Analizując potrzeby na miejsca w przedszkolu według urodzeń, na rok szkolny potrzebne będzie przedszkole mogące przyjąć ok. 300 dzieci

Obecnie w gminie funkcjonuje jedno przedszkole samorządowe w Świąciechowie wraz z oddziałami zamiejscowymi w Długim Starem, Niechłodzie, Gołanicach oraz Lasocicach. Wszystkie te obiekty są budynkami starymi, niedostosowanymi do dzisiejszych potrzeb dzieci, w tym także dzieci z niepełnosprawnościami Dlatego konieczne jest wybudowanie nowego obiektu przedszkolnego w Świąciechowie mogącego zapewnić dostęp do edukacji przedszkolnej wszystkim dzieciom, także trzyletnim, co za tym idzie umożliwienie podejmowania pracy przez kobiety powracające z urlopu wychowawczego. Systematyczny napływ nowych mieszkańców na teren Gminy Świąciechowa również wpływa na wzrost zapotrzebowania na nowe miejsca przedszkolne. Gmina nie posiada innych budynków, które można by przystosować na cele przedszkolne. Analiza demograficzna gminy, dynamiczny rozwój budownictwa jednorodzinnego oraz napływ nowych mieszkańców również wskazują na konieczność zapewnienia nowych miejsc w przedszkolach.

Pomimo wielu prac adaptacyjnych oraz remontowych, nie jest możliwe dostosowanie starych budynków w których funkcjonuje przedszkole, do obecnie obowiązujących przepisów

przeciwpożarowych, bhp czy wymogów sanepidu. Powierzchnia sal jest niedostosowana do metrażu, jaki powinien przypadać na każde dziecko, łazienki i schody nie są dostosowane do tego typu obiektów, brakuje sal gimnastycznych, zaplecza dla nauczycieli, tereny zielone dookoła budynków są zbyt małe na potrzeby przedszkola, brak dostosowania dla osób z niepełnosprawnościami (zarówno dzieci jak i dorosłych np.: rodziców).

Szkoły podstawowe

Na terenie LOSI wg danych GUS w 2014 r. funkcjonowało 27 szkół podstawowych, z czego najwięcej w Lesznie (12). W latach 2010-2014 liczba szkół zmniejszyła się o 1 placówkę. Według danych z 2014 r. do szkół podstawowych uczęszczało na terenie LOSI 6 415 dzieci. Porównując dane do 2010 r. oznacza to wzrost o 479 osób. Tendencja wzrostowa wystąpiła również w kraju i Wielkopolsce, wynika to z pójścia do szkoły sześciolatków.

Liczba absolwentów szkół podstawowych w 2014 r. na terenie LOSI wyniosła 949 osób i była o 24 osoby niższa w stosunku do 2010r.

Gimnazja

Na terenie LOSI w 2014 roku funkcjonowało 20 gimnazjów (bez gimnazjów specjalnych), z czego najwięcej na terenie Leszna (11). W latach 2010-2014 liczba gimnazjów zmniejszyła się o 2 placówki.

Wg danych GUS do gimnazjów zlokalizowanych na obszarze LOSI w 2014 roku uczęszczało 3 076 uczniów. W stosunku do roku 2010 liczba uczniów w gimnazjach spadła o 153 osoby.

Jakość usług publicznych z zakresu edukacji może być mierzona poprzez wyniki z egzaminów osiągnięte przez uczniów z terenu LOSI. W 2014 r. średni wynik uczniów uzyskiwany na egzaminie gimnazjalnym w części humanistycznej kształtował się na poziomie 66,23%, co było wartością niższą od średniej krajowej (68%). Średnia dla województwa wielkopolskiego to 65,43%. Wskaźnik dla Leszna wyniósł natomiast 67,43%.

Najlepsze wyniki na egzaminie gimnazjalnym w części humanistycznej uzyskali uczniowie z Gminy Rydzyna (52,76%). Najlepsze wyniki z omawianej części egzaminu osiągnęła młodzież z gimnazjów w Lesznie (59,08%).

Wyniki egzaminu osiągnięte przez uczniów w 2014 r. były lepsze od analogicznych z 2013 r. Taka sytuacja dotyczyła wyników zarówno dla kraju jak również dla województwa wielkopolskiego oraz gmin wchodzących w skład LOSI (z wyjątkiem Gminy Rydzyna). Przedmiotową sytuację przedstawia poniższa tabela.

Tabela 52. Wyniki egzaminu gimnazjalnego –część humanistyczna w latach 2012-2014

Jednostka terytorialna	Wyrażony w % średni wynik uczniów uzyskiwany na egzaminie gimnazjalnym w części humanistycznej		
	2012	2013	2014
Polska	61,00	58,00	59,00
Woj. wielkopolskie	59,89	56,56	58,11
Powiat leszczyński	58,83	56,06	56,66
Miasto Leszno	59,73	57,70	59,08
Gmina Lipno	60,89	53,69	57,42
Gmina Osieczna	62,97	56,99	57,58
Gmina Rydzyna	57,14	54,08	52,76
Gmina Świąciechowa	53,30	50,65	56,33

Źródło: OKE w Poznaniu

W 2014 r. średni wynik uczniów uzyskiwany na egzaminie gimnazjalnym w części z języka obcego nowożytnego kształtował się na poziomie 61,60%, co było wartością niższą od średniej krajowej (67%). Średnia dla województwa wielkopolskiego wyniosła tylko 46,79%. Wskaźnik dla Leszna ukształtował się na poziomie 72,17% i był znacznie wyższy od wskaźnika w Polsce, Wielkopolsce i pozostałych gminach LOSI. Wszystkie gminy LOSI osiągnęły wynik wyższy niż średnia w Wielkopolsce i Polsce.

Najgorsze wyniki na egzaminie w części z języka obcego nowożytnego osiągnęli uczniowie z Gminy Lipno (55,02%) oraz Gminy Rydzyna (58,88%) . Poniższa tabela przedstawia informację w tym zakresie.

Tabela 63. Wyniki egzaminu gimnazjalnego w latach 2012-2014 – język obcy nowożytny

Jednostka terytorialna	Wyrażony w % średni wynik uczniów uzyskiwany na egzaminie gimnazjalnym w części z języka obcego nowożytnego		
	2012	2013	2014
Polska	65,00	62,00	67,00
Woj. wielkopolskie	46,25	47,52	46,79
Powiat leszczyński	57,25	55,99	61,60
Miasto Leszno	71,92	72,65	72,17
Gmina Lipno	51,06	50,89	55,02
Gmina Osieczna	58,27	56,89	61,16
Gmina Rydzyna	59,33	62,09	58,88
Gmina Świąciechowa	61,42	51,76	63,74

Źródło: OKE w Poznaniu

W 2014 r. średni wynik uczniów uzyskiwany na egzaminie gimnazjalnym w części matematyczno-przyrodniczej dla szkół z terenu powiatu leszczyńskiego kształtował się na poziomie 50,18 %, co było wartością niższą od średniej krajowej (52%). Średnia dla województwa wielkopolskiego wyniosła 51,18 %. Wskaźnik dla Leszna był podobny - 51,39 %.

Najgorsze wyniki na egzaminie w części matematyczno-przyrodniczej osiągnęli uczniowie z gminy Rydzyna (47,07%) i gminy Świąciechowa (47,86%). Sytuację przedstawia poniższa tabela.

Tabela 74. Wyniki egzaminu gimnazjalnego w latach 2012-2014 – część matematyczno-przyrodnicza.

Jednostka terytorialna	Wyrażony w % średni wynik uczniów uzyskiwany na egzaminie gimnazjalnym w części matematyczno-przyrodniczej		
	2012	2013	2014
Polska	50,00	59,00	52,00
Woj. wielkopolskie	48,98	58,18	51,18
Powiat leszczyński	48,36	57,85	50,18
Miasto Leszno	48,31	58,68	51,39
Gmina Lipno	47,82	52,43	48,56
Gmina Osieczna	52,79	60,42	51,11
Gmina Rydzyna	45,31	53,89	47,07
Gmina Świąciechowa	46,68	54,33	47,86

Źródło: OKE w Poznaniu

Szkoły ponadgimnazjalne

W LOSI szkoły ponadgimnazjalne usytuowane są w przeważającej większości w Lesznie. W Rydzynie funkcjonuje ponadgimnazjalna szkoła dla osób niepełnosprawnych.

W 2014r. było 28 szkół ponadgimnazjalnych, o 7 mniej niż w 2010 r.. Uczęszczało do nich 5 915 uczniów. W 2014r. w porównaniu z 2010r. nastąpił spadek o 1 402 uczniów. Malejąca liczba uczniów spowodowała zmniejszenie liczby absolwentów szkół ponadgimnazjalnych. W 2014r. szkoły ponadgimnazjalne ukończyło 1 710 absolwentów. W porównaniu z 2010r. nastąpił spadek o 382 osoby.

W 2014r. do 4 szkół zasadniczych (bez specjalnych) uczęszczało 714 uczniów. Liczba szkół w porównaniu z 2010r. spadła o 1 placówkę W związku z zamknięciem jednej ze szkół zmniejszyła się liczba uczniów – o 160 osób. 159 uczniów skończyło w 2014r. naukę w zasadniczej szkole zawodowej (o 149 osób mniej niż w 2010r.)

W LOSI w ramach kształcenia specjalnego zawodowego funkcjonują 2 **szkoły specjalne przysposabiające do zawodu** oraz 2 zasadnicze szkoły specjalne (w Lesznie i Rydzynie). Uczęszczało do nich w 2014r. ogółem 108 uczniów (o 38 mniej niż w 2010 r.).

W budynku w Lesznie, w których uczą się uczniowie Szkoły Przysposabiającej do Zawodu sale nie są przystosowane powierzchniowo do potrzeb uczniów. Charakter pracy z uczniami w tych oddziałach wymaga, aby pomieszczenia były wielofunkcyjne. Problemem jest także utrudniony dostęp do toalet usytuowanych na innym poziomie niż sale lekcyjne.

Prowadzenie zajęć rewalidacyjnych z uczniami wymaga osobnych pomieszczeń, w których gromadzi się materiały edukacyjne i pomoce dydaktyczne. Wymagają one także odpowiedniego urządzenia do prowadzenia zajęć z jednym uczniem, lub małą grupą.

W tym samym budynku uczniowie Zasadniczej Szkoły Specjalnej uczą się w klasach wielozawodowych, co wiąże się z koniecznością prowadzenia przedmiotu kształcenie zawodowe teoretyczne z podziałem na grupy, a to wymaga odrębnych sal lekcyjnych.

Szkoła posiada w chwili obecnej bardzo małe boisko szkolne, które nie spełnia potrzeb uczniów spędzających tam przerwy lub zajęcia sportowe- odczuwalny jest również brak sali gimnastycznej i dodatkowo salek do zajęć korekcyjnych.

W obecnym budynku ze względu na brak pomieszczenia nie funkcjonuje również świetlica szkolna. Dlatego zaplanowano zmianę lokalizacji Zespołu Szkół Specjalnych, mającą na celu polepszenie warunków nauki oraz dostosowanie ich do nowoczesnych standardów i szczególnych wymagań osób niepełnosprawnych (do szkoły uczęszczają uczniowie z upośledzeniem lekkim, umiarkowanym i znacznym). Służyć ma temu realizacja projektu „Przebudowa i zmiana sposobu użytkowania budynku Internatu na potrzeby Zespołu Szkół Specjalnych”.

Wielu uczniów wybiera kształcenie ponadgimnazjalne w 6 **liceach ogólnokształcących** znajdujących się w Lesznie. W 2014r. kształciło się w nich 1 957 uczniów. W porównaniu z 2010r. liczba uczniów spadła o 459 osób. Zmniejszyła się też liczba absolwentów z 804 w 2010r. do 666 w 2014r. W Lesznie funkcjonuje 5 **techników**, do których w 2014r. uczęszczało 2 129 uczniów. W 2010r. było ich o 411 mniej. O 107 osób zmniejszyła się również liczba absolwentów techników i wyniosła w 2014r. 480 osób.

W LOSI obserwowana jest stosunkowo niska atrakcyjność oraz jakość kształcenia zawodowego, która wynika m.in. z braków w wyposażeniu szkół w nowoczesne środki dydaktyczne. Dlatego, aby wzmocnić szanse absolwentów na znalezienie satysfakcjonującej pracy oraz przyciągnąć do szkoły młodzież zdolniejszą, również z terenów wiejskich, które nie mają możliwości kształcenia

zawodowego na swoim obszarze, a także wzbogacić bazę dydaktyczną, należy doposażyć szkoły zawodowe.

Rynek pracy i zmieniające się wymagania co do kwalifikacji zawodowych jego uczestników są przez Miasto Leszno systematycznie i dokładnie monitorowane, tak by oferta edukacyjna mogła odpowiadać na to zapotrzebowanie i kształcić przyszłych uczestników pracy, wyposażając ich w pożądaną na rynku pracy wiedzę, umiejętności i kwalifikacje. Przeprowadzane analizy wykazują, że czynnikiem obniżającym potencjał absolwentów szkół zawodowych na lokalnym rynku pracy jest brak posiadania przez nich dodatkowych umiejętności- choć absolwent po ukończeniu szkoły zawodowej posiada wyuczony zawód, to jednak często nie nabywa podczas edukacji dodatkowych umiejętności/uprawnień, jakich oczekiwałby pracodawca, przez co jest mało konkurencyjny na rynku pracy. Dlatego ważne jest, aby podjąć działania zaradcze. Temu służyć ma realizacja projektu pn. Rozwój infrastruktury edukacyjnej na terenie Miasta Leszna.

W związku z planowanymi działaniami poprawiającymi jakość infrastruktury edukacyjnej zaplanowano również komplementarne projekty przygotowujące uczniów i kadre szkół do funkcjonowania w nowych warunkach.

Poziom nauczania może być wyrażony w % jako średni wynik uczniów uzyskiwany na egzaminie maturalnym. Analizując poniższe dane należy stwierdzić, iż wyniki osiągnięte przez uczniów zdających egzamin maturalny z języka polskiego w powiecie leszczyńskim (54,4%) były w 2014r. lepsze niż w kraju (51%) i województwie (50,33%). Wyniki w Lesznie były natomiast porównywalne z ogólnopolskimi i wojewódzkimi. Znacznie gorsze wyniki mieli maturzyści z powiatu leszczyńskiego w części z matematyki. Wynik 33,7% był o 14,3 punktu procentowego niższy od średniej w Polsce. Wyniki w Lesznie były zbliżone do wyników w Polsce i Wielkopolsce.

Biorąc pod uwagę wyniki matury z języka angielskiego dobre wyniki uzyskali uczniowie z Leszna – 70,69%. Był to wynik wyższy od wyniku osiągniętego w kraju (69) oraz w województwie (68,66). Szczegółowe informacje zawierają tabele poniżej.

Tabela 15. Średni wynik uczniów uzyskiwany na egzaminie maturalnym w części z języka polskiego w latach 2012-2014r.(%)

Jednostka terytorialna	Wyrażony w % średni wynik uczniów uzyskiwany na egzaminie maturalnym w części z języka polskiego		
	2012	2013	2014
Polska	54,00	55,00	51,00
Woj. wielkopolskie	54,77	54,64	50,33
Powiat leszczyński	44,30	51,10	54,4

Miasto Leszno	56,27	55,15	50,14
---------------	-------	-------	-------

Źródło: OKE Poznań

Tabela 86. Wyrażony w % średni wynik uczniów uzyskiwany na egzaminie maturalnym w części z matematyki w latach 2012-2014

Jednostka terytorialna	Wyrażony w % średni wynik uczniów uzyskiwany na egzaminie maturalnym w części z matematyki		
	2012	2013	2014
Polska	56,00	55,00	48,00
Woj. wielkopolskie	58,21	56,39	45,74
Powiat leszczyński	22,00	46,10	33,7
Miasto Leszno	61,21	56,03	46,84

Źródło: OKE Poznań

Tabela 17. Wyrażony w % średni wynik uczniów uzyskiwany na egzaminie maturalnym w części z języka angielskiego latach 2012-2014

Jednostka terytorialna	Wyrażony w % średni wynik uczniów uzyskiwany na egzaminie maturalnym w części z języka angielskiego		
	2012	2013	2014
Polska	68,00	67,00	69,00
Woj. wielkopolskie	68,98	69,40	68,66
Powiat leszczyński	bd	51,10	66,60
Miasto Leszno	70,87	69,39	70,69

Źródło: OKE Poznań

Szkolnictwo wyższe

Leszno jako centrum LOSI posiada ofertę w zakresie kształcenia na poziomie wyższym. Zlokalizowane są tutaj 3 szkoły wyższe.

– Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Jana Amosa Komeńskiego,

Uczelnia kształci blisko 2,5 tysiąca studentów na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. Oferuje szeroki wybór kierunków i specjalności o zróżnicowanym profilu kształcenia. Od kilku lat z powodzeniem prowadzi studia podyplomowe z bogatą ofertą specjalności i kursów dokształcających. Po ukończeniu studiów absolwenci uzyskują tytuł licencjata lub inżyniera z możliwością kontynuacji studiów na poziomie magisterskim na uczelniach wyższych w całym kraju.

Kierunki studiów:

- Ekonomia
- Rolnictwo
- Mechanika i budowa maszyn
- Elektrotechnika
- Pedagogika
- Wychowanie fizyczne
- Turystyka i rekreacja
- Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej
- Pielęgniarstwo
- Informatyka
- Fizjoterapia
- Filologia

Corocznie uczelnię kończy ok. 500 studentów

– **Wyższa Szkoła Humanistyczna im. Króla Stanisława Leszczyńskiego,**

Wyższa Szkoła Humanistyczna im. Króla Stanisława Leszczyńskiego w Lesznie (WSH w Lesznie) – jest szkołą niepaństwową, powstała w 2001 roku. Kształci studentów na pięciu podstawowych kierunkach, na studiach stacjonarnych oraz niestacjonarnych, w zakresie nauk humanistycznych, społecznych i medycznych. Wyższa Szkoła Humanistyczna w Lesznie jest uczelnią jednowydziałową. Od roku akademickiego 2007/2008 uczelnia wprowadziła nową formę kształcenia. E-learning polega na wspomaganiu nauczania tradycyjnego na studiach I i II stopnia prowadzonych w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym elementami kształcenia na odległość.

Rocznie ok. 800 absolwentów opuszcza uczelnię.

– **Wyższa Szkoła Marketingu i Zarządzania,**

Wyższa Szkoła Marketingu i Zarządzania w Lesznie powstała w 1993 roku. Uczelnia w swojej ofercie kształci studentów (studia licencjackie) w następujących specjalnościach:

- marketing i zarządzanie
- zarządzanie finansami przedsiębiorstw
- zarządzanie w hotelarstwie i rekreacji konnej
- zarządzanie w administracji
- zarządzanie w logistyce

- zarządzanie zasobami ludzkimi.

W latach 2012-2014 zauważalny jest spadek liczby osób studiujących w leszczyńskich uczelniach. W związku z tym spada również liczba absolwentów.

Tabela18. Liczba studentów i absolwentów w latach 2012-2014

Jednostka terytorialna	Studenci ogółem			Absolwenci ogółem		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
Polska	1 675 815	1 548 748	1 468 406	484 999	454 986	424 317
Woj. wielkopolskie	153 034	143 310	135 880	44 203	42 062	39 477
Miasto Leszno	4 078	3 754	3 104	1 655	1 321	1 259

Źródło: Dane GUS

1.3. Ochrona zdrowia

Największą placówką służby zdrowia znajdującą się na terenie LOSI jest Wojewódzki Szpital Zespolony w Lesznie. Dysponował on w 2014r. 528 łózkami. Na terenie LOSI nie ma hospicjów, ani zakładów opiekuńczo-leczniczych.

W ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej udzielono w LOSI w 2014r. 759 011 porad. W Lesznie, Lipnie i Rydzynie liczba udzielonych porad w ostatnich 3 latach wzrosła.

Tabela19. Udzielone porady lekarskie w latach 2012-2014

Jednostka terytorialna	Ambulatoryjna opieka zdrowotna - porady lekarskie ogółem		
	2012	2013	2014
LOSI	726 073	755 299	759 011
Miasto Leszno	626 736	653 309	659 825
Gmina Lipno	18 883	20 394	21 925
Gmina Osieczna	22 811	23 537	19 495
Gmina Rydzyna	37 630	37 973	38 527
Gmina Świąciechowa	20 013	20 086	19 239

Źródło: Dane GUS

Personel służby zdrowia w LOSI składał się w 2014r. z 344 lekarzy, 18 lekarzy dentyistów, 465 pielęgniarek, 65 położnych.

W LOSI funkcjonowało w 2014r. 27 aptek, których obsługą zajmowało się 54 magistrów farmacji.

1.4. Mieszkalnictwo i budownictwo

Ogólny zasób mieszkań w LOSI wynosił w 2014r. 32 816 mieszkań. We wszystkich gminach LOSI w latach 2010-2014 wystąpił wzrost liczby zasobów mieszkaniowych.

Tabela20. Zasoby mieszkaniowe w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	Zasoby mieszkaniowe				
	ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014
LOSI	31 672	31 970	32 228	32 506	32 816
Miasto Leszno	23 220	23 376	23 486	23 617	23 731
Gmina Lipno	1 821	1 882	1 942	1 981	2 031
Gmina Osieczna	2 407	2 422	2 436	2 457	2 476
Gmina Rydzyna	2 239	2 283	2 320	2 369	2 441
Gmina Świąciechowa	1 985	2 007	2 044	2 082	2 137

Źródło: Dane GUS

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania we wszystkich gminach LOSI zwiększała się.

Najmniejszą powierzchnię (zblizoną do przeciętnej krajowej) mają mieszkania w Lesznie – 73,2 m².

Największą natomiast w Lipnie – 108,7 m²

Tabela21. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania				
	2010	2011	2012	2013	2014
	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²
Polska	72,3	72,6	72,8	73,1	73,4
Woj. wielkopolskie	79,5	79,8	80,1	80,4	80,7
Powiat leszczyński	105,4	106,2	106,9	107,7	108,3
Miasto Leszno	72,2	72,5	72,7	73,0	73,2
Gmina Lipno	110,6	112,0	113,3	114,3	115,2
Gmina Osieczna	102,1	102,3	102,6	103,2	103,5
Gmina Rydzyna	103,9	105,8	107,2	108,4	109,3
Gmina Świąciechowa	105,6	106,3	107,2	108,1	108,7

Źródło: Dane GUS

Przeliczając liczbę mieszkań na tysiąc mieszkańców najkorzystniejsza dostępność mieszkaniowa występowała w 2014r. w Lesznie(367,3 mieszkania). Najgorszy natomiast wskaźnik zanotowano w Osiecznej(275,3 mieszkania).

Tabela22. Mieszkania na 1000 mieszkańców w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	Mieszkania na 1000 mieszkańców				
	2010	2011	2012	2013	2014
Polska	349,6	352,6	356,1	359,9	363,4
Woj. wielkopolskie	322,6	325,3	328,5	331,5	334,9
Powiat leszczyński	261,3	262,3	263,6	264,7	267,5
Miasto Leszno	359,1	361,2	362,9	365,7	367,3
Gmina Lipno	270,8	273,0	276,2	275,6	276,9
Gmina Osieczna	271,5	272,2	272,7	274,0	275,3
Gmina Rydzyna	265,6	267,5	269,0	271,1	276,2
Gmina Świąciechowa	266,3	267,4	270,8	271,8	275,7

Źródło: Dane GUS

Analizując jakość zasobów mieszkaniowych wzięto pod uwagę m.in. udział mieszkańców korzystających z wodociągów. W Polsce 91,6% mieszkańców korzysta z wodociągów. Wśród gmin LOSI tylko na wiejskim obszarze Osiecznej udział mieszkańców jest mniejszy. Pozostałe gminy LOSI charakteryzują się większym udziałem, najlepsza sytuacja jest w Lesznie, 98,6% mieszkańców korzysta z wodociągów. Porównując lata 2010-2014 najbardziej sytuacja poprawiła się w Mieście Osieczna.

Tabela 23. Korzystający z sieci wodociągowej w ogólnej liczbie ludności w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	Korzystający z sieci wodociągowej w ogólnej liczbie ludności w latach 2010-2014				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
Polska	87,4	87,6	87,9	88,0	91,6
Woj. wielkopolskie	92,5	92,6	93,0	93,1	96,2
Powiat leszczyński	91,9	91,9	92,3	92,5	94,5
Miasto Leszno	98,3	98,4	98,6	98,6	98,6
Gmina Lipno	93,2	93,2	95,8	95,9	96,3
Gmina Osieczna	89,9	89,9	89,6	89,7	92,1
Gmina Osieczna - miasto	88,5	88,5	89,0	89,1	94,7
Gmina Osieczna - obszar wiejski	90,4	90,4	89,8	90,0	91,2
Gmina Rydzyna	94,4	94,4	94,1	94,3	94,6
Gmina Rydzyna - miasto	92,7	92,7	91,8	91,9	92,3
Gmina Rydzyna – obszar wiejski	95,1	95,2	95,2	95,4	95,7
Gmina Świąciechowa	96,7	96,7	97,1	97,1	97,2

Źródło: Dane GUS

Pod względem udziału mieszkańców korzystających z kanalizacji najlepsza sytuacja występuje w Lesznie – 98% ogółu mieszkańców korzysta z kanalizacji. Udział ten zdecydowanie przekracza poziom dla Polski (68,7) i Wielkopolski (69,7). Najmniejszy udział występuje na obszarze wiejskim Gminy Osieczna (41,4), chociaż zauważalna jest duża dynamika w okresie ostatnich 4 lat.

Tabela24. Korzystający z sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie ludności w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	Korzystający z sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie ludności w latach 2010-2014				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
Polska	62,0	63,5	64,3	65,1	68,7
Woj. wielkopolskie	61,0	62,6	63,9	64,6	69,7
Powiat leszczyński	28,0	33,2	32,9	36,4	50,6
Miasto Leszno	93,0	93,6	93,7	93,8	98,0
Gmina Lipno	32,2	43,7	44,4	50,1	56,7
Gmina Osieczna	23,3	23,3	22,5	30,4	55,5
Gmina Osieczna - miasto	61,9	62,0	59,6	59,7	97,4
Gmina Osieczna - obszar wiejski	10,7	10,7	10,4	20,6	41,4
Gmina Rydzyna	32,7	35,5	33,3	40,2	50,1
Gmina Rydzyna - miasto	55,9	59,7	55,2	55,2	67,1
Gmina Rydzyna – obszar wiejski	22,0	24,3	23,3	33,3	42,3
Gmina Święciewowa	25,5	48,0	48,5	49,9	64,7

Źródło: Dane GUS

W Lesznie i Rydzynie udział mieszkańców korzystających z sieci gazowej w ogólnej liczbie mieszkańców był wyższy niż udział w kraju.

W zakresie korzystania z sieci gazowej widoczna jest zdecydowanie najgorsza sytuacja w Gminie Osieczna. Szczególnie na obszarze miasta tylko 0,4% mieszkańców korzysta z sieci gazowej.

Tabela25. Korzystający z sieci gazowej w ogólnej liczbie ludności w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	Korzystający z sieci gazowej w ogólnej liczbie ludności w latach 2010-2014				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
Polska	52,5	52,5	52,4	52,4	52,2
Woj. wielkopolskie	47,9	48,1	47,6	47,5	47,4
Powiat leszczyński	18,0	19,2	19,3	19,8	20,5
Miasto Leszno	92,1	91,7	89,3	88,9	88,4
Gmina Lipno	11,9	14,4	13,9	15,1	16,0
Gmina Osieczna	0,2	1,9	3,6	4,1	4,6

Gmina Osieczna - miasto	0,0	0,0	0,1	0,4	0,4
Gmina Osieczna - obszar wiejski	0,3	2,5	4,8	5,4	6,1
Gmina Rydzyna	42,3	44,3	43,4	44,4	45,8
Gmina Rydzyna - miasto	64,9	67,5	67,3	68,6	69,2
Gmina Rydzyna – obszar wiejski	32,0	33,7	32,4	33,2	35,0
Gmina Świąciechowa	7,1	9,7	9,5	10,6	12,2

Źródło: Dane GUS

W 2014 r. na terenie LOSI do użytku oddano 294 mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej wynoszącej 46 757 m². Są to wartości wyższe od zanotowanych w latach 2010-2013. Dane takie mogą świadczyć, iż teren LOSI należy do obszarów gdzie rozwija się mieszkalnictwo. Zapotrzebowanie na mieszkania wynika z trendów demograficznych wskazujących na stały wzrost liczby mieszkańców LOSI.

Tabela26. Mieszkania oddane do użytkowania w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	Mieszkania oddane do użytkowania ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014
Polska	135835	130954	152904	145136	143166
Woj. wielkopolskie	13494	13803	14811	13591	14636
Powiat leszczyński	189	240	218	252	275
Miasto Leszno	101	169	135	152	131
Gmina Lipno	58	78	68	48	53
Gmina Osieczna	26	21	16	32	23
Gmina Osieczna - miasto	12	12	2	10	6
Gmina Osieczna - obszar wiejski	14	9	14	22	17
Gmina Rydzyna	36	49	40	52	79
Gmina Rydzyna - miasto	13	12	7	17	17
Gmina Rydzyna – obszar wiejski	23	37	33	35	62
Gmina Świąciechowa	24	27	41	45	61

Źródło: Dane GUS

1.5. Turystyka i rekreacja

Do głównych walorów przyrodniczych LOSI należą liczne, malownicze jeziora, urozmaiconą rzeźbą terenu w strefie pojezierzy, duże kompleksy leśne oraz czyste powietrze.

Leszczyński OSI posiada unikalne walory kulturowe. Należą do nich piękne zabytkowe budowle - dzieła wybitnych europejskich architektów, takich jak: Jan Catenazzi, Józef Szymon Belloti, Pompeo Ferrari. Zamek w Rydzynie i historyczne założenia tej miejscowości uznane są za perłę polskiego baroku. Ratusz w Lesznie o klasycystyczno-barokowej formie jest wymieniany wśród

najpiękniejszych w Polsce. Osobliwością są także wiatraki - koźlaki w Osiecznej, Lesznie i Rydzynie. Z zamierzłą historią osadnictwa wiążą się liczne podania i legendy, „duch miejsca”- lokalny koloryt tworzony przez miejscowe społeczności, w tym jednostki wybitne, takie jak: Jan Amos Komeński, Jan Jonson, przedstawiciele rodu Leszczyńskich i Sułkowskich, Anna Memorata, Stanisław Grochowiak, czy Alfred Smoczyk.

Atrakcją turystyczną jest organizowany corocznie Piknik Szybowcowy Rozwiń skrzydła, podczas którego organizowane są na trawiastym lotnisku pokazy lotnicze przyciągające tysiące miłośników lotnictwa.

W klasyfikacji gmin polskich pod względem atrakcyjności turystycznej¹ atrakcyjność gmin LOSI oceniono:

1. dla turystyki wypoczynkowej jako:

- średnią, w przypadku takich gmin jak: Osieczna,
- bardzo małą: Lipno, Rydzyna, Święciechowa

2. dla turystyki krajoznawczej jako:

- bardzo dużą: Rydzyna
- dużą: miasto Leszno
- średnią Osieczna, Święciechowa,
- małą: Lipno².

1.6. Pomoc społeczna

W 2014 r. na terenie LOSI ze środowiskowej pomocy społecznej korzystało 6 119 osób. Zgodnie z danymi GUS głównymi powodami przyznawania pomocy społecznej w powiecie leszczyńskim oraz w Lesznie były w 2014 r. długotrwała lub ciężka choroba, bezrobocie, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczych oraz alkoholizm. W latach 2010-2012 liczba osób spadała. W porównaniu z 2012 r., w 2013 r. nastąpił stosunkowo duży wzrost liczby osób korzystających z pomocy społecznej –

---

¹ Bank danych gmina. Instytut Turystyki: www.intur.com.pl/

² A. Zajadacz, J. Śniadek, Program Rozwoju Turystyki W Regionie Leszczyńskim

o 5,3%. Wzrost zanotowano też w Polsce, Wielkopolsce oraz powiecie leszczyńskim. Sytuację przedstawia poniższa tabela.

Tabela 27. Osoby w gospodarstwach domowych korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	Osoby w gospodarstwach domowych korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej				
	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
Polska	3 338 703	3 103 832	3 111 054	3 204 830	2 953 964
Woj. wielkopolskie	274 174	257 062	257 778	267 949	242 806
Powiat leszczyński	3244	3344	3117	3268	3027
LOSI	6 495	6 404	6 331	6 838	6 119
Miasto Leszno	4739	4590	4574	4985	4360
Gmina Lipno	535	547	504	569	560
Gmina Osieczna	388	390	440	487	393
Gmina Rydzyna	475	472	448	417	405
Gmina Świąciechowa	358	405	365	380	401

Źródło: Dane GUS

Analizując sytuację w zakresie pomocy społecznej zasięg mieszkańców korzystających z pomocy społecznej jest największy w Lipnie. Wynosi 7,7%, tyle ile udział mieszkańców w kraju. Najlepsza sytuacja występuje w Osiecznej – 4,4% mieszkańców korzysta z pomocy społecznej.

Tabela 28. Zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	Zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej (udział mieszkańców do ludności ogółem)				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
Polska	8,7	8,1	8,1	8,3	7,7
Woj. wielkopolskie	8,0	7,5	7,5	7,7	7,0
Powiat leszczyński	6,2	6,3	5,9	6,1	5,6
Miasto Leszno	7,3	7,1	7,1	7,7	6,7
Gmina Lipno	8,0	8,0	7,2	8,0	7,7
Gmina Osieczna	4,4	4,4	4,9	5,4	4,4
Gmina Rydzyna	5,6	5,6	5,2	4,8	4,6
Gmina Świąciechowa	4,8	5,4	4,8	5,0	5,2

Źródło: Dane GUS

W 2014r. 2 529 rodzin w LOSI otrzymało zasiłek rodzinny na dzieci. Analizując dane dla lat 2010-2014 liczba rodzin otrzymujących zasiłki systematycznie spada we wszystkich gminach LOSI.

Tabela29. Rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	Rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci				
	2010	2011	2012	2013	2014
Polska	1 540 801	1 416 015	1 285 312	1 196 479	1 105 853
Woj. wielkopolskie	153 215	140 696	127 109	117 015	107 384
Powiat leszczyński	2980	2747	2453	2181	2014
Miasto Leszno	2062	1936	1716	1544	1417
Gmina Lipno	374	359	335	312	285
Gmina Osieczna	455	423	373	309	304
Gmina Rydzyna	440	390	364	325	303
Gmina Świąciechowa	365	319	256	225	220

Źródło: Dane GUS

Udział dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny jest największy w Osiecznej – 32,4%. Przy czym warto zauważyć, że udział mieszkańców korzystających z pomocy społecznej w tej gminie był w 2014r. najniższy. Najmniejszy udział dzieci, na które pobierane są zasiłki występuje w Lesznie – 21,9%.

Tabela30. Udział dzieci w wieku do 17 lat, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
Polska	37,6	35,1	32,2	30,2	28,3
Woj. wielkopolskie	39,1	36,4	33,3	30,9	28,6
Powiat leszczyński	46,7	43,2	39,1	35,1	32,6
Miasto Leszno	42,2	39,9	36,7	34,3	31,5
Gmina Lipno	45,1	42,8	38,2	33,4	32,4
Gmina Osieczna	42,2	37,3	35,5	31,2	29,3
Gmina Rydzyna	42,5	37,1	31,0	27,5	26,4
Gmina Świąciechowa	29,3	27,7	25,6	23,3	21,9

Źródło: Dane GUS

Ważne zadanie związane z opieką nad dzieckiem pozbawionym opieki rodzicielskiej realizowane jest przez rodziny zastępcze. W powiecie leszczyńskim w skład, którego wchodzi gminy z LOSI oraz w Lesznie funkcjonowało w 2014r. 112 rodzin zastępczych.

W LOSI występuje problem niewystarczającego systemu wsparcia rodzin ubogich, mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej i bezradnych w sprawach życia codziennego. Z powodu braku odpowiedniego wsparcia w wypełnianiu swoich funkcji przez rodziny, dzieci są umieszczane w rodzinach zastępczych lub innych placówkach pieczy zastępczej.

Dzieci kończące 18 rok życia opuszczające rodziny zastępcze lub inne placówki często nie mogą liczyć na wsparcie swojej biologicznej rodziny. Dlatego konieczne jest podjęcie działań poprawiających funkcjonowanie i lepsze pełnienie swoich ról przez rodziny żyjące na marginesie społeczeństwa z powodu ubóstwa, trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej i bezradności w sprawach życia codziennego. W związku z tym w LOSI zaplanowano realizację projektu w tym obszarze tematycznym.

Tabela31. Rodziny zastępcze w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	Rodziny zastępcze ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014
	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.
Polska	37395	37344	39537	39144	38651
Woj. wielkopolskie	2941	2901	3118	3112	3094
Powiat leszczyński	bd	bd	43	33	30
Miasto Leszno	bd	bd	93	88	82

Źródło: Dane GUS

Placówki wsparcia dziennego pomagają w pełnieniu przez rodziny funkcji opiekuńczo-wychowawczych świadcząc opiekę dzienną i zapewniając dziecku pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, rozwój zainteresowań, organizację zabaw i zajęć sportowych, w miarę możliwości pomoc rzeczową, posiłek. Placówki prowadzą stałą pracę z rodziną dziecka. Placówka funkcjonuje przez cały rok, we wszystkie dni robocze, co najmniej 4 godziny dziennie w godzinach dostosowanych do potrzeb dzieci i rodziców. W powiecie leszczyńskim, którego częścią jest LOSI funkcjonuje 11 placówek wsparcia dziennego, w Lesznie natomiast 14. Dysponują one łącznie 521 miejscami, z których w 2014r. korzystało 469 osób. Szczegółowe informacje przedstawione są w tabelach poniżej. Należy zauważyć, że w latach 2010-2014 nastąpił spadek zarówno miejsc w placówkach wsparcia dziennego jak i korzystających z tych placówek.

Tabela32. Placówki wsparcia dziennego w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	Placówki wsparcia dziennego				
	ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014
	ob.	ob.	ob.	ob.	ob.
Polska	3 116	2 989	2 863	2830	2 969
Woj. wielkopolskie	437	428	408	390	381
Powiat leszczyński	22	22	21	12	11
Miasto Leszno	19	17	17	14	14

Źródło: Dane GUS

Tabela33. Miejsca w placówkach wsparcia dziennego w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	Placówki wsparcia dziennego		
	miejsca		
	2012	2013	2014
	msc.	msc.	msc.
Polska	91 115	88 109	89 605
Woj. wielkopolskie	10 694	10 474	10 299
Powiat leszczyński	548	309	304
Miasto Leszno	277	222	217

Źródło: Dane GUS

Tabela34. Korzystający z placówek wsparcia dziennego w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	Korzystający z placówek wsparcia dziennego				
	ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
Polska	88 462	79 821	77 437	77 246	77 787
Woj. wielkopolskie	10 523	9 794	9263	9 037	8 677
Powiat leszczyński	-	-	473	277	270
Miasto Leszno	-	-	261	210	199

Źródło: Dane GUS

W LOSI funkcjonują 3 placówki stacjonarnej pomocy społecznej. W Lesznie jest to dom pomocy społecznej oraz noclegownia. W Osiecznej funkcjonuje natomiast placówka zapewniająca całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym oraz w podeszłym wieku. Korzysta z nich coraz więcej osób, co wynika ze zmian demograficznych i zwiększania się w ogólnej liczbie mieszkańców grupy osób najstarszych.

Tabela35. Placówki stacjonarnej pomocy społecznej w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	Placówki (z filiami) stacjonarnej pomocy społecznej				
	2010	2011	2012	2013	2014
	ob.	ob.	ob.	ob.	ob.
Polska	1 489	1 582	1 626	1 657	1 676
Woj. wielkopolskie	126	126	129	137	139

Powiat leszczyński	0	0	0	1	1
Miasto Leszno	2	2	2	3	3
Osieczna	0	0	0	1	1

Źródło: Dane GUS

Tabela36. Miejsca w placówkach stacjonarnej pomocy społecznej w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	Placówki stacjonarnej pomocy społecznej - miejsca (łącznie z filiami)				
	2010	2011	2012	2013	2014
	msc.	msc.	msc.	msc.	msc.
Polska	102947	105405	108304	110437	111683
Woj. wielkopolskie	8454	8443	8641	8874	8896
Powiat leszczyński	0	0	0	30	30
Miasto Leszno	77	61	59	87	85
Osieczna	0	0	0	30	30

Źródło: Dane GUS

Tabela37. Mieszkańcy w placówkach stacjonarnej pomocy społecznej w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	Placówki stacjonarnej pomocy społecznej - mieszkańcy (łącznie z filiami)				
	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
Polska	101199	101949	104458	104316	105662
Woj. wielkopolskie	8214	8206	8330	8386	8353
Powiat leszczyński	0	0	0	8	8
Miasto Leszno	75	61	58	76	83
Osieczna	0	0	0	8	8

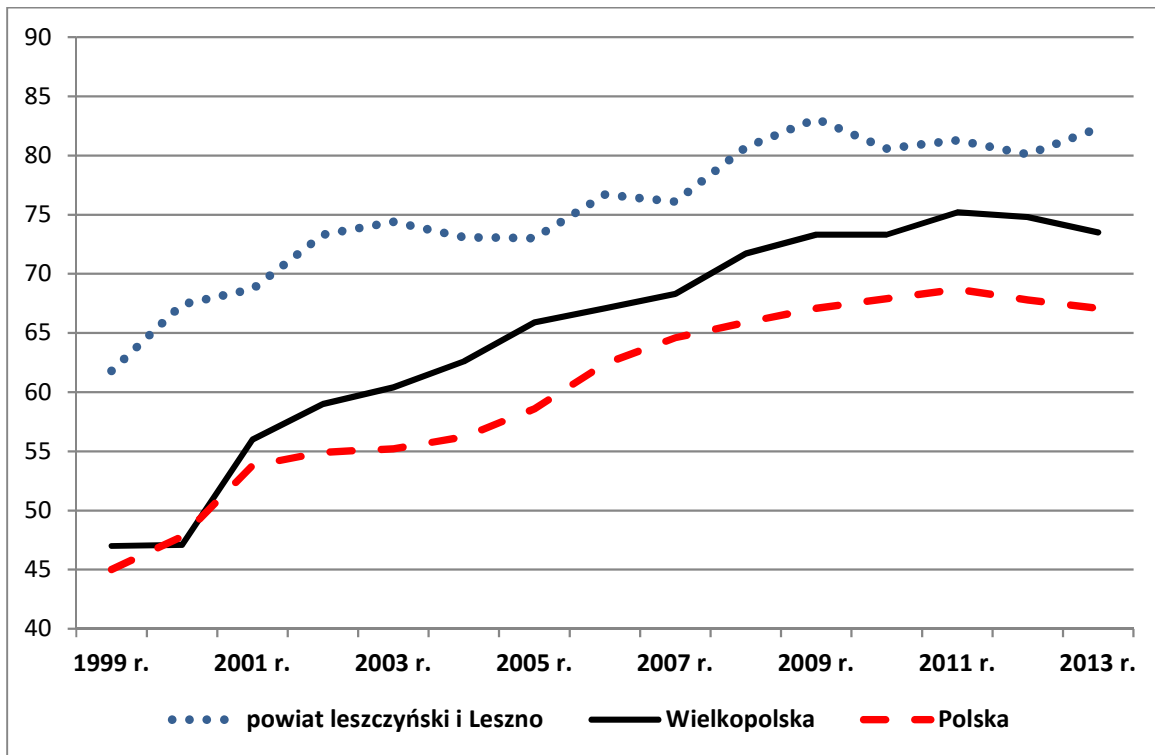
Źródło: Dane GUS

1.7. Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo i porządek publiczny na terenie LOSI zabezpieczony jest przez placówki Policji, placówkę Straży Miejskiej w Lesznie oraz Straż Pożarną. Komenda Miejska Policji w Lesznie realizuje zadania w zakresie utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie powiatu leszczyńskiego (Gmina Krzemieniewo, Gmina Lipno, Gmina Osieczna, Gmina Rydzyna, Gmina Święciechowa, Gmina Wijewo, Gmina Włoszakowice) oraz Miasta Leszna. Na terenach poszczególnych gmin działają Zespoły Dzielnicowych Wydziału Prewencji realizujące zadania służby prewencyjnej, natomiast na terenie miasta Leszna funkcjonują dwa rewiry dzielnicowych.

Wykres 5. Procentowa wykrywalność przestępstw w latach 1999 – 2013.

Źródło: Włil KWP w Poznaniu

Poziom bezpieczeństwa na terenie powiatu leszczyńskiego i Leszna należy uznać za wysoki. Świadczyć o tym może zarówno niski poziom odnotowanych przestępstw jak również wysoki wskaźnik ich wykrywalności. W 2013 r. wszczęto w KMP w Lesznie 1996 postępowań przygotowawczych przy 2047 w 2012 r. tj. o 3% mniej niż w roku poprzednim. Stwierdzono 3 068 przestępstw, przy 2772 w 2012 r., tj. o 296 więcej (dynamika 111,8). Wzrost liczby przestępstw stwierdzonych wynika z poprawy wykrywalności przestępstw narkotykowych i kradzieży poprzez włamanie i przestępstw gospodarczych. Jednym ze sposobów określających poziom przestępczości na danym terenie jest wskaźnik liczby przestępstw odnotowanych na 10 000 mieszkańców. W przypadku Leszna i powiatu leszczyńskiego wskaźnik ten wyniósł 232,16 i był zdecydowanie niższy od średniej dla kraju (290,60) i województwa wielkopolskiego (277,30).

W 2013 r. osiągnięto wskaźnik wykrywalności ogólnej na poziomie 82,3%, tj. wzrost o 2,2% w stosunku do 2012 r. Wskaźnik wykrywalności ogólnej przestępstw jest dla powiatu leszczyńskiego i Leszna zdecydowanie wyższy od średniej krajowej (w 2013 r. – 67,1%) oraz dla województwa wielkopolskiego (w 2013 r. – 73,5%). Przedmiotową sytuację przedstawia powyższy wykres.

Tabela 38. Liczba poszczególnych przestępstw odnotowanych w latach 1999-2013 na terenie Leszna i powiatu leszczyńskiego.

Rok	Przestępstwa w powiecie leszczyńskim i w Lesznie			
	Drogowe	Kryminalne	Gospodarcze	Ogółem
2013	bd.	1 809	622	3 068
2012	476	1 618	581	2 742
2011	430	1 563	588	2 581
2010	359	1 735	929	3 097
2009	446	1 878	1127	3 581
2008	354	1 801	1087	3 342
2007	479	1 949	748	3 322
2006	552	2 013	1 024	3 827
2005	578	2 028	1 004	3 820
2004	633	2 082	980	3 948
2003	609	2 382	1 202	4 266
2002	451	2 459	1 297	4 297
2001	359	2 330	959	4 084
2000	66	2 434	882	3 437
1999	46	2 115	667	2 860

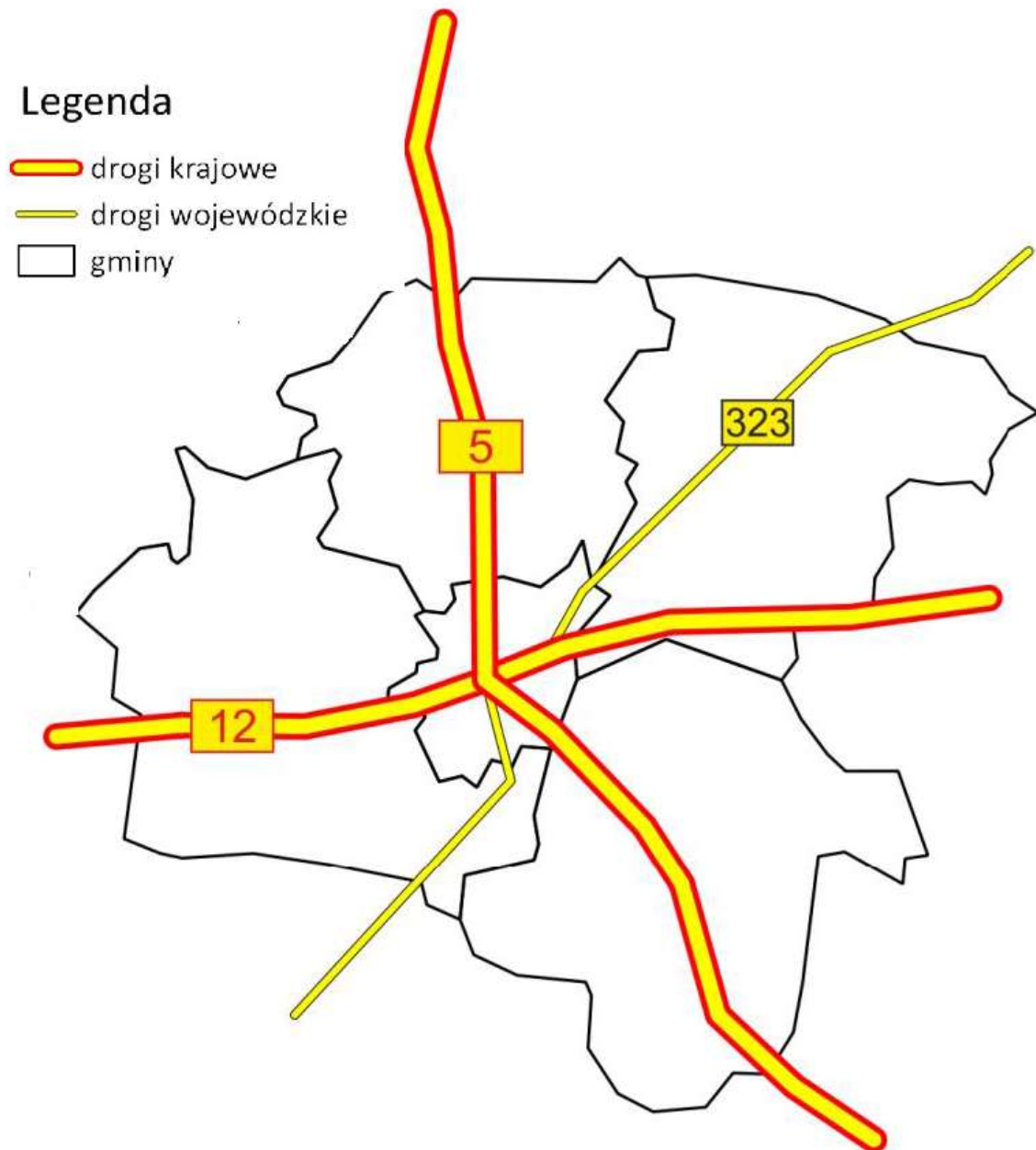
Źródło: Włil KWP w Poznaniu

Najbardziej zagrożonym obszarem na terenie działania KMP w Lesznie jest samo miasto Leszno, gdzie odnotowano 61,5% wszystkich zdarzeń. Komenda Miejska Policji w Lesznie posiada 231 etatów policyjnych, natomiast stan faktyczny na koniec 2013 r. wyniósł 221 etatów. W 2013r. w Lesznie oraz powiecie leszczyńskim na jednego policjanta przypadało 538 mieszkańców .

1.8. Uwarunkowania komunikacyjne

LOSI leży na skrzyżowaniu drogi krajowej nr 12 (w układzie wschód-zachód) z drogą krajową nr 5 (układ północ-południe), która na odcinku przebiegającym przez teren LOSI, jest równocześnie trasą europejską E261. Droga krajowa nr 12 przebiega przez Gminę Osieczna (14,732 km), Miasto Leszno (6,955 km) oraz Gminę Świąciechowa (9,495 km).

Ryc. 3. Układ najważniejszych dróg w LOSI

Źródło: opracowanie własne

Droga krajowa nr 5 przebiega przez Gminę Lipno (9,647 km), miasto Leszno (6,545 km) oraz Gminę Rydzyna (14,732 km). System infrastruktury na terenie LOSI stanowią również drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne. Dostępność komunikacyjna miasta zwiększy się dzięki budowie drogi ekspresowej S5 Poznań – Wrocław, która połączy dwie autostrady A2 i A4.

Na terenie LOSI w ramach przebiegu drogi ekspresowej S5 przewiduje się budowę 3 węzłów drogowych (Święciechowa, Leszno i Leszno Południe).

Duże znaczenie mają również drogi wojewódzkie. W Lesznie ulica Osiecka, która leży w ciągu komunikacyjnym drogi wojewódzkiej 432, łączącej miasto Leszno z powiatami: leszczyńskim, kościańskim i śremskim, posiada bezpośrednie połączenie z drogą krajową nr 12 (ul. Kąkolewską w Lesznie). Dodatkowo ulica ta stanowi dojazd do dróg krajowych nr 5 i 12, a także docelowo do drogi ekspresowej S5. Z uwagi na jej szczególne znaczenie m.in. w zakresie zwiększenia mobilności regionalnej poprzez budowę połączeń drogowych alternatywnych do dróg krajowych, biorąc pod uwagę zły stan techniczny drogi, zaplanowano w ramach LOSI jej modernizację.

Przez teren LOSI przebiega również linia kolejowa stanowiąca połączenie z Wrocławiem i Poznaniem. Z tego powodu Leszno stanowi również ważny węzeł kolejowy. Co godzinę można dojechać stąd do Poznania i Wrocławia. Z Warszawą łączy miasto 4 bezpośrednie połączenia kolejowe na dobę.

Miasto dysponuje również lotniskiem sportowym Centralnej Szkoły Szybowcowej, a najbliższe lotniska międzynarodowe znajdują się w Poznaniu i Wrocławiu.

Wielu mieszkańców LOSI korzysta z alternatywnego do transportu samochodowego sposobu komunikacji poruszając się rowerem po istniejących drogach dla rowerów.

Biorąc pod uwagę gęstość ścieżek rowerowych na 10 tys. km² najlepsza sytuacja występuje w Lesznie- przeszło 12 tys. km ścieżek przy wskaźniku dla kraju wynoszącym niespełna 300 km na 10 tys. km². Analizując wskaźnik długości ścieżek rowerowych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców Leszno (6,3) wyprzedza Rydzyna (13,9) oraz Święciechowa (9,4). Najniższy wskaźnik jest w Lipnie (3,7), ale jest on wyższy niż w kraju (2,4).

Tabela 39. Długość ścieżek rowerowych w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	Ścieżki rowerowe ogółem			
	2011	2012	2013	2014
	km	km	km	km
Polska	5782,8	6955,3	7726,0	9347,5
Woj. wielkopolskie	694,3	819,5	1031,8	1160,2
Powiat leszczyński	28,7	37,9	40,4	52,7
LOSI	46,1	50,0	5,05	67,9
Miasto Leszno	30,0	32,7	33,1	40,6
Gmina Lipno	1,1	2,3	2,7	2,7
Gmina Osieczna	8,0	8,0	5,0	5,0
Gmina Rydzyna	5,0	5,0	10,0	12,3

Gmina Święciechowa	2,0	2,0	4,2	7,3
--------------------	-----	-----	-----	-----

Źródło: Dane GUS

Tabela 40. Długość ścieżek rowerowych w przeliczeniu na 10 tys. km² w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	Ścieżki rowerowe na 10 tys. km ²			
	2011	2012	2013	2014
	km	km	km	km
Polska	184,9	222,4	247,1	298,9
Woj. wielkopolskie	232,8	274,8	345,9	389,0
Powiat leszczyński	356,1	470,2	501,2	653,8
Miasto Leszno	9 375,0	10 218,8	10 343,8	12 687,5
Gmina Lipno	105,8	221,2	259,6	259,6
Gmina Osieczna	620,2	620,2	387,6	387,6
Gmina Rydzyna	367,6	367,6	735,3	904,4
Gmina Święciechowa	149,3	149,3	313,4	544,8

Źródło: Dane GUS

Tabela 41. Długość ścieżek rowerowych w przeliczeniu na 10 tys. ludności w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	Ścieżki rowerowe na 10 tys. ludności			
	2011	2012	2013	2014
	km	km	km	km
Polska	1,5	1,8	2,0	2,4
Woj. wielkopolskie	2,0	2,4	3,0	3,3
Powiat leszczyński	5,4	7,1	7,5	9,7
Miasto Leszno	4,6	5,1	5,1	6,3
Gmina Lipno	1,6	3,3	3,8	3,7
Gmina Osieczna	9,0	9,0	5,6	5,6
Gmina Rydzyna	5,9	5,8	11,4	13,9
Gmina Święciechowa	2,7	2,6	5,5	9,4

Źródło: Dane GUS

Dane statystyczne pokazane w powyższych tabelach wskazują, że długość ścieżek rowerowych w większości gmin LOSI wzrasta. Jedynie w gminie Lipno oraz Osieczna w ostatnich dwóch latach nie przybyło dróg dla rowerów. Największy przyrost długości dróg rowerowych nastąpił w Lesznie – 7,5 km. Jednak dla zapewnienia bezpieczeństwa i zwiększenia dostępności w ramach LOSI konieczne jest stworzenie spójnego systemu dróg rowerowych i dobudowanie brakujących odcinków, co przyczyni się również do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń powodowanej transportem samochodowym. Dlatego niezbędne jest zrealizowanie projektu pn. Budowa sieci połączeń dróg dla rowerów w gminie Osieczna, Lipno i Rydzyna. Wprawdzie w gminie Rydzyna sytuacja pod względem długości dróg rowerowych jest dobra, jednak brakuje odcinków, które pozwoliłyby stworzyć sieć połączeń dla całego LOSI.

Ryc. 4. Drogi rowerowe LOSI

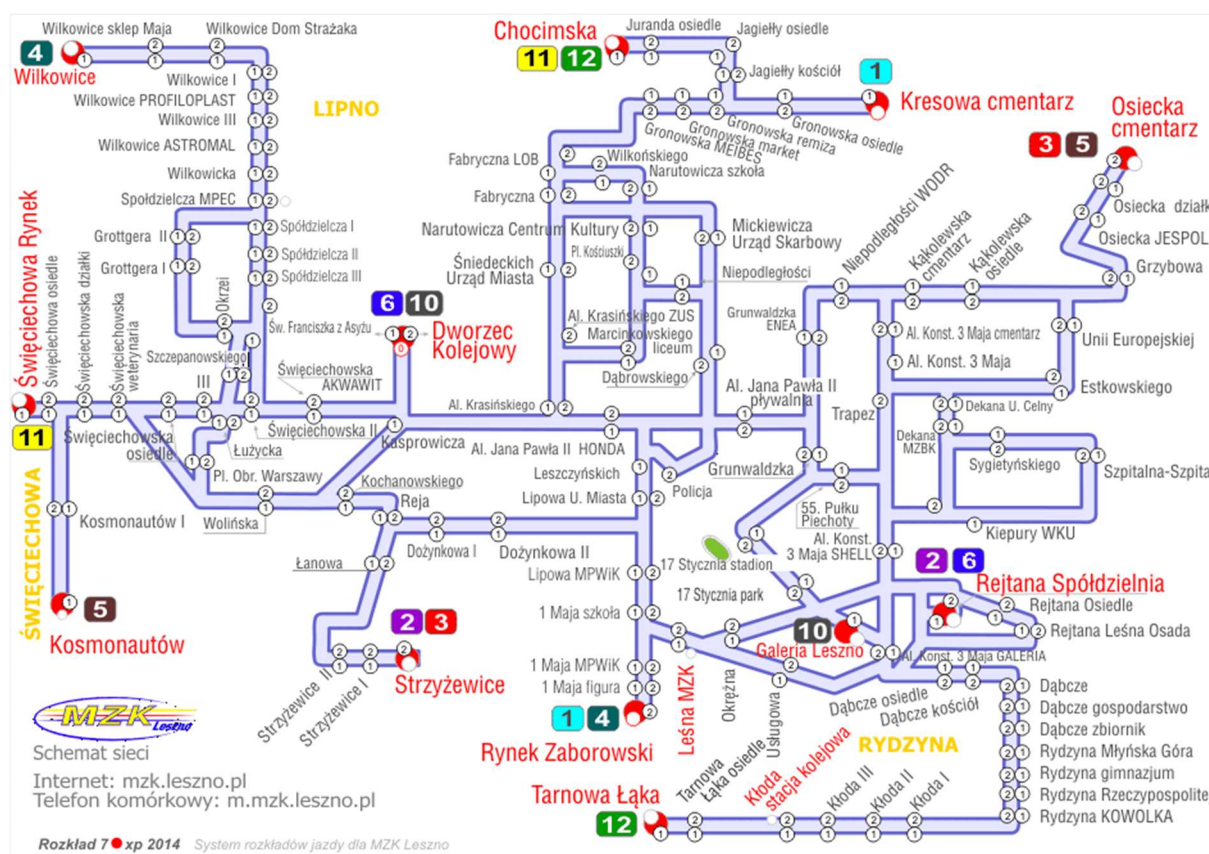

Źródło: opracowanie własne

Budowa sieci połączeń dróg dla rowerów wskazana została w planach gospodarki niskoemisyjnej samorządów LOSI jako jedne z ważniejszych inwestycji służących ograniczeniu emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz wpływających na poprawę bezpieczeństwa. W wyniku realizacji projektu zwiększeniu ulegnie świadomość społeczna w zakresie efektywnego wykorzystania energii, co przełoży się za ograniczenie zużycia energii oraz emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Transport komunikacją zbiorową na terenie LOSI świadczony jest przede wszystkim przez Miejski Zakład Komunikacji w Lesznie – zakład budżetowy Gminy Leszno. MZK świadczy usługi w zakresie lokalnego transportu zbiorowego na terenie Leszna i gmin ościennych (Gmina Rydzyna, Gmina Święciechowa, Gmina Lipno).

Ryc. 5. Schemat sieci autobusowych MKZ Leszno

Źródło: www.mzk.leszno.pl

Miejski Zakład Komunikacji przewiózł w 2013r. 2 mln 295 tys. pasażerów (o 92 tys. osób więcej niż w 2012 r.). Liczba ta uwzględnia oprócz osób korzystających z biletów jednorazowych, również te które korzystają z biletów miesięcznych oraz z bezpłatnych przejazdów. Ogólna długość tras autobusów wynosi 79,1 km, autobusy zatrzymują się na 220 przystankach. W dni robocze autobusy wykonują 267 kursów. Miejski Zakład Komunikacji posiada 22 autobusy, z czego w ruchu jest 18 pojazdów. W 2010r. zakupiono 11 autobusów, jednak pozostały tabor jest przestarzały.

Z uwagi na emisję zanieczyszczeń w spalinach i wysoką emisję hałasu przez autobusy zasilane olejem napędowym zasadnym jest wprowadzenie do Leszna autobusowej trakcji elektrycznej. Obecnie 50% taboru autobusowego Miejskiego Zakładu Komunikacji spełnia co najwyżej normę emisji spalin EURO 3. Publiczny transport zbiorowy jest jednym z trudniejszych sektorów jeżeli chodzi o kontrolę emisji CO₂. Pomimo postępu technicznego wzrost natężenia ruchu i technika jazdy w mieście stanowi największe źródło emisji dwutlenku węgla i tlenków azotu.

1.9. Zaopatrzenie w wodę i gospodarka wodno-ściekowa

Program inwestycyjny – Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych (KPOŚK) jest głównym instrumentem wdrażania dyrektywy Rady 91/271/EWG. Program stanowi wykaz aglomeracji, dla których określono zakres rzeczowy i finansowy inwestycji oraz terminy ich realizacji, niezbędnych do wdrożenia dyrektywy Rady 91/271/EWG.

Działania inwestycyjne przewidziane w KPOŚK dotyczą pięciu kategorii:

1. Budowy i modernizacji zbiorczych sieci kanalizacyjnych.
2. Budowy nowych oczyszczalni ścieków.
3. Modernizacji oczyszczalni ścieków, w tym modernizacji gospodarki osadowej.
4. Rozbudowy oczyszczalni ścieków.
5. Rozbudowy i modernizacji oczyszczalni ścieków.

Na terenie LOSI funkcjonuje obecnie 5 oczyszczalni ścieków. W powiecie leszczyńskim, którego częścią jest LOSI 49% mieszkańców korzysta z oczyszczalni ścieków.

W Gminie Osieczna pomimo posiadania komunalnej oczyszczalni ścieków sytuacja jest wyjątkowo trudna. Obecnie na terenie Gminy Osieczna z sieci kanalizacyjnej, korzysta jedynie część mieszkańców z miejscowości posiadających wybudowaną sieć kanalizacyjną. Miejscowościami tymi są miasto Osieczna, wieś Kąkolewo i wieś Jeziorki. Dopływające do oczyszczalni z tych miejscowości ścieki wraz ze ściekami dowożonymi ze zbiorników bezodpływowych z pozostałego terenu gminy powodują obciążenie oczyszczalni w ok. 90%. Gmina zgodnie z aktualizowanym zakresem aglomeracji OSIECZNA (wynikającym ze zmian w KPOŚK), w planach posiada dalszą rozbudowę sieci kanalizacyjnej. Miejscowościami, w których planuje się budowę nowych sieci są wsie: Świerczyna, Grodzisko i Łoniewo. Skierowanie dodatkowego strumienia ścieków do już działającej na granicy swoich możliwości oczyszczalni może spowodować jej przeciążenie, ponadto nie będzie zgodne z posiadanym przez oczyszczalnię pozwoleniem wodnoprawnym. Niedostateczne oczyszczenie zwiększonej ilości doprowadzonych do oczyszczalni ścieków skutkować może także naliczaniem kar administracyjnych za przekroczenie norm w zakresie jakości odprowadzanych oczyszczonych ścieków. Niewystarczająca przepustowość oczyszczalni ścieków oraz niekorzystny bilans ścieków „świeżych” doprowadzanych siecią kanalizacyjną do „zagnitych” ścieków dowożonych (aktualnie „świeże ścieki” dopływają z trzech miejscowości, docelowo z sześciu, przy dowożonych „zagnitych” z pozostałych 12 miejscowości) stanowią więc istotne zagrożenie dla środowiska naturalnego, a w szczególności wód

powierzchniowych i podziemnych. Oczyszczalnia bowiem pierwotnie zaprojektowana była do oczyszczania ścieków „świeżych”, które są łatwiejsze technologicznie do oczyszczenia. Jednakże z powodu braku możliwości finansowych rozwiązania systemowo problemu budowy sieci kanalizacyjnych na terenie całej gminy, oczyszczalnia wymaga rozbudowy w celu przyjęcia większej ilości ścieków oraz modernizacji w zakresie zapewnienia jakości oczyszczania ścieków zgodnie z obowiązującymi normami i przepisami prawnymi.

Realizacja inwestycji pn. Przebudowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Osiecznej zwłaszcza w powiązaniu z planami objęcia siecią kanalizacji sanitarnej kolejnych miejscowości aglomeracji przyczyni się do kompleksowego rozwiązania problemu braku zorganizowanego systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków. Na terenie Gminy Osieczna zlokalizowane są liczne formy ochrony przyrody w tym o randze europejskiej, obszary Natura 2000. Planowana do rozbudowy i modernizacji oczyszczalnia ścieków zlokalizowana jest bezpośrednio na obszarze Natura 2000 „Zbiornik Wonieść” oraz w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru „Zachodnie Pojezierze Krzywińskie”. Zapewnienie sprawnej pracy oczyszczalni, która w wyniku realizacji inwestycji będzie spełniała wszystkie standardy z zakresu ochrony środowiska, przyczyni się więc bezpośrednio do zapewnienia większej ochrony tych cennych przyrodniczo siedlisk. Nastąpi również likwidacja zagrożeń dla stanu środowiska naturalnego w szczególności wód powierzchniowych i podziemnych, poprzez kompleksowe objęcie większości mieszkańców aglomeracji możliwością skorzystania ze zmodernizowanego obiektu. Dodatkowo będzie ważnym impulsem dla wzrostu atrakcyjności osadniczej i rozwoju budownictwa jednorodzinnego na terenie gminy.

Tabela 42. Oczyszczalnie przemysłowe i komunalne w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	Oczyszczalnie przemysłowe i komunalne				
	ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014
	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.
Polska	4 291	4 253	4 284	4 296	4 255
Woj. wielkopolskie	419	417	424	442	441
Powiat leszczyński	9	8	8	8	9
LOSI	6	6	6	6	7
Miasto Leszno	1	0	0	0	0
Gmina Lipno	0	0	0	0	0
Gmina Osieczna	2	2	2	2	2
Gmina Rydzyna	2	2	2	2	2
Gmina Świąciechowa	1	2	2	2	3

Źródło: Dane GUS

Analizując ilość ścieków oczyszczonych i odprowadzonych do wód lub ziemi na 1 mieszkańca zauważyć można, że w LOSI ilość tych ścieków wzrasta. Wyjątkiem jest Leszno, gdzie wystąpił, zgodnie z tendencją dla kraju, spadek ilości odprowadzonych ścieków. Natomiast wartości we wszystkich gminach LOSI są znacznie niższe niż dla kraju.

Tabela 43. Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi w ciągu roku ogółem na 1 mieszkańca w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi w ciągu roku ogółem na 1 mieszkańca				
	2010	2011	2012	2013	2014
	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³
Polska	59,9	59,0	57,1	56,3	55,2
Woj. wielkopolskie	58,1	64,8	68,8	61,2	61,9
Powiat leszczyński	12,8	13,2	14,5	16,2	18,4
Miasto Leszno	44,0	41,8	41,2	40,7	38,1
Gmina Lipno	7,0	7,7	10,1	12,1	14,6
Gmina Osieczna	11,7	13,3	13,0	15,3	18,7
Gmina Rydzyna	22,5	22,6	24,6	23,1	24,1
Gmina Świąciechowa	18,6	17,5	20,4	21,9	33,7

Źródło: Dane GUS

1.10. Gospodarka odpadami

Od 1 lipca 2013 r. zaczęły obowiązywać nowe przepisy w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych, wynikające ze znowelizowanej ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r. poz. 391 ze zm.).

Aktualnie organizacją odbioru odpadów komunalnych zajmuje się w poszczególnych gminach Komunalny Związek Gmin Regionu Leszczyńskiego, do którego należy większość gmin LOSI – z wyjątkiem gminy Osieczna.

Najwięcej odpadów zmieszanych w przeliczeniu na 1mieszkańca zebrano w Lesznie (238,2 kg), najmniej natomiast w gminie Świąciechowa (173,8).

Tabela44. Zmieszane odpady zebrane z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	Zmieszane odpady zebrane z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca				
	2010	2011	2012	2013	2014
	kg	kg	kg	kg	kg
Polska	163,4	160,2	158,4	158,7	168,8
Woj. wielkopolskie	169,5	169,7	167,6	175,2	187,9
Powiat leszczyński	146,2	145,1	151,3	177,4	179,0
Miasto Leszno	244,9	245,9	235,8	245,8	238,2
Gmina Lipno	113,4	117,8	119,6	184,8	189,2
Gmina Osieczna	208,6	212,3	226,9	239,5	179,0
Gmina Rydzyna	178,5	191,3	181,1	181,6	181,1
Gmina Świąciechowa	201,9	177,5	189,0	190,5	173,8

Źródło: Dane GUS

Analizując ilość odpadów selektywnie zebranych w przeliczeniu na 1 osobę najwięcej zebrano ich w Lesznie, najmniej natomiast w gminie Rydzyna.

Natomiast biorąc pod uwagę udział odpadów selektywnie zebranych do odpadów ogółem w Lesznie jest ich najmniej (7,88%), a w gminie Rydzyna najwięcej (9,38%).

Z uwagi na to że Gmina Osieczna nie jest członkiem Komunalnego Związku Gmin Regionu Leszczyńskiego poniższe dane nie uwzględniają informacji o tej gminie.

Tabela45. Odpady komunalne selektywne w 2014 r.

Jednostka terytorialna	Odpady komunalne 2014r.		
	Odpady selektywne	% odpadów selektywnie zebranych	Masa odpadów na 1 osobę
	Mg	%	Kg/os.
Miasto Leszno	1 606,68	7,88	347,25
Lipno	159,45	8,02	278,75
Rydzyna	180,18	9,38	222,03
Świąciechowa	168,40	8,74	247,48

Źródło: Dane Komunalnego Związku Gmin Regionu Leszczyńskiego

1.11. Zaopatrzenie w energię ciepłą

Na obszarze LOSI sieć ciepłownicza występuje jedynie na terenie Leszna. Usługi w zakresie dostawy energii cieplnej zapewnia Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Spółka z o.o. w Lesznie. (jednoosobowa spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Gminy Leszno).

Sieć ciepła miasta Leszna jest siecią wodną wysokoparametrową dwuprzewodową pracującą ze zmienną temperaturą zasilania zależną od temperatury zewnętrznej. Dla temperatury zewnętrznej - 18°C temperatura wody sieciowej osiąga parametry 135/83°C. Przetwarzanie ciepła z układu sieci wysokoparametrowej na parametry pracy instalacji wewnętrznych odbywa się w węzłach ciepłych wymiennikowych. Sieć ciepła zasilą w ciepło budownictwo mieszkaniowe i użyteczności publicznej oraz w niewielkim stopniu przemysłowe.

W powiecie leszczyńskim, którego częścią jest LOSI funkcjonuje 49 kotłowni. W 2014r. nastąpił duży wzrost liczby kotłowni – o 27 obiektów. W Lesznie liczba kotłowni także wzrosła i wyniosła na koniec 2014r. 69 obiektów.

Tabela46. Kotłownie ogółem w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	Kotłownie ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014
	ob.	ob.	ob.	ob.	ob.
Polska	14458	14426	12895	11507	24037
Woj. wielkopolskie	1804	1707	1670	1457	3205
Powiat leszczyński	25	22	27	22	49
Miasto Leszno	47	46	44	37	69

Źródło: Dane GUS

Tabela47. Sprzedaż energii cieplnej w przeliczeniu na kubaturę budynków mieszkalnych ogrzewanych centralnie ogółem w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	Sprzedaż energii cieplnej w przeliczeniu na kubaturę budynków mieszkalnych ogrzewanych centralnie ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014
	GJ	GJ	GJ	GJ	GJ
Polska	160,12	130,04	137,23	135,40	115,40
Woj. wielkopolskie	145,63	106,17	122,95	125,41	91,20
Powiat leszczyński	225,90	189,20	190,84	103,30	202,38
Miasto Leszno	136,33	108,17	107,64	106,13	100,06

Źródło: Dane GUS

W latach 2010-2014 sprzedaż energii cieplnej w przeliczeniu na kubaturę budynków ogrzewanych spadała.

Z uwagi na konieczność ochrony środowiska należy dążyć do poprawy efektywności energetycznej i zmniejszenie zapotrzebowania na energię ciepłą w budynkach użyteczności publicznej, a przez to

poprawiać jakość powietrza. W LOSI planuje się działania termomodernizacyjne w budynkach oświatowych w Lesznie, Lipnie oraz Świąciechowie.

1.12. Podmioty gospodarcze

Na terenie LOSI w 2014r. funkcjonowało 12 328 firm wpisanych do rejestru REGON. Najważniejsze z nich to: C&C PARTNERS TELECOM Sp. z o.o., EUROLINE, EURO - COMFORT Sp. z o.o., WILKA POLSKA Sp. z o.o., Leszczyńska Fabryka Pomp, Winkhaus Polska, ViaCon Polska, AgromixSp. z o.o. w Rojęczynie, Agro-Rydzyzna Sp. z o.o., Zakład Mięсно-Wędliniarski „Kaminiaz” w Świąciechowie, Przedsiębiorstwo Przemysłu Spożywczego Cieślak w Świerczynie, Inoforges Polska Sp. z o.o. w Rydzynie, Astromal Sp. z o.o. w Wilkowicach, "Profiloplast" Sp. J. w Wilkowicach.

Jednym ze wskaźników określających poziom przedsiębiorczości jest liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON przypadająca na 10 tys. ludności. Najwięcej zarejestrowanych firm przypadających na tys. osób zarejestrowanych jest w Lesznie (139). Z drugiej strony najniższym wskaźnikiem charakteryzuje się gmina Osieczna (93). Szczegółowa charakterystyka dla poszczególnych gmin wchodzących w skład LOSI została zaprezentowana w poniższej tabeli.

Tabela48. Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON przypadająca na tys. ludności w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	Podmioty wpisane do rejestru REGON na tys. ludności				
	2010	2011	2012	2013	2014
Polska	101	100	103	106	107
Woj. wielkopolskie	109	109	112	115	116
Powiat leszczyński	97	97	98	101	102
Miasto Leszno	136	134	137	139	139
Gmina Lipno	110	113	114	116	115
Gmina Osieczna	88	87	90	92	93
Gmina Rydzyna	95	94	96	100	100
Gmina Świąciechowa	99	99	100	103	103

Źródło: Dane GUS

Tabela49. Struktura podmiotów wpisanych do rejestru REGON wg grup rodzajów działalności PKD 2007w 2014r.

Jednostka terytorialna	Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON wg grup rodzaju działalności w 2014r. do ogółu podmiotów			
	ogółem	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	przemysł i budownictwo	pozostała działalność
	podmioty	%	%	%
Polska	4 119 671	1,8	21,3	76,8

Woj. wielkopolskie	404 419	2,8	23,0	74,2
Powiat leszczyński	5549	10,4	28,9	60,7
LOSI	12 328	3,1	22,7	74,2
Miasto Leszno	8 965	1,8	20,4	77,8
Gmina Lipno	845	8,4	26,0	65,6
Gmina Osieczna	836	6,5	31,8	61,7
Gmina Rydzyna	885	5,5	28,9	65,5
Gmina Świąciechowa	797	6,0	29,4	64,6

Źródło: Dane GUS

Analizując strukturę gospodarki pod względem grup podmiotów reprezentujących poszczególne rodzaje działalności zauważyć należy duży udział firm zarejestrowanych w tzw. pozostałej działalności, na którą składają się głównie usługi (74,2%).

Kolejnym wskaźnikiem określającym poziom przedsiębiorczości jest liczba nowo zarejestrowanych podmiotów w rejestrze REGON przypadająca na 10 tys. Ludności. W 2014 r. najwyższe wartości wskaźnika odnotowano w Gminie Lipno (101) oraz Lesznie (113). Najniższe wartości wskaźnika osiągnęła gmina Osieczna (79). Szczegółowa charakterystyka dla poszczególnych gmin wchodzących w skład LOSI została zaprezentowana w poniższej tabeli.

Tabela50. Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów wpisanych do rejestru REGON przypadająca na 10 tys. ludności w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności				
	2010	2011	2012	2013	2014
Polska	104	90	93	95	93
Woj. wielkopolskie	111	98	102	103	102
Powiat leszczyński	101	78	82	91	86
Miasto Leszno	134	102	119	119	113
Gmina Lipno	132	116	100	114	101
Gmina Osieczna	71	67	81	77	79
Gmina Rydzyna	125	68	85	92	97
Gmina Świąciechowa	124	86	94	99	91

Źródło: Dane GUS.

Wartość wskaźnika liczby wykreślonych podmiotów z rejestru REGON przypadających na 10 tys. ludności w 2014r. była najwyższa w gminie Lipno i Lesznie. Najniższy wskaźnik był w gminie Osieczna
Szczegółowe dane prezentuje poniższa tabela.

Tabela 51. Liczba wykreślonych podmiotów z rejestru REGON przypadająca na 10 tys. ludności w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	Jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności				
	2010	2011	2012	2013	2014
Polska	62	100	65	70	79
Woj. wielkopolskie	65	96	70	75	82
Powiat leszczyński	87	80	67	62	79
Miasto Leszno	120	116	86	97	115
Gmina Lipno	107	82	103	86	116
Gmina Osieczna	67	69	59	58	70
Gmina Rydzyna	165	81	62	61	94
Gmina Świąciechowa	90	92	81	71	96

Źródło: Dane GUS

Innym wskaźnikiem charakteryzującym poziom przedsiębiorczości jest liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, która przypada na 100 osób w wieku produkcyjnym. W Lesznie i gminie Lipno wskaźnik był wyższy niż dla kraju, województwa wielkopolskiego i powiatu leszczyńskiego. W 2014r. wyniósł w Lesznie 16,3 osoby a w gminie Lipno 14,3 osoby. Wskaźnik w pozostałych gminach LOSI przedstawia poniższa tabela.

Tabela 52. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą przypadające na 100 osób w wieku produkcyjnym w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym				
	2010	2011	2012	2013	2014
Polska	11,9	11,6	11,9	12,1	12,2
Woj. wielkopolskie	13,1	13,0	13,3	13,6	13,7
Powiat leszczyński	12,4	12,3	12,5	13,0	13,0
Miasto Leszno	16,1	15,8	16,1	16,3	16,3
Gmina Lipno	14,0	14,4	14,3	14,6	14,3
Gmina Osieczna	11,3	11,1	11,4	11,9	11,9
Gmina Rydzyna	11,5	11,4	11,7	12,2	12,1
Gmina Świąciechowa	12,1	12,0	11,9	12,5	12,3

Źródło: Dane GUS

1.13. Rynek pracy

Diagnostując rynek pracy w LOSI wzięto pod uwagę osoby pracujące oraz bezrobotnych.

W 2014r. we wszystkich gminach LOSI pracowało 28 986 osób. W okresie 2010-2014 liczba pracujących w LOSI wzrosła o 5,5%. Największy wzrost nastąpił w gminie Rydzyna – o 13%.

Tabela 53. Liczba pracujących ogółem w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	Liczba pracujących ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
LOSI	27 476	27 834	27 427	27 556	28 986
Miasto Leszno	21 654	21 566	21 005	20 947	22 036
Gmina Lipno	1 437	1 402	1 505	1 495	1 561
Gmina Osieczna	1 229	1 392	1 378	1 450	1 491
Gmina Rydzyna	2 008	2 184	2 252	2 303	2 523
Gmina Święciechowa	1 148	1 290	1 287	1 361	1 375

Źródło: Dane GUS

Poniższa tabela pokazuje wskaźnik liczby pracujących przypadających na 1000 mieszkańców. Najwyższy wskaźnik występuje w Lesznie (341 osób). Jest on wyższy od wskaźnika dla kraju (230 osób) i Wielkopolski (257 osób). Najniższy natomiast występuje w gminie Osieczna i gminie Święciechowa. Porównując 2010 r. i 2014 r. należy zauważyć wzrost liczby pracujących w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w prawie wszystkich gminach LOSI. Tylko w gminie Lipno nastąpił spadek o 1 osobę.

Tabela 54. Pracujący na 1000 mieszkańców w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	Pracujący na 1000 mieszkańców				
	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
Polska	223	224	223	226	230
Woj. wielkopolskie	244	245	245	249	257
Powiat leszczyński	170	178	183	186	190
Miasto Leszno	335	333	325	324	341
Gmina Lipno	214	203	214	208	213
Gmina Osieczna	139	156	154	162	166
Gmina Rydzyna	238	256	261	264	286
Gmina Święciechowa	154	172	170	178	177

Źródło: Dane GUS

Bezrobocie w LOSI mierzone liczbą zarejestrowanych bezrobotnych w okresie 2010-2012 rośnie, natomiast w ostatnich 2 latach tendencja była odwrotna. Szczególnie duży spadek nastąpił w 2014r. Podobny trend miał miejsce w kraju i województwie.

Tabela 55. Bezrobotni zarejestrowani ogółem w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	Bezrobotni zarejestrowani ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
Polska	1 954 706	1 982 676	2 136 815	2 157 883	1 825 180
Woj. wielkopolskie	135 172	134 954	147 902	144 832	116 410

Powiat leszczyński	1 890	1 804	1 921	1 795	1 367
LOSI	3 903	3 638	3 949	3 885	3 903
Miasto Leszno	2744	2 515	2 757	2 781	2 154
Gmina Lipno	256	247	248	218	192
Gmina Osieczna	284	287	302	283	200
Gmina Rydzyna	335	320	351	326	226
Gmina Świąciechowa	284	269	291	277	206

Źródło: Dane GUS

Wiele z istotnych danych dot. bezrobocia nie jest dostępna dla gmin. Dlatego strukturę bezrobotnych wg wieku i wykształcenia podano jedynie dla Leszna i powiatu leszczyńskiego

Tabela 56. Procentowy udział bezrobotnych wg wieku w 2014r. w Lesznie i powiecie leszczyńskim

Wiek	Udział bezrobotnych wg wieku w 2014r. (%)	
	Powiat leszczyński	Miasto Leszno
18-24	20,7	13,3
25-34	29,7	27,9
35-44	19,1	21,5
45-54	16,3	20,4
55-59	12,0	11,2
60-64	3,8	3,0

Źródło: Dane WUP w Poznaniu

Zarówno w Lesznie jak i powiecie leszczyńskim największy udział w liczbie bezrobotnych ogółem stanowią osoby młode w przedziale 25-34 lata. Duża rozbieżność pomiędzy udziałem grupy najmłodszych bezrobotnych w powiecie leszczyńskim i Lesznie nie pozwala na wyciąganie wniosków dla LOSI. Stosunkowo małą grupę zarówno w powiecie leszczyńskim jak i Lesznie stanowią bezrobotne osoby powyżej 55 roku życia.

Tabela 57. Procentowy udział bezrobotnych wg wykształcenia w 2014r. w Lesznie i powiecie leszczyńskim

Wykształcenie	Udział bezrobotnych wg wykształcenia w 2014r. (%)	
	Powiat leszczyński	Miasto Leszno
Wyższe	12,8	16,1
Policealne i średnie zawodowe	21,8	23,4
Średnie ogólnokształcące	8,5	10,1
zasadnicze zawodowe	32,8	24,4
Gimnazjalne i niższe	24,1	26,0

Źródło: Dane WUP w Poznaniu

Wśród bezrobotnych ogółem najliczniejszą grupę stanowią osoby o niskim wykształceniu, zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i niższym.

Tabela 58. Udział długotrwale bezrobotnych w 2014r. w Lesznie

Jednostka terytorialna	Procentowy udział długotrwale bezrobotnych w 2014 r.
LOSI	37,2
Miasto Leszno	51,0
Gmina Lipno	39,1
Gmina Osieczna	44,0
Gmina Rydzyna	40,3
Gmina Święciechowa	47,1

Źródło: Dane WUP w Poznaniu

Długotrwale bezrobotni stanowią w LOSI przeszło 37% ogółu bezrobotnych. Największy ich udział jest w Lesznie (51%) oraz gminie Święciechowa (47,1%). Najmniejszy natomiast w gminie Lipno (39,1%).

Na terenie powiatu leszczyńskiego odnotowano w 2014r. bezrobocie na poziomie 6,3% (spadek o 2 punkty procentowe w stosunku do grudnia 2013 r.). Natomiast w Lesznie stopa bezrobocia w 2014 r. wyniosła 6,7% (spadek o 2,1 punktu procentowego w stosunku do 2013 r.). Poprawa wskaźnika związana była z wzrostem gospodarczym, który miał miejsce w całym kraju. Również sytuacja leszczyńskich firm ustabilizowała się co przełożyło się na korzystne zmiany na rynku pracy.

Tabela 59. Stopa bezrobocia rejestrowanego latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	Stopa bezrobocia rejestrowanego				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
Polska	12,4	12,5	13,4	13,4	11,4
Woj. wielkopolskie	9,2	9,1	9,8	9,6	7,6
Powiat leszczyński	9,4	8,8	9,0	8,3	6,3
Miasto Leszno	8,5	7,9	8,7	8,8	6,7

Źródło: Dane GUS

W poniższej tabeli zaprezentowano udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2010-2014. W 2014r. wskaźnik dla powiatu leszczyńskiego wynosił 4% i był niższy od średniej dla kraju (7,5%) i województwa wielkopolskiego (5,3%). Najwyższym wskaźnikiem w LOSI charakteryzowało się Leszno (5,4%). Z kolei najmniejszy udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym występował w gminie Rydzyna (4,0%).

Tabela 60. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
Polska	7,9	8,0	8,7	8,8	7,5
Woj. wielkopolskie	6,0	6,1	6,7	6,6	5,3
Powiat leszczyński	5,6	5,3	5,6	5,2	4,0
Miasto Leszno	6,5	6,0	6,7	6,8	5,4
Gmina Lipno	5,9	5,6	5,5	4,7	4,1
Gmina Osieczna	5,0	5,1	5,3	5,0	3,5
Gmina Rydzyna	6,1	5,8	6,3	5,9	4,0
Gmina Święciewo	5,8	5,5	5,9	5,6	4,1

Źródło: Dane GUS

Z analizy danych zgromadzonych przez PUP w Lesznie wynika, że w 2014r. największy udział w ogólnej liczbie bezrobotnych zamieszkałych na terenie Leszna miały następujące grupy zawodowe: sprzedawcy i pokrewni – 12,38%, robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni – 7,67%.

Bezrobocie wśród absolwentów pokazuje poniższa tabela. Wynika z niej, że w powiecie leszczyńskim stosunkowo dużo młodych ludzi nie ma pracy – 7% ogółu bezrobotnych. Natomiast w Lesznie jest to grupa stanowiąca zaledwie 3,9% ogółu bezrobotnych.

Tabela 61. Udział bezrobotnych absolwentów w liczbie bezrobotnych ogółem w latach 2012 – 2014

Jednostka terytorialna	Udział bezrobotnych absolwentów w liczbie bezrobotnych ogółem		
	2012	2013	2014
	%	%	%
Polska	5,9	5,6	4,7
Woj. wielkopolskie	7,4	6,7	5,2
Powiat leszczyński	11,3	9,9	7,0
Miasto Leszno	5,8	5,5	3,9

Źródło: Dane GUS

W końcu 2014 r. wśród zarejestrowanych bezrobotnych z terenu Leszna było 83 absolwentów, w tym 55 kobiet.

Z terenu powiatu leszczyńskiego - 96 absolwentów, w tym 57 kobiet.

Wśród bezrobotnych większą część stanowią kobiety. We wszystkich gminach LOSI ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych jest wyższy niż w kraju. Szczególnie wysoki występuje w Rydzynie - 62,4%.

Tabela 62. Udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	Udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
Polska	51,9	53,5	51,4	51,0	51,5
Woj. wielkopolskie	56,0	58,1	55,0	55,1	56,6
Powiat leszczyński	60,8	62,3	57,9	58,6	57,6
Miasto Leszno	57,5	58,8	56,4	55,5	56,3
Gmina Lipno	65,6	60,3	58,9	54,1	57,3
Gmina Osieczna	57,7	55,7	58,6	54,8	56,0
Gmina Rydzyna	66,6	65,3	57,3	60,4	62,4
Gmina Świąciechowa	57,7	65,8	59,5	60,6	54,9

Źródło: Dane GUS

Ważną informacją charakteryzującą dany rynek pracy są dane na temat struktury zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Zawody deficytowe oznaczają brak pracowników w danym zawodzie na rynku pracy. Oznacza to, że należałoby szkolić bezrobotnych w tych zawodach, w których występuje deficyt.

Według stanu na dzień 31.12.2014 r. najwyższy odsetek osób bezrobotnych z powiatu leszczyńskiego został sklasyfikowany w grupie sprzedawcy i pokrewni (10,87%).

Analiza na podstawie zawodów wskazuje, że najliczniej reprezentowaną grupę bezrobotnych z terenu m. Leszna stanowiły osoby bez kwalifikacji zawodowych (brak wyuczonego zawodu lub doświadczenia zawodowego) – było ich 434. Dużą grupę tworzyli sprzedawcy - 196 osób, co stanowiło 9,10% ogółu bezrobotnych. Wśród kolejnych grup zawodowych, licznie reprezentowanych przez bezrobotnych z obszaru m. Leszna, wskazać można: 50 ślusarzy, 47 techników ekonomistów, 45 pedagogów.

Z powiatu leszczyńskiego w 2014 r. najwięcej wolnych miejsc pracy zostało zgłoszonych z sekcji Przetwórstwo przemysłowe – 270 ofert - 29,74 % ogółu ofert pracy z działu sekcji G Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle 147 ofert – 16,19% ogółu, Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo – 132 oferty - stanowiły 14,54% ogółu ofert pracy; 122 oferty pracy zgłoszono z sekcji Budownictwo – 13,44% ogółu ofert pracy.

474 ofert pracy zostało zgłoszonych z terenu m. Leszna z sekcji Handel hurtowy i detaliczny - stanowiły one 23,09% ogółu zgłoszonych ofert pracy. Na drugim miejscu - 417 ofert pracy zostało zgłoszonych z sekcji: Działalność w zakresie usług administrowania (stanowiły 20,31% ogółu), następnie: 332 oferty – z sekcji Przetwórstwo przemysłowe (stanowiły 16,17% ogółu), Budownictwo odpowiednio 163 ofert – 7,94% ogółu.

Powiatowy Urząd Pracy w Lesznie oferuje bezrobotnym następujące formy wsparcia:

- Pośrednictwo pracy
- Usługi EURES
- Poradnictwo zawodowe
- Bezpłatny dostęp do Internetu
- Staż
- Szkolenia
- Finansowanie kosztów egzaminów
- Środki na podjęcie działalności
- Refundacja kosztów opieki
- Dodatek aktywizacyjny
- Prace interwencyjne
- Roboty publiczne
- Świadczenia przysługujące rolnikom zwalnianym z pracy
- Bon zatrudnieniowy
- Bon stażowy
- Bon szkoleniowy
- Bon na zasiedlenie
- Pożyczka na podjęcie działalności gospodarczej

Dla uzupełnienia działań realizowanych przez PUP w Lesznie zaplanowano dodatkową formę pobudzenia aktywności bezrobotnych na rynku pracy - wsparcie na rzecz osób chcących rozpocząć działalność gospodarczą. Obszar wsparcia uwzględnia m.in. szkolenia, doradztwo przygotowujące do rozpoczęcia działalności gospodarczej, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

1.14. Wsparcie przedsiębiorczości

Przedsiębiorcy, którzy już działają na terenie LOSI, mogą skorzystać ze wsparcia lokalnych instytucji otoczenia biznesu, które oferują szkolenia, doradztwo i różnorodne usługi informacyjne. Do najważniejszych instytucji otoczenia biznesu należą:

- Leszczyńskie Centrum Biznesu Sp. z o.o. – Inkubator Przedsiębiorczości,
- Regionalna Izba Przemysłowo-Handlowa,
- Stowarzyszenie Kupców Leszczyńskich,
- Leszczyńskie Stowarzyszenie Handlowców „Starówka”,

- Cech Rzemiosł Różnych,
- Wielkopolska Izba Rzemieślnicza w Poznaniu – Pełnomocnik w Lesznie.

Miasto Leszno zrealizowało projekt pod nazwą: „Budowa Inkubatora Przedsiębiorczości w Lesznie”, który współfinansowany był ze środków Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego, działanie 1.4. Wsparcie przedsięwzięć powiązanych z Regionalną Strategią Innowacji. W celu zarządzania Inkubatorem Miasto Leszno powołało odrębny podmiot - Leszczyńskie Centrum Biznesu Sp. z o.o. Idea leszczyńskiego Inkubatora wychodzi naprzeciw oczekiwaniom założycieli nowych firm, którzy potrzebują wsparcia w pierwszej fazie działalności. Realizacja projektu służy także rozwojowi istniejących firm poprzez wzrost ich konkurencyjności i innowacyjności. Inkubator to też doskonałe, tymczasowe lokum dla inwestorów, którzy są w trakcie przygotowania lub realizacji inwestycji w Lesznie. Obiekt ten zlokalizowany jest na terenie Strefy Inwestycyjnej I.D.E.A. Inkubator składa się z części biurowej oferującej 28 pomieszczeń, z części magazynowo-produkcyjnej (16 pomieszczeń) oraz centrum konferencyjnego.

Poniższa tabela prezentuje potencjał LOSI w zakresie terenów inwestycyjnych.

Tabela 63. Tereny inwestycyjne na obszarze LOSI

Nr terenu	Rodzaj terenu inwestycyjnego	powierzchnia [ha]	ulgi	uzbrojenie	własność
3	grunty rolne	43	brak	Wodociąg, droga utwardzona	Własność prywatna (osoby prywatne, firma)
4	grunty rolne	9,8188		brak	Gmina Lipno
5	grunty rolne	15,5855		elektryczność, wodociąg, kanalizacja sanitarna, droga utwardzona	Własność prywatna (firma)
6	grunty rolne	21,2108		elektryczność, wodociąg, kanalizacja sanitarna, telekomunikacja, gaz	Agencja Nieruchomości Rolnych Poznań
7	Teren częściowo zabudowany	7,9	podatek od nieruchomości	elektryczność, gaz, wodociągi, kanalizacja sanitarna, telekomunikacja	Gmina Świąciechowa

8	strefa I.D.E.A (w tym fragment Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „INVEST PARK”), 11 działek	20 ha (7,6 SSE)		w znacznej części uzbrojone, ale do niektórych terenów nie poprowadzono infrastruktury	Miasto Leszno
9	strefa VASA, 1 działka	1,7		elektryczność, wodociągi, kanalizacja sanitarna	
10	strefa przemysłowa Rydzyna-Kłoda	40 (część zagospodarowana)		elektryczność, gaz, wodociągi, kanalizacja sanitarna, telekomunikacja, droga utwardzona	Gmina Rydzyna, firmy, właściciele prywatni
12	grunty rolne	36,5	planowane	elektryczność, wodociągi, kanalizacja sanitarna, telekomunikacja, droga utwardzona	część stanowią grunty komunalne, a część jest własnością prywatnych właścicieli

Źródło: Opracowanie własne

Ryc. 6. Tereny inwestycyjne w LOSI

Źródło: Opracowanie własne

Miasto Leszno realizowało w strefie inwestycyjnej I.D.E.A trzy projekty współfinansowane z WRPO 2007-2013:

- Budowa ulicy Geodetów (droga nr 1) na terenie Strefy Inwestycyjnej I.D.E.A. w Lesznie łączącej Al. Konstytucji 3 Maja (DK5) z ulicą Usługową
- Uzbrojenie w infrastrukturę techniczną terenu Strefy Inwestycyjnej I.D.E.A. w Lesznie - etap I: odcinek ulicy Usługowej
- Przebudowa ulicy Usługowej w Lesznie na odcinku od ul. Okrężnej (DW 323) do km 0+530

Poprzez sprzedaż terenów z oferowanych 40 ha obecnie dostępnych jest 20 ha. 7,6 ha Strefy to podstrefa Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej "INVEST-PARK"

Inwestorzy zainteresowani ewentualnym zakupem nieruchomości pod działalność gospodarczą w Strefie Inwestycyjnej I.D.E.A. zwracają uwagę na niewystarczające uzbrojenie tego terenu. W związku z powyższym w celu uatrakcyjnienia nieruchomości znajdujących się w Strefie I.D.E.A. konieczna jest dalsza budowa infrastruktury technicznej wraz z ciągami komunikacyjnymi.

Ryc. 7. Strefa inwestycyjna I.D.E.A w Lesznie

Źródło: opracowania własne

Innymi działaniami podejmowanymi przez Miasto Leszno, wspierającymi rozwój przedsiębiorczości był wykup udziałów w Samorządowym Funduszu Poręczeń Kredytowych w Gostyniu, którego podstawowym zadaniem jest wspieranie mikro, małych i średnich przedsiębiorstw poprzez udzielanie poręczeń spłaty kredytów/pożyczek związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.

W zakresie innowacyjności oraz podejmowania takich działań na terenie LOSI należy wskazać następujące inicjatywy klastrowe:

- **Klaster Spożywczy Leszczyńskie Smaki** powstał z inicjatywy Miasta Leszna oraz Leszczyńskiego Centrum Biznesu. Klaster spożywczy skupia lokalnych producentów żywności oraz instytucje wspierające i władze samorządowe. Utworzenie klastra jest rezultatem prowadzenia wielomiesięcznych analiz, których wyniki wskazały na konieczność wsparcia branży przetwórstwa rolno – spożywczego, jako obszaru o kluczowym znaczeniu dla rozwoju i promocji miasta Leszna oraz regionu leszczyńskiego.

Istotnym narzędziem w wsparciu powstałej inicjatywy było stworzenie sieci współpracy, która miała za zadanie generować wymierne korzyści dla swoich uczestników poprzez wykorzystanie mocnych stron regionu – wysokiego potencjału rolnictwa oraz znakomitej bazy surowców. Klaster Spożywczy Leszczyńskie Smaki skupia obecnie przedsiębiorstwa branży spożywczej, uczelnie wyższe, jednostki naukowo-badawcze, instytucje otoczenia biznesu oraz władze samorządowe działające na obszarze południowo - zachodniej Wielkopolski.

- **Leszczyński Klaster Budowlany** tworzą trzy wspierające się i współpracujące ze sobą grupy podmiotów:
  - firmy budowlane: od przygotowania inwestycji, projektowania, przez dostarczenie materiałów budowlanych, wykonawstwo, po zarządzanie nieruchomościami i doradztwo,
  - samorządowe: władze samorządowe, instytucje otoczenia biznesu,
  - naukowe: szkoły wyższe, szkoły ponadgimnazjalne.

Leszczyński Klaster Budowlany rozpoczął działalność 25 czerwca 2010 r. W momencie założenia liczył 11 podmiotów: 6 przedsiębiorstw budowlanych, dwie instytucje otoczenia biznesu, szkołę wyższą, szkołę ponadgimnazjalną, Miasto Leszno. Idea współpracy, podnoszenia konkurencyjności i budowania silnej marki budowlanej kojarzonej z subregionem leszczyńskim przyciągnęła kolejnych zwolenników, by skupiać obecnie 34 partnerów, w tym 28 przedsiębiorstw budowlanych.

- **Klaster Poligraficzno-Reklamowy w Lesznie** - jest instytucją stymulującą postęp technologiczny i organizacyjny, wspierającą firmy w nim uczestniczące we wprowadzaniu innowacyjnych rozwiązań oraz popularyzującą osiągnięcia technologiczne i organizacyjne, wspierającą wzrost zatrudnienia i jakości kadr i inicjującą powstawanie nowych firm w branży poligraficznej i reklamowej.

Celem Klastra jest:

- propagowanie w środowisku przedsiębiorców sektora kultury i dobrych obyczajów w działalności gospodarczej,
- podnoszenie konkurencyjności sektora,
- stałe podnoszenie poziomu technologicznego i organizacyjnego oraz jakości produktów i usług przedsiębiorstw sektora,
- stworzenie platformy wymiany informacji o technologii i organizacji przedsiębiorstwa,
- integracja środowiska przedsiębiorców sektora prowadzących działalność na terenie działania stowarzyszenia,
- wzrost ilości miejsc pracy w sektorze,
- stałe podnoszenie kwalifikacji kadr sektora,
- propagowanie przedsiębiorczości ze szczególnym naciskiem na postawy proinnowacyjne.

– **Klaster Informatyczny w Lesznie**

Klaster rozpoczął działalność w czerwcu 2014 r. W momencie założenia liczył 13 podmiotów w tym: PWSZ w Lesznie, Zespół Szkół Technicznych, Zespół Szkół Elektroniczno-Telekomunikacyjnych, Leszczyńskie Centrum Biznesu, Miasto Leszno oraz osiem firm z branży IT. Podmiotem odpowiedzialnym za koordynację działalności Klastra jest Leszczyńskie Centrum Biznesu Sp. z o.o.

W aspekcie innowacyjności rozpatrywany jest również poziom dostępności do elektronicznych usług, w tym do usług administracji. W Urzędzie Miasta Leszna nie funkcjonuje Elektroniczny Obieg Dokumentów, który mógłby być zintegrowany z Elektroniczną Skrzynką Podawczą na ePUAP-ie, systemami dziedzinowymi oraz systemem do obsługi Biuletynu Informacji Publicznej. Dlatego niezbędne jest przeprowadzenie działań mających na celu:

- wdrożenie standardów świadczenia elektronicznych usług publicznych oraz elektronicznej wymiany korespondencji za pomocą ePUAP,
- zwiększenie dostępu mieszkańców do elektronicznych usług publicznych,

Powyższe nierozzerwanie powiązane jest z koniecznością rozwoju kompetencji kadr w związku z wdrożeniem i obsługą systemów informatycznych.

1.15. *Finanse samorządów tworzących LOSI*

Zakres przedsięwzięć realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego zależy w znacznym stopniu od ich dochodów oraz możliwości inwestycyjnych. Najwyższe dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca wśród gmin tworzących LOSI posiada Leszno (4 479 zł) Najniższy poziom dochodów w przeliczeniu na 1 mieszkańca odnotowano natomiast w 2014 r. w Gminie Rydzyna (2 792 zł).

Tabela 64. Dochody ogółem na 1 mieszkańca w zł w latach 2011-2014.

Jednostka terytorialna	Dochody ogółem na 1 mieszkańca w latach 2011-2014 (zł)			
	ogółem			
	2011	2012	2013	2014
	zł	zł	zł	zł
Polska	3 444	3 624	3 747	3 971
Woj. wielkopolskie	3 185	3 387	3 437	3 590
Powiat leszczyński	2 908	3 034	2 968	3 079
Miasto Leszno	4 251	4 636	4 793	4 479
Gmina Lipno	2 837	3 234	3 099	3 168
Gmina Osieczna	3 454	3 335	3 099	3 273
Gmina Rydzyna	2 695	2 830	2 718	2 792
Gmina Świąciechowa	2 480	2 793	2 501	2 824

Źródło: Dane GUS.

Najwyższe dochody własne w przeliczeniu na 1 mieszkańca wśród gmin tworzących LOSI posiada Leszno (2 344 zł). Tylko Leszno ma wskaźnik wyższy niż w kraju. Najniższy wskaźnik w LOSI zanotowano w gminie Rydzyna.

Tabela65. Dochody własne na 1 mieszkańca w latach 2011-2014 (zł)

Jednostka terytorialna	Dochody własne na 1 mieszkańca			
	2011	2012	2013	2014
	zł	zł	zł	zł
Polska	1 828	1 919	2 042	2 198
Woj. wielkopolskie	1 746	1 841	1 894	2 016
Powiat leszczyński	1 178	1 304	1 353	1 465
Miasto Leszno	2 291	2 238	2 136	2 344
Gmina Lipno	1 483	1 944	1 776	1 825
Gmina Osieczna	1 422	1 468	1 499	1 792
Gmina Rydzyna	1 219	1 313	1 412	1 397

Gmina Świąciechowa	1 333	1 399	1 439	1 667
--------------------	-------	-------	-------	-------

Źródło: Dane GUS

Łączne wydatki gmin tworzących LOSI wyniosły w 2014 r. 379 194 523zł. Szczegółowe zestawienie wydatków poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego w przeliczeniu na 1 mieszkańca w latach 2010-2014 przedstawia poniższa tabela. Największe wydatki na 1 mieszkańca w 2014r. poniosło Leszno (4 349 zł). Jest to wskaźnik wyższy niż dla kraju, Wielkopolski i powiatu leszczyńskiego. Wydatki w pozostałych gminach LOSI były niższe niż wskaźnik dla kraju i województwa. Najniższe były w gminie Rydzyna (2 861 zł) i Świąciechowa (2 812 zł).

Tabela66. Wydatki na 1 mieszkańca w latach 2010-2014 (zł)

Jednostka terytorialna	Wydatki na 1 mieszkańca				
	ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014
	zł	zł	zł	zł	zł
Polska	3 601	3 665	3 691	3 750	4 021
Woj. wielkopolskie	3 384	3 494	3 420	3 405	3 532
Powiat leszczyński	2 687	3 045	2 960	3 010	3 172
Miasto Leszno	4 436	4 642	4 631	4 751	4 349
Gmina Lipno	3 059	3 211	2 862	3 199	2 968
Gmina Osieczna	2 413	2 901	3 000	3 448	3 342
Gmina Rydzyna	2 848	2 724	2 723	2 712	2 861
Gmina Świąciechowa	2 727	2 622	2 923	2 527	2 812

Źródło: Dane GUS

Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem ponoszonych przez JST wskazuje na możliwości danego samorządu w zakresie ponoszenia wydatków na przedsięwzięcia stymulujące rozwój w przyszłym okresie czasu. Niewątpliwym liderem wśród gmin LOSI jest w tym zakresie gmina Osieczna, w której udział wydatków majątkowych w 2014r. wyniósł 23,71% wydatków ogółem. Najmniejszy udział wydatków na inwestycje był w gminie Lipno (8,03%). Stosunkowo mały udział wystąpił też w Lesznie (9,8 %).

Tabela67. Udział wydatków majątkowych inwestycyjnych w wydatkach ogółem w latach 2010-2014 (%)

Jednostka terytorialna	Udział wydatków majątkowych inwestycyjnych w wydatkach ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
LOSI	21,11	21,07	17,96	18,70	11,80
Powiat leszczyński	19,78	26,56	21,43	18,64	21,33
Miasto Leszno	20,70	20,30	16,92	18,91	9,81
Gmina Lipno	19,91	24,87	14,51	13,71	8,03
Gmina Osieczna	18,97	28,30	28,50	28,92	23,71
Gmina Rydzyna	26,28	19,02	15,94	12,03	16,79
Gmina Świąciechowa	24,23	21,55	24,56	13,02	19,09

Powiat leszczyński	21,11	21,07	17,96	18,70	11,80
--------------------	-------	-------	-------	-------	-------

Źródło: dane GUS

1.16. Rewitalizacja

Leszno, jako centrum obszaru nie rozwija się równomiernie. Są w mieście tereny, na których skumulowały się negatywne zjawiska zarówno w sferze społecznej jak i przestrzennej, technicznej i gospodarczej. W związku z wejściem w życie ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (Dz. U. z 2015 r., poz. 1777) Miasto Leszno przystąpiło do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji, dokumentu, który oprócz szczegółowej diagnozy, zawiera wszystkie działania, które są planowane do realizacji w obszarze rewitalizacji w ciągu najbliższych 10 lat.

Zgodnie z ustawową definicją: „rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.” Miasto Leszno przystąpiło do wyznaczenia na podstawie diagnozy zasięgu obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji. Delimitacja obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji została przedstawiona w dokumencie pt. „Diagnoza wyznaczająca miejskie obszary zdegradowane i obszar rewitalizacji w Lesznie”, stanowiącym integralną część uzasadnienia do Uchwały nr XXIII/280/2016 Rady Miejskiej Leszna z dnia 19 maja 2016r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Miasta Leszna. 23 czerwca 2016 r. Radni Rady Miejskiej Leszna podjęli uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji.

Głównym problemem rewitalizowanego obszaru jest **koncentracja negatywnych zjawisk społecznych** w stopniu najwyższym związanych z: ubóstwem, bezrobociem, w tym długotrwałym. Istotnym problemem jest wysoki udział bezrobotnych o III profilu pomocy. Problemy te odzwierciedla wysoki wskaźnik liczby osób korzystających z pomocy społecznej. Skutkuje to pauperyzacją społeczności zamieszkującej obszar i utratą przez nią zdolności rozwiązywania problemów i wychodzenia z kryzysu. Wymienione negatywne zjawiska społeczne determinują niski poziom bezpieczeństwa publicznego – wysoka liczba przestępstw kryminalnych stwierdzonych w Śródmieściu. W obszarze rewitalizacji odnotowano korzystną strukturę demograficzną ludności, jednak według prognoz demograficznych liczba dzieci i młodzieży będzie spadać, natomiast liczba osób w wieku poprodukcyjnym będzie wzrastać, co przełoży się na starzenie się społeczeństwa.

Nasileniu problemów społecznych towarzyszy postępująca **degradacja przestrzenna**. Efektem tych niekorzystnych zjawisk jest niedostatecznie rozwinięta funkcjonalność obszaru wskazanego do rewitalizacji w kontekście jego roli centrum ośrodka subregionalnego i lokalnej obsługi mieszkańców i przedsiębiorców. Z jednej strony problemem, choć również potencjałem obszaru jest dostępność terenów i obiektów pod lokalizację brakujących funkcji. Z drugiej strony na obszarze odnotowuje się bardzo wiele przestrzeni publicznych i obiektów źle zagospodarowanych, co powoduje niedostateczny rozwój określonych funkcji. W obszarze rewitalizacji stwierdzono wysoki udział osób zamieszkujących w lokalach komunalnych, socjalnych i Wspólnot Mieszkaniowych będących w zarządzie MZBK w Lesznie. Potrzeby mieszkalnictwa komunalnego, chronionego i socjalnego przekraczają możliwości podażowe Miasta. Obecnie na mieszkania oczekuje 320 osób/rodzin. Średni czas oczekiwania na lokal

socjalny to 4-5 lat, a komunalny 3 lata. Niska jest jakość mieszkań - 90% budynków komunalnych wybudowano przed 1945r. Konieczna jest ich gruntowna modernizacja.

Funkcjonalność centrum zależy głównie od dobrze zagospodarowanych przestrzeni publicznych pod rozwój usług centrotwórczych, w tym kultury, gastronomii, obsługi ruchu turystycznego, rekreacji i wypoczynku oraz handlu i usług. Brak takich przestrzeni będzie pogłębiał dysfunkcjonalność obszaru, a w konsekwencji prowadził do jego marginalizacji i utraty znaczenia Starego Miasta jako centrum miasta będącego ośrodkiem subregionalnym, a także utraty funkcji istotnych dla rozwoju samego miasta. Ważny potencjał stanowią zlokalizowane w obszarze rewitalizacji instytucje kultury, jednak warunki lokalowe niektórych instytucji np. Miejskiej Biblioteki Publicznej, Muzeum Okręgowego, czy Miejskiego Biura Wystaw Artystycznych nie są właściwe dla ich funkcjonowania, ekspozycji zbiorów oraz nie pozwalają na korzystanie przez osoby niepełnosprawne. Z punktu widzenia funkcjonowania Obszaru Strategicznej Interwencji duże znaczenie ma Miejska Biblioteka Publiczna im. Stanisława Grochowiaka, której podstawowym zadaniem jest zaspokajanie potrzeb czytelniczych i informacyjnych nie tylko mieszkańców miasta ale i powiatu leszczyńskiego (MBP pełni funkcję biblioteki powiatowej) oraz upowszechnianie wiedzy, nauki i kultury. Biblioteka organizuje wiele różnorodnych form popularyzujących szeroko rozumianą kulturę, zwłaszcza książkę i czytelnictwo. W 2015 r. w zorganizowanych przez MBP 749 imprezach uczestniczyło 28462 osoby. Kultura jest ważnym elementem pobudzającym lokalną społeczność, dlatego z punktu widzenia rewitalizacji istotne jest, aby potencjał tej instytucji kultury był maksymalnie wykorzystany.

Powierzchnia zajmowana przez bibliotekę w budynku przy ul. Bolesława Chrobrego 3 jest niewystarczająca, co powoduje, że placówka ta nie wykorzystuje w pełni potencjału i nie świadczy wszystkich usług oferowanych użytkownikom w innych, porównywalnych obiektach bibliotecznych. Wskazano nową lokalizację dla Biblioteki – jest to zabytkowy, nieużytkowany obecnie budynek, do niedawna mieszczący Zespół Szkół Ochrony Środowiska. Działalność prowadzona przez Bibliotekę mogłaby wykorzystać potencjał Placu Jana Metziga, zlokalizowanego w bezpośrednim sąsiedztwie.

W granicach obszaru rewitalizacji zlokalizowanych jest kilka obiektów sportowo-rekreacyjnych, co świadczy o potencjale tego obszaru jako terenu rozwoju różnych form aktywności fizycznej i promocji zdrowego stylu życia wśród mieszkańców. Otwarte tereny zieleni to element stymulujący rozwój rekreacji, jednak potencjał parków zlokalizowanych w obszarze rewitalizacji pozostaje niewykorzystany, ponieważ są one zaniedbane, źle zagospodarowane, brakuje elementów małej architektury i placów zabaw dla dzieci. Również zieleń osiedlowa wymaga odnowy i uzupełnienia nasadzeń oraz małej architektury.

Ogromny, niewykorzystany potencjał mają niezagospodarowane obiekty przemysłowe, a także tereny kolejowe nie służące bezpośrednio celom transportowym i infrastrukturze kolejowej, pozostające nadal własnością PKP. Z tego względu należy podjąć działania mające na celu przekształcenie tych obszarów i obiektów, umożliwiające wprowadzenie do nich nowych funkcji.

Ponadto w obszarze rewitalizacji zlokalizowana jest duża liczba obiektów zabytkowych, wpływających w pewnym stopniu na potencjał turystyczny obszaru. Jednak część obiektów ulega degradacji lub jest źle wykorzystywana, na przykład: Ratusz, plac rynku jest trudnodostępny dla osób z niepełnosprawnościami ruchowymi, pałac Sułkowskich wykorzystywany jest wyłącznie dla celów administracyjnych i to tylko w 1/3 swojej powierzchni użytkowej.

Na fakt niedostatecznie rozwiniętej funkcjonalności obszaru wpływają również czynniki gospodarcze i techniczne. W obszarze śródmieścia funkcjonuje duża liczba podmiotów gospodarczych, głównie mikroprzedsiębiorstw, natomiast w północnej części obszaru rewitalizacji zlokalizowane są duże firmy. Lokalna gospodarka nie ma charakteru typowego dla centrum (np. gastronomia i obsługa ruchu turystycznego), co może w konsekwencji prowadzić do utraty atrakcyjności tego obszaru. W analizowanym obszarze jest co prawda wysoka liczba obiektów o funkcji handlowo-usługowej, jednak część z nich jest źle zagospodarowana, jak na przykład Nowy Rynek, lub nieużytkowana (śródmiejska galeria handlowa „Stare Kino”). W obszarze rewitalizacji zlokalizowany jest dworzec kolejowy i dworzec autobusowy oraz ważne arterie komunikacyjne, jak na przykład droga krajowa nr 12, czy Aleje Zygmunta Krasińskiego, ul. Adama Mickiewicza, Aleje Marszałka Józefa Piłsudskiego. W obszarze rewitalizacji zdiagnozowano także zły stan techniczny wielu ulic i chodników, wysokie natężenie ruchu, problem bezpiecznych przejść przez jezdnie dla osób niewidomych i słabowidzących (brak sygnalizacji dźwiękowej), brak sieci dróg pieszo – rowerowych oraz niewystarczającą liczbę dobrze zorganizowanych parkingów buforowych. Ponadto istniejący dworzec autobusowy przy ul. Towarowej jest w złym stanie.

CZĘŚĆ STRATEGICZNA MANDATU TERYTORIALNEGO - ANALIZA SWOT

Analizę SWOT dla LOSI przeprowadzono w układzie 3 sfer tj.:

- Gospodarczej,
- Środowiskowo- infrastrukturalnej
- Społecznej

SFERA GOSPODARCZA	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Położenie komunikacyjne, dostępność transportowa, – Lokalizacja na terenie LOSI obszarów inwestycyjnych (specjalne strefy ekonomiczne SSE, strefy inwestycyjne), – Możliwość inwestowania przez przedsiębiorców w SSE zlokalizowanej na terenie LOSI, – Aktywna działalność Instytucji Otoczenia Biznesu, – Lokalizacja na terenie Leszna Inkubatora Przedsiębiorczości, – Zapoczątkowanie współpracy biznesu, samorządu, nauki, – Kształcenie studentów w systemie dualnym - Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Lesznie, – Obecność szkół wyższych (na terenie Leszna), – Prężnie rozwijające się Inicjatywy Klastrowe, – Niski poziom bezrobocia, – Potencjał turystyczno-rekreacyjny – Przedsiębiorczość i efektywność mieszkańców LOSI, – różnorodność branż w tym duży udział sfery usług,	<ul style="list-style-type: none"> – Niedostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb lokalnego rynku pracy, – Niewystarczający poziom kształcenia technicznego na niższych poziomach nauczania, – Część terenów inwestycyjnych nie posiada dostępu do niezbędnej infrastruktury technicznej, – Brak bazy badawczej/centrów naukowych,

SFERA GOSPODARCZA

szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – Dostęp do funduszy z Unii Europejskiej i instrumentów zwrotnego finansowania – Ukończenie budowy drogi szybkiego ruchu - S5 (w tym utworzenie nowych terenów inwestycyjnych przy zjazdach S5), – Rozwój zrównoważonego transportu i logistyki w LOSI, – Rozwój inwestycji z zakresu OZE (odnawialnych źródeł energii) – Rosnąca świadomość młodzieży w kierunku kształcenia powiązanego z kwalifikacjami zawodowymi, – Wzrost zapotrzebowania na usługi dla seniorów,	<ul style="list-style-type: none"> – Fiskalizm państwa – trudne warunki dla rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości, – Migracja młodych osób za wiedzą (szukanie uczelni bardziej specjalistycznych), – Dalszy odpływ ludzi wykształconych do dużych ośrodków (Wrocław, Poznań, innych miast, za granicę), – Niespójność i niestabilność przepisów.

SFERA ŚRODOWISKOWO- INFRASTRUKTURALNA

Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Potencjał turystyczno-rekreacyjny oparty na walorach turystycznych – Współpraca międzygminna w zakresie systemu zagospodarowania odpadami i ich utylizacji, – Dobrze rozwinięta sieć dróg, – Wysoki poziom rozwoju sieci wodociągowej, – Uregulowany system gospodarowania odpadami, – System komunikacji zbiorowej w Lesznie oraz w okolicznych gminach (Gmina Rydzyna, Gmina Święciechowa, Gmina Lipno) wzbogacony o coraz nowszy tabor autobusowy.	<ul style="list-style-type: none"> – Niesatysfakcjonujący stan techniczny dróg – Brak odpowiedniej ilości dróg rowerowych stanowiących element transportu w ramach LOSI (tworzących jeden spójny system), – Nieuporządkowana gospodarka ściekowa – na terenach wiejskich w części gmin brak jest sieci kanalizacji sanitarnej, problem z zagospodarowaniem osadów ściekowych,

SFERA ŚRODOWISKOWO- INFRASTRUKTURALNA

szanse

- Dostęp do funduszy z Unii Europejskiej oraz instrumentów zwrotnego finansowania,
- Modernizacja infrastruktury kolejowej,
- Ukończenie prac związanych z budową drogi S5 - dostęp do S5.

zagrożenia

- Przedłużająca się budowa trasy S5,
- Wzrost wymagań prawnych w zakresie metod pozyskiwania energii odnawialnej,
- Malejące zainteresowanie transportem publicznym, wzrost znaczenia transportu indywidualnego,
- Dalsze ograniczenie ilości świadczonych usług w zakresie transportu kolejowego.

SFERA SPOŁECZNA

Silne strony

- LOSI posiada dodatnie saldo migracji
- Duża ilość atrakcji turystyczno-rekreacyjnych, bogata oferta imprez sportowych (m.in. szybownictwo, żużel)
- Wysoki poziom bezpieczeństwa (niski poziom przestępczości, wysoki wskaźnik wykrywalności przestępstw),

Słabe strony

- Ograniczone zasoby mieszkaniowe (mieszkania socjalne i komunalne)
- Niewystarczająca infrastruktura pomocy społecznej - brak wystarczającej ilości rodzin zastępczych, domów dla osób bezdomnych, domów pomocy społecznej, domu samotnej matki
- Dostęp do usług medycznych - długi czas oczekiwania na wizyty do lekarzy specjalistów
- Niewystarczająca oferta usług opiekuńczych dla dzieci w wieku do 2,5 lat oraz w wieku przedszkolnym
- Brak odpowiedniej oferty usług skierowanych dla seniorów
- Niewystarczająca otwartość na zmiany (np. współpraca z zewnętrznymi jednostkami, podmiotami, społecznościami),
- Skumulowanie negatywnych zjawisk i deficytów społecznych na obszarze

SFERA SPOŁECZNA	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – Dostęp do funduszy z Unii Europejskiej oraz mechanizmów zwrotnego finansowania,, – Rozwój edukacji i świadomości proekologicznej, – Upowszechnianie i uświadamianie procesu rewitalizacji miast i obszarów problemowych, – Dalszy dynamiczny rozwój e-administracji i e-usług publicznych (m.in. Usługi kulturalne), – Bogacenie się społeczeństwa.	<ul style="list-style-type: none"> – Malejące znaczenie gospodarcze centrów miast (stare miasto), – Rosnąca liczba osób korzystających z pomocy społecznej, – Procesy demograficzne – starzenie się społeczeństwa, – Negatywne postawy osób zaliczonych do długotrwale bezrobotnych.

2. Realizacja zasady partnerstwa podczas przygotowań i realizacji projektów

Stanowisko negocjacyjne LOSI uzgodnione zostało pomiędzy wszystkimi jednostkami samorządu terytorialnego wskazanymi w tym obszarze. Partnerzy w ramach LOSI współpracują na podstawie listu intencyjnego. Zakłada on współpracę na zasadach partnerstwa, gdzie każda jednostka samorządowa posiada jeden głos, a w przypadku, gdy głosy się równoważą decyduje głos koordynatora. Rolę koordynatora i przedstawiciela ośrodka subregionalnego pełni Miasto Leszno.

Gminy będące partnerami w ramach LOSI posiadają doświadczenie w zakresie współpracy realizując różnorodne wspólne projekty. Miasto Leszno, Gmina Lipno, Gmina Osieczna, Gmina Rydzyna, Gmina Świąciechowa oraz Powiat Leszczyński należą do stowarzyszenia OT Leszno Region realizującego wspólne cele w zakresie turystyki. Współpracują również w ramach projektu partnerskiego dotyczącego rozwoju Aglomeracji Leszczyńskiej. Partnerzy, wspólnie zdecydowali o tym, że będą opierać swoją współpracę na zaufaniu oraz dobrych doświadczeniach i dlatego nie sformalizowano współpracy w ramach LOSI. Podstawą jest tylko list intencyjny. Prace nad projektami LOSI potwierdziły, że partnerskie gminy kierowały się wspólnym celem jakim jest rozwój całego obszaru strategicznej interwencji. Partnerzy są przekonani, że podejmowanie wspólnych, kompleksowych i komplementarnych działań przyniesie większe korzyści dla poprawy konkurencyjności regionu.

W trakcie przygotowania projektów zorganizowano wiele spotkań, w których udział brali burmistrzowie, wójtowie oraz prezydent. Równolegle odbywały się spotkania koordynatorów (pracowników urzędów) wyznaczonych w każdej z jednostek samorządowych LOSI. Koordynowaniem wszystkich prac zajmował się Wydział Promocji i Rozwoju Urzędu Miasta Leszna.

W drodze dyskusji oraz w oparciu o diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w LOSI podjęto wspólne decyzje, na podstawie których zidentyfikowano zbiór ważnych dla regionu projektów. Został on zaprezentowany Instytucji zarządzającej WRPO 2014+. W wyniku negocjacji wybrano te, które spełniają cele określone w WRPO 2014+, a także są projektami strategicznymi dla LOSI. Wiele z nich to przedsięwzięcia ponadlokalne, wykraczające poza granice administracyjne poszczególnych gmin.

3. Organizacyjne i instytucjonalne formy przygotowania projektów i zarządzania ich realizacją

Leszno jako ośrodek subregionalny jest odpowiedzialny za koordynację oraz prowadzenie negocjacji z JST wchodzącymi w skład obszaru funkcjonalnego. Forma współpracy wynika z dotychczasowych doświadczeń współpracy. Podpisany przez wszystkich partnerów list intencyjny reguluje zasady funkcjonowania. W związku z brakiem instytucjonalnej formy działania LOSI prace związane z przygotowaniem projektów odbywały się w oparciu o współpracę pomiędzy poszczególnymi

urzędami jednostek samorządu terytorialnego wchodzących w skład obszaru. Czynnikiem inicjującym prace nad projektami były spotkania osób reprezentujących poszczególne jednostki samorządu terytorialnego: burmistrzów, wójtów oraz prezydenta. Funkcją biura LOSI w związku z rolą Leszna jako koordynatora współpracy pełni w Urzędzie Miasta Leszna Wydział Promocji i Rozwoju. Organizuje on technicznie spotkania oraz pracę roboczego zespołu zajmującego się LOSI. Zespół składa się z merytorycznych pracowników poszczególnych partnerskich samorządów. Platformą współpracy są spotkania organizowane głównie w Lesznie. Ich częstotliwość dopasowana jest do harmonogramu prac nad mandatem terytorialnym. Dla zapewnienia wysokiej efektywności prac, a także ułatwienia komunikacji między uczestnikami zespołu wykorzystywana jest często komunikacja elektroniczna.

Przedstawiciel Leszna został wyznaczony przez partnerów do kontaktu z Instytucją Zarządzającą WRPO 2014+.

Planuje się, że na etapie realizacji projektów zachowana będzie rola lidera, którą pełni Leszno. Podobnie jak w trakcie przygotowania projektów również podczas ich realizacji niezbędna będzie współpraca z partnerami. Dotychczasowe metody współpracy sprawdziły się dlatego planuje się je kontynuować również podczas realizacji projektów oraz ich monitorowania. Koordynator LOSI zajmie się zbieraniem oraz gromadzeniem informacji od partnerów dotyczących poszczególnych projektów, szczegółowych harmonogramów wdrażania, osiągniętych wskaźników itp.

4. Uzasadnienie listy wybranych projektów oraz ich zintegrowanego charakteru

W wyniku współpracy wszystkich partnerów LOSI, wielu spotkań i dyskusji opracowano listę projektów, których realizacja pozwoli na szybszy rozwój całego obszaru. Wstępną propozycję zweryfikowano pod kątem limitów określonych w dokumentach programowych WRPO 2014+ oraz alokacji środków wyznaczonych Uchwałą Zarządu Województwa w sprawie OSI.

W wyniku prac nad mandatem terytorialnym wskazano do realizacji następujące projekty z zakresu EFRR:

- Budowa sieci połączeń dróg dla rowerów w gminie Osieczna, Lipno, Rydzyna
- Zwiększenie dostępności oraz poprawa jakości edukacji przedszkolnej poprzez budowę przedszkola samorządowego w Rydzynie oraz Świąciechowie
- Termomodernizacja budynków oświatowych w Lesznie, Świąciechowie i Lipnie

- Promowanie czystego transportu miejskiego poprzez zakup autobusów elektrycznych wraz z budową, przebudową i modernizacją infrastruktury na pętlach autobusowych i zajezdni autobusowej Miejskiego Zakładu Komunikacji w Lesznie
- Przebudowa ulicy Osieckiej- drogi wojewódzkiej nr 432 w granicach miasta Leszna
- Modernizacja budynku przy Pl. Dr Jana Metziga 25 z dostosowaniem na potrzeby Miejskiej Biblioteki Publicznej w Lesznie
- Przebudowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Osiecznej

Wyznaczone w ramach EFS obszary wsparcia są następujące:

- Poddziałanie 6.3.1 Samozatrudnienie i przedsiębiorczość
- Poddziałanie 7.2.2 Usługi społeczne i zdrowotne
- Poddziałanie 8.1.1 Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz wyrównanie dostępu do edukacji przedszkolnej i szkolnej
- Poddziałanie 8.3.1 Wzmocnienie oraz dostosowanie kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy

Wybór powyższych projektów do realizacji w ramach LOSI poprzedzony został etapem mającym na celu zdiagnozowanie sytuacji społeczno-gospodarczej tego obszaru. W efekcie zidentyfikowano potencjał rozwojowy obszaru, a także bariery, które hamują jego rozwój. Był to punkt wyjścia do wskazania działań, które pozwolą wykorzystać silne strony obszaru oraz szanse, które pojawiają się w jego toczeniu, oraz zniwelować słabe punkty i zagrożenia.

Z uwagi na znaczenie edukacji dla rozwoju obszaru, dostrzegając możliwości poprawy sytuacji młodzieży na rynku pracy wskazano projekty w tym zakresie. Są to działania, które dotyczą kształcenia zawodowego. Planuje się je podjąć w placówkach edukacji w Lesznie, natomiast z uwagi na kształcenie się w Lesznie mieszkańców z całego terenu LOSI projekt ma znaczenie ponadlokalne i jest istotny z punktu widzenia całego LOSI. Podobny charakter ma projekt skierowany do młodzieży niepełnosprawnej pobierającej naukę zawodu w Zespole Szkół Specjalnych.

Dla aktywizowania osób bezrobotnych konieczne jest podjęcie działań pobudzających przedsiębiorczość, stąd pomysł realizacji przedsięwzięcia z obszaru tematycznego dotyczącego samozatrudnienia i przedsiębiorczości. Dla rozwoju gospodarczego regionu zaplanowano realizację kolejnych etapów uzbrajania terenów inwestycyjnych w Lesznie.

Biorąc pod uwagę sytuację osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym zaplanowano realizację przedsięwzięcia z zakresu działań społecznych oraz zdrowotnych.

Doceniając znaczenie działań ograniczających emisję substancji szkodliwych do środowiska uwzględniono w planach wiele projektów z zakresu ochrony środowiska. Dotyczą one działań termomodernizacyjnych, komunikacyjnych wykorzystujących alternatywne sposoby transportu, inwestowania w sektor gospodarki wodnej.

Poprawie dostępności komunikacyjnej regionu służyć ma modernizacja drogi wojewódzkiej na terenie Leszna.

Dla zapewnienia zrównoważonego rozwoju centrum obszaru zaplanowano działania z zakresu rewitalizacji. Przedsięwzięcie dot. modernizacji budynku dla wprowadzenia do niego nowej funkcji związanej z funkcjonowaniem Miejskiej Biblioteki Publicznej, natomiast powiązane jest z przedsięwzięciami kulturalnymi, edukacyjnymi społecznymi skierowanymi do mieszkańców zwłaszcza obszaru rewitalizacji.

Z uwagi na zjawiska demograficzne w LOSI oraz proces suburbanizacji zaplanowano projekt dotyczący budowy przedszkola w dwóch gminach LOSI.

Projekty mają charakter zintegrowany - odpowiadają w sposób kompleksowy na potrzeby i problemy zidentyfikowane w LOSI. Realizują wspólny cel wszystkich partnerów LOSI, pozwalają połączyć potencjał dla rozwoju całego obszaru.

Realizacja zadań będzie w wysokim stopniu oddziaływała na cały obszar LOSI – z efektów będą mogli skorzystać mieszkańcy zamieszkujący cały obszar. Będą to, działania o ponadlokalnym charakterze. Realizacja działań w sposób zaplanowany, spójny pozwoli osiągnąć efekt synergii.

5. Relacje i efekty synergiczne między poszczególnymi projektami

Realizacja przedsięwzięć w ramach LOSI przyniesie lepsze efekty, niż gdyby były one realizowane oddzielnie. Analiza strategiczna pozwoliła zidentyfikować problemy, które poprzez działania w ramach LOSI powinny zostać zmniejszone lub zlikwidowane. Skupienie działań na danym celu pozwoli na uzyskanie lepszego efektu. Powiązanie nakładów finansowych w ramach całego LOSI spowoduje zwiększenie siły impulsu rozwojowego. Komplementarne powiązania projektów zwiększy oddziaływanie na daną sferę poddaną strategicznej interwencji. Dzięki kompleksowemu podejściu łatwiej stosować zasadę zrównoważonego rozwoju całego obszaru.

Dzięki efektowi synergii planuje się uzyskać zwielokrotnione korzyści poprzez połączenie części składowych Leszczyńskiego Obszaru Strategicznej Interwencji.

Przedstawione poniżej relacje między projektami pokazują wzajemnie przenikanie się projektów i uzupełnianie prowadzące do lepszego wykorzystania potencjałów jakimi dysponuje LOSI.

Projekt pn. Budowa sieci połączeń dróg dla rowerów w gminie Osieczna, Lipno, Rydzyna pozostaje w relacji z projektem Promowanie czystego transportu miejskiego poprzez zakup autobusów elektrycznych wraz z budową, przebudową i modernizacją infrastruktury na pętlach autobusowych i zajezdni autobusowej Miejskiego Zakładu Komunikacji w Lesznie poprzez uzyskanie efektu synergii w zakresie poprawy dostępności komunikacyjnej, w tym do usług publicznych poprzez łączenie różnych, zintegrowanych form transportu. Oba projekty przyczynią się do poprawy stanu środowiska, poprzez zastosowanie alternatywnych do transportu samochodowego sposobów komunikacji mieszkańców w ramach LOSI.

W relacji z poprzednimi projektami jest projekt Przebudowa ulicy Osieckiej- drogi wojewódzkiej nr 432 w granicach miasta Leszna, który usprawni system transportowy poprzez połączenie obszaru funkcjonalnego Miasta Leszna z innymi obszarami LOSI i województwa wielkopolskiego.

Termomodernizacja budynków oświatowych w Lesznie, Świąciechowie i Lipnie, Przebudowa i zmiana sposobu użytkowania budynku Internatu na potrzeby Zespołu Szkół Specjalnych, Rozwój infrastruktury edukacyjnej na terenie Miasta Leszna, Zwiększenie dostępności oraz poprawa jakości edukacji przedszkolnej poprzez budowę przedszkola samorządowego w Rydzynie oraz Świąciechowie - projekty poprawiające kompleksowo stan infrastruktury edukacyjnej i warunki nauczania na terenie LOSI, pozostające ze sobą w ścisłej relacji.

6. Relacje między projektami społecznymi a inwestycyjnymi

Realizacja projektów społecznych oraz inwestycyjnych powoduje wzajemne uzupełnianie się działań wpływających na infrastrukturę oraz na czynnik społeczny. Planowanie interwencji międzyprogramowych prowadzi do spójnego rozwoju obszaru zarówno w sferze społecznej jak i w sferze infrastrukturalnej.

Tabela 68. Relacje między projektami społecznymi a inwestycyjnymi

Projekty inwestycyjne	Komplementarne działania społeczne
Zwiększenie dostępności oraz poprawa jakości edukacji przedszkolnej poprzez budowę przedszkola samorządowego w Rydzynie oraz Świąciechowie.	10i. Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia

	podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia
W celu zapewnienia równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji realizowane będą działania podnoszące kompetencje dzieci uczestniczących w edukacji przedszkolnej w tym o specjalnych potrzebach. Działaniem komplementarnym będzie budowa przedszkola w Rydzynie i Świąciechowie.	
h	10iv Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami
Modernizacja budynku przy Pl. Dr Jana Metziga 25 z dostosowaniem na potrzeby Miejskiej Biblioteki Publicznej w Lesznie	Działania realizowane przez MBP w zakresie kultury (spotkania, warsztaty, koncerty, wystawy itp.) skierowane do mieszkańców, szczególnie z obszaru rewitalizacji

7. *Wpływ projektów na zasady horyzontalne*

Zrównoważony rozwój oznacza, że nie jest możliwe wspieranie bardziej konkurencyjnej gospodarki oraz włączenia społecznego bez równoczesnego efektywnego korzystania z zasobów przyrodniczych. W zakresie przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach LOSI wpływ na zrównoważony rozwój będzie neutralny oraz pozytywny. Pozytywny wpływ dotyczy przede wszystkim:

- wspierania zwiększenia efektywności energetycznej
- niskoemisyjnego i zrównoważonego transportu; promowania transportu zbiorowego i publicznego, a także intermodalnego,
- energooszczędnego budownictwa,
- planowania przestrzennego i inwestycji infrastrukturalnych z uwzględnieniem ładu przestrzennego,

Równość szans i niedyskryminacja

Przedsięwzięcia planowane w ramach LOSI będą miały neutralny wpływ na równość szans i niedyskryminację w zakresie znoszenia nierówności oraz zwalczania przejawów dyskryminacji z jakiegokolwiek powodu, np. ze względu na wiek, płeć, rasę, czy niepełnosprawność.

Szczególnie istotne jest zapewnienie jednakowego dostępu wszystkim osobom do edukacji, informacji i zatrudnienia przez eliminację barier fizycznych, finansowych, socjalnych. Infrastruktura powstająca w ramach projektów będzie dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Realizacja tych założeń będzie się odbywać poprzez wszystkie projekty zaplanowane w ramach LOSI, które mają na celu ułatwianie dostępu do edukacji, podnoszenia i zdobywania nowych kwalifikacji, uwzględniających indywidualne potrzeby osób de faworyzowanych, rozwój usług społecznych ułatwiających włączenie do rynku pracy, opiekuńczych i integracyjnych, przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu.

Równouprawnienie płci

Wpływ na politykę horyzontalną w tym zakresie dotyczy wzmacniania synergii między równością płci i zatrudnieniem w celu pobudzenia ożywienia i trwałego wzrostu gospodarczego

- Ułatwienie kobietom i mężczyznom godzenia życia zawodowego, prywatnego i rodzinnego
- Promowanie włączenia społecznego i równości płci

Wszystkie projekty w ramach LOSI będą miały neutralny wpływ na równouprawnienie płci w zakresie równego traktowaniu kobiet i mężczyzn w odniesieniu do stopy zatrudnienia, płac, godzin pracy, odpowiedzialnych stanowisk, podziału obowiązków związanych z opieką nad dziećmi i obowiązków domowych oraz zagrożenia ubóstwem.

8. Wkład w realizację polityk zewnętrznych

Tabela 69. Przedsięwzięcia LOSI a Strategia Europa 2020

Przedsięwzięcia planowane do realizacji w ramach LOSI	Strategia Europa 2020 (priorytety strategiczne)		
	Rozwój inteligentny	Rozwój zrównoważony	Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu
Budowa sieci połączeń dróg dla rowerów w gminie Osieczna, Lipno, Rydzyna		X	
Zwiększenie dostępności oraz poprawa	X		

jakości edukacji przedszkolnej poprzez budowę przedszkola samorządowego w Rydzynie oraz Świąciechowie			
Termomodernizacja budynków oświatowych w Lesznie, Świąciechowie i Lipnie		X	
Promowanie czystego transportu miejskiego poprzez zakup autobusów elektrycznych wraz z budową, przebudową i modernizacją infrastruktury na pętlach autobusowych i zajezdni autobusowej Miejskiego Zakładu Komunikacji w Lesznie		X	
Przebudowa ulicy Osieckiej- drogi wojewódzkiej nr 432 w granicach miasta Leszna		X	
Przebudowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Osiecznej		X	
Modernizacja budynku przy Pl. Dr Jana Metziga 25 z dostosowaniem na potrzeby Miejskiej Biblioteki Publicznej w Lesznie		X	X

Wszystkie projekty LOSI są spójne z jednym, dwoma lub trzema priorytetami Strategii Europa 2020. W zakresie inteligentnego rozwoju przewiduje się inicjatywy skierowane na zagadnienia edukacyjne, odpowiednie wykształcenie społeczeństwa oraz działania w zakresie e-administracji.

Wzrost zrównoważony odbywać się będzie poprzez wspieranie gospodarki, tworzenie nowych miejsc pracy, ochronę klimatu i energii. Służyć temu będzie realizacja projektów z zakresu budowy dróg rowerowych, termomodernizacji, wprowadzania czystego transportu, budowy oczyszczalni, zwiększenie dostępności regionalnej, uzbrojenie strefy inwestycyjnej oraz zastosowanie w administracji nowoczesnych technologii informatycznych.

Włączeniu społecznemu sprzyja realizacja projektów z zakresu edukacji, uzbrajania stref inwestycyjnych oraz ułatwienie kontaktu z administracją poprzez e-urząd.

9. Wkład w realizację polityk krajowych i wspólnotowych

Strategia Rozwoju Kraju 2020 określa trzy obszary strategiczne, z których pierwszy „Sprawne i aktywne państwo” odpowiada działaniom, które zaproponowano w LOSI, a dotyczą rozwoju kapitału społecznego i wiążą się z edukacją oraz wprowadzeniem jednolitych zasad e-administracji. Kolejny obszar dotyczy konkurencyjnej gospodarki. Związany jest zarówno z rozwojem kapitału ludzkiego jak i wykorzystaniem technologii cyfrowych, bezpieczeństwem energetycznym oraz efektywnością transportu i konkurencyjnością gospodarczą. W poniższej tabeli wskazano projekty LOSI, które wpisują się w omówiony obszar.

Spójność społeczna i terytorialna w projektach LOSI dotyczy głównie zapewnienia dostępu do odpowiedniego standardu usług publicznych oraz poprawy dostępności komunikacyjnej.

Tabela 70. Przedsięwzięcia LOSIa Strategia Rozwoju Kraju 2020

Przedsięwzięcia planowane do realizacji w ramach LOSI	Strategia Rozwoju Kraju 2020 (obszary strategiczne)		
	Sprawne i efektywne państwo	Konkurencyjna gospodarka	Spójność społeczna i terytorialna
Budowa sieci połączeń dróg dla rowerów w gminie Osieczna, Lipno, Rydzyna			X
Zwiększenie dostępności oraz poprawa jakości edukacji przedszkolnej poprzez budowę przedszkola samorządowego w Rydzynie oraz Świąciechowie	X		
Termomodernizacja budynków oświatowych w Lesznie, Świąciechowie i Lipnie		X	
Promowanie czystego transportu miejskiego poprzez zakup autobusów elektrycznych wraz z budową, przebudową i modernizacją infrastruktury na pętlach autobusowych i zajezdni autobusowej Miejskiego Zakładu Komunikacji w Lesznie		X	
Przebudowa ulicy Osieckiej- drogi wojewódzkiej nr 432 w granicach miasta Leszna			X
E-urząd dla e-obywatela, wdrożenie elektronicznych usług publicznych w Lesznie	X	X	X
Przebudowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Osiecznej		X	
Modernizacja budynku przy Pl. Dr Jana Metziga 25 z dostosowaniem na potrzeby Miejskiej Biblioteki Publicznej w Lesznie			X

Tabela 71. Przedsięwzięcia LOSI a Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020. Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie

Przedsięwzięcia planowane do realizacji w ramach LOSI	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 (cele polityki regionalnej)		
	Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów	Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych	Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie
Budowa sieci połączeń dróg dla rowerów w gminie Osieczna,	X	X	

Lipno, Rydzyna			
Zwiększenie dostępności oraz poprawa jakości edukacji przedszkolnej poprzez budowę przedszkola samorządowego w Rydzynie oraz Świąciechowie	X	X	
Termomodernizacja budynków oświatowych w Lesznie, Świąciechowie i Lipnie	X	X	
Promowanie czystego transportu miejskiego poprzez zakup autobusów elektrycznych wraz z budową, przebudową i modernizacją infrastruktury na pętłach autobusowych i zajezdni autobusowej Miejskiego Zakładu Komunikacji w Lesznie	X	X	
Przebudowa ulicy Osieckiej-drogi wojewódzkiej nr 432 w granicach miasta Leszna	X	X	
Przebudowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Osiecznej		X	
Modernizacja budynku przy Pl. Dr Jana Metziga 25 z dostosowaniem na potrzeby Miejskiej Biblioteki Publicznej w Lesznie		X	X

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego

W ramach celu Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów projekty LOSI wpisują się w następujące zagadnienia: zwiększanie dostępności komunikacyjnej wewnątrz regionów, wspieranie rozwoju i znaczenia miast subregionalnych, pełniejsze wykorzystanie potencjału rozwojowego obszarów wiejskich (zwiększenie możliwości zatrudnienia poprzez zwiększenie mobilności zawodowej i przestrzennej, zapewnienie efektywnej infrastruktury transportowej i poprawa transportu zbiorowego, wspomaganie rozwoju miast powiatowych i innych miast, rozwój kapitału intelektualnego, w tym kapitału ludzkiego i społecznego, wsparcie dla lokalizacji inwestycji zewnętrznych, w tym w szczególności zagranicznych, efektywne wykorzystanie energii.

Cel II będzie osiąganym przez koncentrację działań i środków w kilku podstawowych kierunkach: wzmacnianie istniejącej sieci miast i wspomaganie urbanizacji, rozwój zasobów ludzkich i kapitału społecznego, rozwój przedsiębiorczości oraz tworzenie infrastrukturalnych i instytucjonalnych warunków do zwiększania poziomu inwestycji i wzrostu wydajności pracy, zwiększanie dostępności i jakości usług komunikacyjnych.

W cel III nie wpisują się poszczególne projekty LOSI, natomiast zasada funkcjonowania partnerstwa w ramach LOSI jest w pełni zgodna z założeniami mówiącymi o tworzeniu warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.

10. Wkład w realizację celów strategii rozwoju województwa

Tabela 72. Przedsięwzięcia LOSI a Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku.
WIELKOPOLSKA 2020

Przedsięwzięcia planowane do realizacji w ramach LOSI	Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. WIELKOPOLSKA 2020 (cele strategiczne)								
	Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej regionu	Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami	Lepsze zarządzanie energią	Zwiększenie konkurencyjności metropolii poznańskiej i innych ośrodków wzrostu w województwie	Zwiększenie spójności województwa	Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu	Wzrost kompetencji mieszkańców zatrudnienia	Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa	Wzrost bezpieczeństwa i sprawności zarządzania
Budowa sieci połączeń dróg dla rowerów w gminie Osieczna, Lipno, Rydzyna	X	X	X	X	X				
Zwiększenie dostępności oraz poprawa jakości edukacji przedszkolnej poprzez budowę przedszkola samorządowego w Rydzynie oraz Świąciechowie				X				X	
Termomodernizacja budynków oświatowych w Lesznie, Świąciechowie i Lipnie		X	X	X					
Promowanie czystego transportu miejskiego poprzez zakup autobusów elektrycznych wraz z budową, przebudową i modernizacją infrastruktury na pętlach autobusowych i zajezdni autobusowej Miejskiego Zakładu Komunikacji w Lesznie	X	X	X	X					
Przebudowa ulicy Osieckiej- drogi wojewódzkiej nr 432 w granicach miasta Leszna	X			X	X				

Przebudowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Osiecznej Modernizacja budynku przy Pl. Dr Jana Metziga 25 z dostosowaniem na potrzeby Miejskiej Biblioteki Publicznej w Lesznie		X		X			X		X	
---	--	---	--	---	--	--	---	--	---	--

Wkład proponowanych przedsięwzięć LOSI w realizację celów Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020r. odbywa się na poziomie wszystkich celów.

Ośrodkiem subregionalnym w województwie wielkopolskim jest Leszno, miasto będące biegunem wzrostu dla otaczającego obszaru. Dlatego wszystkie działania planowane w ramach LOSI są ważne dla realizacji celu - zwiększanie konkurencyjności metropolii poznańskiej i innych ośrodków wzrostu w województwie.

11. Wkład w realizację celów WRPO 2014+

Tabela 73. Wkład w realizację celów WRPO2014+

PI	Przedsięwzięcia planowane do realizacji w ramach LOSI	Oś priorytetowa
10a	Zwiększenie dostępności oraz poprawa jakości edukacji przedszkolnej poprzez budowę przedszkola samorządowego w Rydzynie oraz Świąciechowie.	Edukacja
10i	Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia	
10iv	Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami	
4c	Termomodernizacja budynków oświatowych w Lesznie, Świąciechowie i Lipnie	Energia
4e	Budowa sieci połączeń dróg dla rowerów w gminie Osieczna, Lipno, Rydzyna	
4e	Promowanie czystego transportu miejskiego poprzez zakup autobusów elektrycznych wraz z budową, przebudową i modernizacją infrastruktury na pętlach autobusowych i zajezdni autobusowej Miejskiego Zakładu Komunikacji w Lesznie	

6b	Przebudowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Osiecznej	Środowisko
7b	Przebudowa ulicy Osieckiej- drogi wojewódzkiej nr 432 w granicach miasta Leszna	Transport
8iii	Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Rynek pracy
9iv	Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym	Włączenie społeczne

12. Wkład w osiągnięcie pośrednich (kamienie milowe) i docelowych wartości wskaźników określonych w WRPO 2014+ – spodziewane efekty (produkty i rezultaty).

Tabela 74. Wkład w osiągnięcie wartości wskaźników WRPO 2014+

Projekt/działanie (EFS) OSI Leszno	Nazwa wskaźnika	Typ wskaźnika P, RB	Jednostka miary	Wartość bazowa (rok bazowy)	Wartość pośrednia (2018)	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
PI 4c – Działanie 3.2								
Termomodernizacja budynków oświatowych w Lesznie, Świąciechowie i Lipnie	Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków użyteczności publicznej	P	szt.	nd	6	6	Beneficjenci	Corocznie
	Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych	RB	MWh/rok	0	2.318,37	2.318,37	Beneficjenci	Corocznie
	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych	RB	tony ekwiwalentuCO ₂ /rok	0	616,41	616,41	Beneficjenci	Corocznie
PI 4e – Działanie 3.3								
Budowa sieci połączeń dróg dla rowerów w gminie Osieczna, Lipno i Rydzyna	Długość dróg dla rowerów	P	km	nd	13,8	13,8	Beneficjenci	Corocznie
	Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych	P	szt.	nd	5	5	Beneficjenci	Corocznie
	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych	RB	tony ekwiwalentuCO ₂ /rok	wartość wskaźnika określona zostanie po opracowaniu planów gospodarki niskoemisyjnej opracowywanych dla każdej z gmin			Beneficjenci	Corocznie

Projekt/działanie (EFS) OSI Leszno	Nazwa wskaźnika	Typ wskaźnika P, RB	Jednostka miary	Wartość bazowa (rok bazowy)	Wartość pośrednia (2018)	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
Promowanie czystego transportu miejskiego poprzez zakup autobusów elektrycznych wraz z budową, przebudową i modernizacją infrastruktury na pętlach autobusowych i zajezdni autobusowej Miejskiego Zakładu Komunikacji w Lesznie	Liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej	P	szt.	nd	8	8	Beneficjenci	Corocznie
	Liczba przewozów komunikacją miejską na przebudowanych i nowych liniach komunikacji miejskiej	RB	szt./rok	0	0,86 mln	mln	Beneficjenci	Corocznie
Wkład finansowy do Ram Wykonania dla Osi Priorytetowej 3					2 150 093,97euro	7 166 979,90 euro		
PI 6b – Działanie 4.3								
Przebudowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Osiecznej	Liczba wspartych oczyszczalni ścieków komunalnych	P	szt.	nd	1	1	Beneficjenci	Corocznie
	Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonych oczyszczania ścieków	RB	RLM	0	4 400	6 000	Beneficjenci	Corocznie
Wkład finansowy do Ram Wykonania dla Osi Priorytetowej 4					468 329,27 euro	1 561 097,56 euro		
PI 7b – Działanie 5.1								
Przebudowa ulicy Osieckiej - drogi wojewódzkiej nr 432 w granicach miasta	Długość wybudowanych dróg wojewódzkich	P	km	nd	2,8	2,8	Beneficjenci	Corocznie
	Nośność drogi	RB	kN/oś	80	115	115	Monitoring porealizacyj	Jeden raz na zakończenie

<u>Projekt/działanie (EFS) OSI Leszno</u>	<u>Nazwa wskaźnika</u>	<u>Typ wskaźnika P, RB</u>	<u>Jednostka miary</u>	<u>Wartość bazowa (rok bazowy)</u>	<u>Wartość pośrednia (2018)</u>	<u>Wartość docelowa (2023)</u>	<u>Źródło danych</u>	<u>Częstotliwość pomiaru</u>
Leszno							ny	projektu
Wkład finansowy do Ram Wykonania dla Osi Priorytetowej 5					576 219,51 euro	1 920 731,71 euro		
PI 8iii – Działanie 6.3								
Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie	P	osoby	nd	55	55	Beneficjent	Corocznie
	Liczba osób objętych wsparciem aktywizacji zawodowej w programie	P	osoby	nd	80	80	Beneficjent	Corocznie
	Liczba usług rozwojowych skierowanych do przedsiębiorstw powstałych w ramach programu	P	szt.	nd	60	60	Beneficjent	Corocznie
	Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej	RB	szt.	0	62	62	Beneficjent	Corocznie
	Odsetek przedsiębiorców pozytywnie oceniających wsparcie rozwojowe otrzymane po utworzeniu działalności gospodarczej w ramach programu	RB	%	92%	92%	92%	Beneficjent	Corocznie
Wkład finansowy do Ram Wykonania dla Osi Priorytetowej 6					236 341,46 euro	787 804,87 euro		
PI 9iv – Działanie 7.2								
Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie .	P	osoby	nd	34	190	Beneficjenci	Corocznie

<u>Projekt/działanie (EFS) OSI Leszno</u>	<u>Nazwa wskaźnika</u>	<u>Typ wskaźnika P, RB</u>	<u>Jednostka miary</u>	<u>Wartość bazowa (rok bazowy)</u>	<u>Wartość pośrednia (2018)</u>	<u>Wartość docelowa (2023)</u>	<u>Źródło danych</u>	<u>Częstotliwość pomiaru</u>
zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym	Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu	RB	szt.	0	0	1	Beneficjenci	Corocznie
Wkład finansowy do Ram Wykonania dla Osi Priorytetowej 7					127 500,00 euro	425 000,00 euro		
PI 10i – Działanie 8.1								
Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia	Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej	P	osoby	nd	5	400	Beneficjenci	Corocznie
	Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie	P	szt.	nd	11	61	Beneficjenci	Corocznie
	Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie	P	osoby	nd	8	44	Beneficjenci	Corocznie
	Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie	P	osoby	nd	24	132	Beneficjenci	Corocznie
	Liczba uczniów ze specjalnymi potrzebami objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie	P	osoby	nd	2	10	Beneficjenci	Corocznie
	Liczba szkół, których pracownice przedmiotowe zostały wyposażone w programie	P	szt.	nd	2	9	Beneficjenci	Corocznie
	Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu	RB	osoby	81%	81%	81%	Beneficjenci	Corocznie

<u>Projekt/działanie (EFS) OSI Leszno</u>	<u>Nazwa wskaźnika</u>	<u>Typ wskaźnika P, RB</u>	<u>Jednostka miary</u>	<u>Wartość bazowa (rok bazowy)</u>	<u>Wartość pośrednia (2018)</u>	<u>Wartość docelowa (2023)</u>	<u>Źródło danych</u>	<u>Częstotliwość pomiaru</u>
	Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu	RB	osoby	60%	60%	60%	Beneficjenci	Corocznie
	Liczba uczniów ze specjalnymi potrzebami, którzy podnieśli kompetencje po opuszczeniu programu	RB	osoby	42%	42%	42%	Beneficjenci	Corocznie
	Liczba szkół, w których pracownie przedmiotowe wykorzystują doposażenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych	RB	szt.	100%	100%	100%	Beneficjenci	Corocznie
PI 10iv – Działanie 8.3								
Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym	Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu objętych wsparciem w programie	P	osoby	nd	2	2	Beneficjenci	Corocznie
	Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy	P	osoby	nd	36	200	Beneficjenci	Corocznie
	Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wyposażonych w programie w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego	P	szt.	nd	2	6	Beneficjenci	Corocznie

<u>Projekt/działanie (EFS) OSI Leszno</u>	<u>Nazwa wskaźnika</u>	<u>Typ wskaźnika</u> P, RB	<u>Jednostka miary</u>	<u>Wartość bazowa (rok bazowy)</u>	<u>Wartość pośrednia (2018)</u>	<u>Wartość docelowa (2023)</u>	<u>Źródło danych</u>	<u>Częstotliwość pomiaru</u>
poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami	Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu	RB	szt.	70,10%	70,10%	70,10%	Beneficjenci	Corocznie
	Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wykorzystujących doposażenie zakupione dzięki EFS	RB	osoby	100%	100%	100%	Beneficjenci	Corocznie
Wkład finansowy do Ram Wykonania dla Osi Priorytetowej 8					276 799,24 euro	922 664,13 euro		
PI 10a – Działanie 9.3								
Zwiększenie dostępności oraz poprawa jakości edukacji przedszkolnej poprzez budowę przedszkola samorządowego w Rydzynie oraz Święciechowie	Liczba wspartych obiektów infrastruktury przedszkolnej	P	szt.	nd	0	2	Beneficjenci	Corocznie
	Liczba osób korzystających ze wspartych obiektów infrastruktury przedszkolnej	RB	osoby	0	0	400	Beneficjenci	Corocznie
Wkład finansowy do Ram Wykonania dla Osi Priorytetowej 9					979 573,17 euro	3 265 243,90 euro		
PI 9 – Działanie 9.2								
Modernizacja	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją		ha	0		287,1	Beneficjenci	Corocznie

<u>Projekt/działanie (EFS) OSI Leszno</u>	<u>Nazwa wskaźnika</u>	<u>Typ wskaźnika</u> P, RB	<u>Jednostka miary</u>	<u>Wartość bazowa (rok bazowy)</u>	<u>Wartość pośrednia (2018)</u>	<u>Wartość docelowa (2023)</u>	<u>Źródło danych</u>	<u>Częstotliwość pomiaru</u>
budynku przy Pl. Dr Jana Metziga 25 z dostosowaniem na potrzeby Miejskiej Biblioteki Publicznej w Lesznie	Ludność mieszkająca na obszarach objętych rewitalizacją		osoby	0		13 300	Beneficjenci	Corocznie
Wkład finansowy do Ram Wykonania dla Osi Priorytetowej 9								

Cześć B KARTY PROJEKTÓW/FISZKI OBSZAROWE

1. Budowa sieci połączeń dróg dla rowerów w gminie Osieczna, Lipno i Rydzyna

INFORMACJE OGÓLNE	
Oś priorytetowa	3. Energia
Cel tematyczny	04 Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach.
Priorytet inwestycyjny/Działanie	4e. Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich obszarów rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu. działanie 3.3. Wspieranie strategii niskoemisyjnych w tym mobilność miejska
Typ projektu	Budowa dróg dla rowerów oraz uzupełniająco infrastruktury rowerowej (publiczne parkingi rowerowe zlokalizowane w ciągach ścieżek rowerowych oraz systemy rowerów publicznych). Montaż efektywnego energetycznie oświetlenia ulicznego. Działania informacyjne i promocyjne dotyczące transportu rowerowego.
Beneficjent	Powiat Leszczyński
Inne podmioty uczestniczące w realizacji projektu (jeśli dotyczy)	Partnerzy: Gmina Lipno, Gmina Rydzyna, Gmina Osieczna
Dane kontaktowe beneficjenta oraz partnerów projektu + osoba do kontaktu	Powiat Leszczyński, Pl. Kościuszki 4b, 64-100 Leszno, tel. 65 529 68 00, Osoba do kontaktu: Marian Kaczmarek, tel. 65 525 6 9 81, e-mail: kierownik@zdp.leszno.pl Gmina Lipno, ul. Powstańców Wielkopolskich 9, 64-111 Lipno, tel. 65 534 01 27, Osoba do kontaktu: Monika Raczyńska, tel. 65 528 79 04, e-mail: m.raczynska@lipno.pl Gmina Osieczna, ul. Powstańców Wielkopolskich 6, 64-113 Osieczna, tel. 65 535 06 48, Osoba do kontaktu: Tomasz Biernaczyk, tel. 65 535 00 16, e-mail: t.biernaczyk@osieczna.pl Gmina Rydzyna, ul. Rynek 1, 64-130 Rydzyna, tel. 65 538 84 34, Osoba do kontaktu: Łukasz Bartkowiak, tel. 65 538 84 34, e-mail: lukasz.bartkowiak@rydzyna.pl
INFORMACJE O PROJEKCIE	
Tytuł projektu	Budowa sieci połączeń dróg dla rowerów w gminie Osieczna, Lipno i Rydzyna: budowa ciągu pieszo-rowerowego w ciągu dróg powiatowych od drogi krajowej nr 5 – Dąbcze – Nowa Wieś – Kąkolewo – Łoniewo – Osieczna – droga woj. nr 432 oraz budowa ciągu pieszo – rowerowego na odcinku Lipno (Park) – Mórkowo - Wilkowice (do ul. Lipowej) wraz z montażem punktowego

	<p>efektywnego energetycznie oświetlenia Nowopowstałe drogi dla rowerów łączyć się będą z nowobudowanymi węzłami przesiadkowymi.</p>
<p>opis obecnej sytuacji(diagnoza) i cele projektu</p>	<p>Karta projektu przewiduje budowę 13,8 km ścieżek rowerowych na terenie gmin: Lipno, Osieczna i Rydzyna, należących do Leszczyńskiego Obszaru Strategicznej Interwencji.</p> <p>Celem realizacji zadań jest zapewnienie spójności komunikacyjnej LOSI, poprawa bezpieczeństwa, stworzenie alternatywnej formy komunikacji w stosunku do transportu samochodowego nie tylko tych miejscowości, w których powstaną ścieżki rowerowe, ale i całego terenu OSI.</p> <p>Realizacja projektów jest wynikiem potrzeb i diagnozy aktualnej sytuacji transportowej na Obszarze Funkcjonalnym Aglomeracji Leszczyńskiej, który obejmuje m.in.: Miasto Leszno, gminy: Lipno, Osieczna, Rydzyna, Świąciechowa. Aktualna sytuacja, kierunki rozwoju oraz planowane działania w tym zakresie zostały przedstawione w dokumencie pn. „Studium rozwoju zrównoważonego transportu Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Leszczyńskiej”, opracowanego w ramach projektu pn. „Partnerstwo Obszaru Funkcjonalnego dla wzmocnienia rozwoju i spójności społeczno – gospodarczej Aglomeracji Leszczyńskiej”, dofinansowanego z funduszy EOG 2009-2014, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.</p> <p>Budowa sieci połączeń dróg dla rowerów wskazana została w planach gospodarki niskoemisyjnej samorządów LOSI jako jedne z ważniejszych inwestycji służących ograniczeniu emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz wpływających na poprawę bezpieczeństwa. W wyniku realizacji projektu zwiększeniu ulegnie świadomość społeczna w zakresie efektywnego wykorzystania energii, co przełoży się za ograniczenie zużycia energii oraz emisji zanieczyszczeń do powietrza.</p> <p>Obecnie istniejąca sieć dróg rowerowych nie tworzy jednolitego systemu, który łączyłby gminy Leszczyńskiego Obszaru Strategicznej Interwencji. Planowane projekty stanowią pierwszy etap do połączenia istniejących dróg rowerowych i stworzenia spójnej sieci, która swoim zasięgiem oddziaływać będzie na cały obszar LOSI. Budowane ścieżki stanowią będą alternatywny sposób komunikacji w stosunku do transportu zbiorowego i samochodowego. Przyczynią się do wzrostu poziomu bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów na terenie LOSI, przede wszystkim jednak wpłyną na ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza. Usprawnią również komunikację pomiędzy Miastem Leszno i innymi gminami. Oprócz wspomnianego wyżej „Studium zrównoważonego transportu...” , projekty dot. budowy ścieżek rowerowych wskazane zostały także w dokumencie pn. „Strategia rozwoju społeczno – gospodarczego Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji</p>

	Leszczyńskiej” oraz planach gospodarki niskoemisyjnej.
Szczegółowy opis zaplanowanych w ramach projektu działań	<p>W ramach projektu na terenach poszczególnych gmin planuje się: budowę ciągu pieszo-rowerowego w ciągu dróg powiatowych od drogi krajowej nr 5 – Dąbcze – Nowa Wieś – Kąkolewo – Łoniewo – Osieczna – droga woj. nr 432 oraz budowę ciągu pieszo – rowerowego na odcinku Lipno (Park) – Mórkowo - Wilkowice (do ul. Lipowej) wraz z montażem punktowego efektywnego energetycznie oświetlenia. Projekt obejmuje również budowę 5 zintegrowanych węzłów przesiadkowych.</p> <p>Wszystkie nowopowstałe drogi dla rowerów łączyć się będą z nowobudowanymi w ramach projektu 5 węzłami przesiadkowymi, które umożliwią przesiadanie z transportu prywatnego na transport publiczny. Miejsca przesiadkowe zostaną wyposażone m.in. w zadaszone wiaty, stojaki dla rowerów, miejsca parkingowe dla aut (tam gdzie to będzie możliwe). Na ścianie każdej wiaty znajdzie się mapa z siecią połączeń dróg dla rowerów na terenie powiatu leszczyńskiego. W związku z tym, że ważne jest także pobudzanie świadomości i odpowiedzialności społecznej za jakość powietrza, budowie tras dla rowerów towarzyszyć będą działania informacyjne i promocyjne skierowane do mieszkańców subregionu. Ma to na celu wzmocnienie wśród mieszkańców poczucia konieczności akceptacji działań prowadzących do ograniczenia zanieczyszczeń powietrza. Ww. działania prowadzone będą m.in. w mediach lokalnych, na stronach internetowych gmin oraz bezpośrednio wśród mieszkańców (ulotki, plakaty, mapy itp.).</p>
Wskaźniki monitoringu: produktu oraz rezultatu	<p>Wskaźnik produktu: Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych (szt.) – 5 szt./2018 r. Długość dróg dla rowerów (km) – 13,8 km /2018r.</p> <p>Wskaźnik rezultatu: Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (tony równoważnika CO₂/rok) – wartość wskaźnika określona zostanie na etapie przygotowania wniosku o dofinansowanie na podstawie wyliczeń przeprowadzonych zgodnie z metodyką szacowania spadku emisji gazów cieplarnianych</p>
Orientacyjny koszt całkowity (w PLN)	7 720 000,00 zł
Źródła finansowania projektu	Max. 85% w ramach WRPO 2014+, wkład własny: Powiat Leszczyński, Gmina Rydzyna, Gmina Osieczna i Gmina Lipno.
Orientacyjny termin złożenia wniosku o dofinansowanie	2016-2017
Przewidywany okres realizacji projektu	2017-2018

PRZYGOTOWANIE I WARUNKI REALIZACJI PROJEKTU	
Dokumenty strategiczne/planistyczne	Plan rozwoju lokalnego Powiatu Leszczyńskiego na lata 2014-2020 Gmina Lipno: WPF Gminy Lipno na lata 2015 – 2023; Gmina Osieczna: Plan odnowy miejscowości Jeziorki; Strategia rozwoju społeczno – gospodarczego Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Leszczyńskiej; Studium rozwoju zrównoważonego transportu Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Leszczyńskiej;
Posiadana dokumentacja/analizy/ opracowania/porozumienia	Dokumentacja techniczna została opracowana
Zakres pozostałej niezbędnej do wykonania dokumentacji	Nie dotyczy
Pozostałe istotne warunki realizacji projektu	Realizacja wskazanych zadań wiąże się z koniecznością wykupów gruntów.
Stan zaawansowania prac przygotowawczych/realizacji	Nie dotyczy
Projekty powiązane/komplementarne	Powiązany z planowanymi do realizacji zadaniami są inwestycje Powiatu Leszczyńskiego realizowane w latach 2013-2015, finansowane z NPPDL: „Przebudowa drogi powiatowej nr 6263P od granicy M. Leszna-Nowej Wsi-Pawłowice”, „Przebudowa dróg powiatowych: nr 4781P (pomiędzy droga wojewódzką 432) i nr 4782P od m. Osieczna do m. Berdychowo”, „Przebudowa dróg powiatowych: nr 4800P i nr 4803P od Dąbca do rynku w Rydzynie wraz z budową ciągu pieszo-rowerowego i ronda”. Niniejszy projekt będzie komplementarny względem przedsięwzięcia Miasta Leszna pn. „Promowanie czystego transportu miejskiego poprzez zakup autobusów elektrycznych wraz z budową, przebudową i modernizacją infrastruktury na pętlach autobusowych i zajezdni autobusowej Miejskiego Zakładu Komunikacji w Lesznie” realizowanego w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 4e (działanie 3.3.3 WRPO 2014+).
Strategia niskoemisyjna (jeżeli dotyczy)	Gminy: Lipno, Osieczna i Rydzyna posiadają opracowane plany gospodarki niskoemisyjnej

1. Zwiększenie dostępności oraz poprawa jakości edukacji przedszkolnej poprzez budowę przedszkola samorządowego w Rydzynie oraz Świąciechowie

INFORMACJE OGÓLNE	
Oś priorytetowa	9. Infrastruktura dla kapitału ludzkiego
Cel tematyczny	CT10

	Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania i umiejętności i uczenia przez całe życie
Priorytet inwestycyjny/Działanie	10a Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej
Typ projektu	Inwestowanie w rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej
Beneficjent	Partnerzy LOSI- Gmina Świąciechowa, Gmina Rydzyna
Inne podmioty uczestniczące w realizacji projektu (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
Dane kontaktowe beneficjenta oraz partnerów projektu + osoba do kontaktu	Gmina Świąciechowa ul. Ułańska 4, 64-115 Świąciechowa Katarzyna Cieślarczyk, tel. 65 5333520, fundusze@swieciechowa.pl Włodzimierz Turek, tel. 65 5333 528, inwestycje@swieciechowa.pl Gmina Rydzyna ul. Rynek 1, 64-130 Rydzyna, Łukasz Bartkowiak, tel. 65 538 84 34 lukasz.bartkowiak@rydzyna.pl
INFORMACJE O PROJEKCIE	
Tytuł projektu	Zwiększenie dostępności oraz poprawa jakości edukacji przedszkolnej poprzez budowę przedszkola samorządowego w Rydzynie oraz Świąciechowie.
opis obecnej sytuacji(diagnoza) i cele projektu	Rydzyna: Przedmiotem projektu jest budowa nowej siedziby przedszkola w Rydzynie. Obecnie dzieci uczęszczają do przedszkola w Rydzynie oraz w filiach w Kłodzie, Dąbczu, Jabłonie oraz Pomykowie. Wszystkie obiekty przedszkolne są budynkami starymi, niedostosowanymi do dzisiejszych potrzeb dzieci, w tym także dzieci niepełnosprawnych. Powierzchnia sal jest zdecydowanie za mała, niedostosowana do metrażu, jaki powinien przypadać na każde dziecko. Duża część dzieci uczęszcza do oddziałów pięciogodzinnych. Oddziały zamiejscowe w Kłodzie, Dąbczu, Jabłonie oraz Pomykowie znajdują się w budynkach świetlic wiejskich, czasowo przystosowanych na cele przedszkolne. Natomiast budynek w Rydzynie ze względu na swoje walory historyczne znajduje się po ścisłej opiece konserwatorskiej. Budynek ten w najbliższym czasie gmina planuje przeznaczyć na cele szkoły podstawowej. Budynek w Rydzynie gdzie uczęszcza największa liczba dzieci znajduje się w jednym kompleksie z budynkami i szkoły podstawowej w Rydzynie, która boryka się z brakami lokalowymi (m.in. ze względu na wyż demograficzny w gminie oraz przyjęcie 6-latków). Gmina jest

obecnie na etapie koncepcji przekazania w/w budynku przedszkola na cele szkoły podstawowej. Celem projektu jest wybudowanie nowego obiektu przedszkolnego, który zapewni dostęp wszystkim dzieciom do edukacji przedszkolnej. W najbliższych latach gminy będą zobowiązane zapewnić edukację przedszkolną nawet dzieciom trzyletnim. Systematyczny napływ nowych mieszkańców na teren Gminy Rydzyna również wpływa na znaczny wzrost zapotrzebowania na nowe miejsca przedszkolne. Gmina nie posiada innych budynków, które można by przystosować na cele przedszkolne. Brak miejsc w przedszkolach powoduje również znaczny odpływ dzieci (około 30 dzieci każdego roku) w wieku przedszkolnym do przedszkoli w Lesznie, Bojanowie, Rawiczu i Górze. Analiza demograficzna gminy, dynamiczny rozwój budownictwa jednorodzinnego oraz napływ nowych mieszkańców, również wskazuje na konieczność zapewnienia nowych miejsc w przedszkolach.

Święciechowa:

Obecnie w gminie funkcjonuje jedno przedszkole samorządowe w Święciechowie wraz z oddziałami zamiejscowymi w Długim Starem, Niechłodzie, Gołanicach oraz Lasocicach. Wszystkie te obiekty są budynkami starymi, niedostosowanymi do dzisiejszych potrzeb dzieci, w tym także dzieci z niepełnosprawnościami. Pomimo wielu prac adaptacyjnych oraz remontowych, nie jest możliwe dostosowanie starych budynków w których funkcjonuje przedszkole, do obecnie obowiązujących przepisów przeciwpożarowych, bhp czy wymogów sanepidu. Powierzchnia sal jest niedostosowana do metrażu, jaki powinien przypadać na każde dziecko, łazienki i schody nie są dostosowane do tego typu obiektów, brakuje sal gimnastycznych, zaplecza dla nauczycieli, tereny zielone dookoła budynków są zbyt małe na potrzeby przedszkola, brak dostosowania dla osób z niepełnosprawnościami (zarówno dzieci jak i dorosłych np.: rodziców).

Ze względu na niewystarczającą ilość miejsc w roku szkolnym 2015/2016 aż 60 dzieci z Gminy Święciechowa uczęszcza do placówek mieszczących się poza terenem gminy w miejscowościach Leszno – 50 dzieci, Włoszakowice – 6 dzieci, Lipno – 4 dzieci. Dla porównania w roku 2014/2015 liczba ta wynosiła 21 dzieci. Analizując potrzeby na miejsca w przedszkolu według urodzeń, na rok szkolny potrzebne będzie przedszkole mogące przyjąć ok. 300 dzieci.

Celem projektu jest wybudowanie nowego obiektu przedszkolnego w Świąciechowie mogącego zapewnić dostęp do edukacji przedszkolnej wszystkim dzieciom, także trzy letnim, co za tym idzie umożliwienie podejmowania pracy przez kobiety powracające z urlopu wychowawczego. Systematyczny napływ nowych mieszkańców na teren Gminy Świąciechowa również wpływa na wzrost zapotrzebowania na nowe miejsca przedszkolne. Gmina nie posiada innych budynków, które można by przystosować na cele przedszkolne. Analiza demograficzna gminy, dynamiczny rozwój budownictwa jednorodzinnego oraz napływ nowych mieszkańców również wskazuje na konieczność zapewnienia nowych miejsc w przedszkolach.

Przeprowadzona analiza demograficzna zapotrzebowania na usługi przedszkolne na terenie LOSi:

	Świąciechowa	Leszno	Rydzyzna	Osieczna	Lipno
Liczba urodzeń w roczniku					
2010	102	755	120	113	117
2011	84	684	109	90	116
2012	106	661	96	109	105
2013	97	651	111	90	90
2014	102	625	94	99	107

Liczba miejsc w przedszkolach prowadzonych przez gminę (stan na rok szkolny 2014/2015)	236	1793	260	355	225
---	-----	------	-----	-----	-----

Liczba dzieci przyjętych do przedszkoli w roku szkolnym 2014/2015	236 (Na terenie gminy Świąciechowa brak innych- prywatnych miejsc	2164 (1776 przedszkola prowadzone przez gminę + 388 przedszkola publiczne	300 (260 przedszkola prowadzone przez gminę + 40 przedszkole	289	225
--	--	---	--	-----	-----

	edukacji przedszkolnej)	prowadzone przez inne podmioty)	prywatne prowadzone przez inne podmioty na terenie gminy Rydzyna)		
	nieprzyjętych w 2014/15: 21 os.		w latach 2013/2014 i 2014/15: dodatkowo powstały oddziały popołudniowe		
	Potrzeby na miejsca w przedszkolu na rok szkolny (wg urodzeń):				
	2015/2016	292	2100	338	312 338
	2016/2017	287	1996	311	289 311
	2017/2018	308	1937	302	298 302
Szczegółowy opis zaplanowanych w ramach projektu działań	<p>Rydzyna: W ramach projektu planowana jest budowa nowej siedziby przedszkola w Rydzynie. Wszystkie obiekty przedszkolne będące we władaniu Gminy są budynkami starymi, niedostosowanymi do dzisiejszych potrzeb dzieci, w tym także dzieci niepełnosprawnych. Gmina nie posiada innych budynków, które można by przystosować na cele przedszkolne. Brak miejsc w przedszkolach powoduje również znaczny odpływ dzieci (około 30 dzieci każdego roku) w wieku przedszkolnym do przedszkoli w Lesznie, Bojanowie, Rawiczu i Górze oraz około 40 dzieci do prywatnego przedszkola na terenie gminy Rydzyna. Analiza demograficzna gminy również wskazuje na konieczność zapewnienia nowych miejsc w przedszkolach, w tym m.in. dla dzieci w wieku 3-4 lat.</p> <p>Święciechowa:</p>				

	<p>W ramach projektu planowana jest budowa nowej siedziby przedszkola w Święciechowie. Nowe przedszkole obejmować będzie 10 oddziałów przedszkolnych do których uczęszczać będzie ok. 300 dzieci. Nowy budynek przedszkolny zaprojektowany zostanie zgodnie z koncepcją uniwersalnego projektowania oraz tak, aby możliwe było wykorzystywać w nim odnawialne źródła energii (szczegóły zostaną uzgodnione na etapie projektowania budynku). W nowym budynku znajdą się m. in.: sale dostosowane metrażem do ilości uczniów, łazienki dostosowane do dzieci, sala gimnastyczną czy zaplecze dla kadry nauczycielskiej. Dokoła budynku zaprojektowany zostanie teren zielony wraz z placem zabaw przeznaczony do zajęć ruchowych na świeżym powietrzu oraz zajęć edukacyjnych.</p>
Wskaźniki monitoringu: produktu oraz rezultatu	<p>Wskaźnik produktu: Liczba wspartych obiektów infrastruktury przedszkolnej -2 szt. (rok 2018)</p> <p>Wskaźnik rezultatu bezpośredniego: Liczba osób korzystających ze wspartych obiektów infrastruktury przedszkolnej – 400 osób/rok (w Święciechowie 200 osób i w Rydzynie 200 osób)</p> <p>Odsetek dzieci w wieku 3-4 lata objętych edukacją przedszkolną</p>
Orientacyjny koszt całkowity (w PLN)	<p>Rydzyna: 5,0 mln PLN</p> <p>Święciechowa: 4,85 mln PLN</p>
Źródła finansowania projektu	Wkład własny + WRPO 2014+
Orientacyjny termin złożenia wniosku o dofinansowanie	<p><u>Rydzyna</u>: 2016 r.</p> <p><u>Święciechowa</u>: 2016 r.</p>

Przewidywany okres realizacji projektu	Rydzyna: 2017-2018 Święciechowa: 2017-2018
PRZYGOTOWANIE I WARUNKI REALIZACJI PROJEKTU	
Dokumenty strategiczne/planistyczne	Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020r. <u>Rydzyna:</u> Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w obrębie wsi Dąbcze i miasta Rydzyna, w rejonie Zbiornika retencyjnego Rydzyna zatwierdzony uchwałą nr XLII/349/2014 Rady Miejskiej Rydzyny z dnia 25.06.2014r. Teren pod budowę przedszkola oznaczony jako „tereny sportu, rekreacji i usług oświaty”. <u>Święciechowa:</u> Zadanie ujęte w Strategii Rozwoju Gminy Święciechowa na lata 2010-2019.
Posiadana dokumentacja/analizy/ opracowania/porozumienia	<u>Na obecnym etapie brak takich dokumentów.</u>
Zakres pozostałej niezbędnej do wykonania dokumentacji	<u>Rydzyna:</u> Projekt budowlany. Pozwolenie na budowę. <u>Święciechowa:</u> Projekt budowlany. Pozwolenie na budowę.
Pozostałe istotne warunki realizacji projektu	Należy przeprowadzić procedurę przetargową na wybór wykonawcy dokumentacji projektowej.
Stan zaawansowania prac przygotowawczych/realizacji	<u>Rydzyna, Święciechowa:</u> Inwestycja na etapie planistycznym i przygotowania do realizacji.
Projekty powiązane/komplementarne	

	<p>W ramach działań EFS w placówkach objętych projektem po przeprowadzonej analizie zapotrzebowania na usługi edukacyjne możliwe będzie przeprowadzenie zajęć zwiększających szanse edukacyjne dzieci - m.in. praca z uczniem zdolnym, zaj. zmniejszające deficyty w rozwoju emocjonalno-społecznym, zajęcia z psychologiem, logopedą, terapeutyczne, warsztaty dla rodziców.</p> <p>Gmina Święciechowa i Gmina Rydzyna planują dodatkowe inwestycje związane z pozyskiwaniem energii elektrycznej na potrzeby przedszkola pochodzącej z OZE.</p>
Strategia niskoemisyjna (jeżeli dotyczy)	<p>Gmina <u>Święciechowa</u> uzyskała dofinansowanie z NFOŚiGW na opracowanie Planu gospodarki niskoemisyjnej w 2015 roku.</p> <p>Gmina <u>Rydzyna</u> rozpoczęła prace nad Planem gospodarki niskoemisyjnej. Przewidywany termin zakończenia prac nad PGN – marzec 2016 r.</p>

2. Termomodernizacja budynków oświatowych w Lesznie, Lipnie, Święciechowie

INFORMACJE OGÓLNE	
Oś priorytetowa	3 Energia
Cel tematyczny	04 Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach

Priorytet inwestycyjny/Działanie	4c Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i sektorze mieszkaniowym
Typ projektu	Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej będących własnością JST oraz podległych mu organów i jednostek organizacyjnych związana między innymi z: ocieplaniem obiektu, wymianą okien, drzwi zewnętrznych, przebudową systemów grzewczych.
Beneficjent	Miasto Leszno, Gmina Lipno, Gmina Świąciechowa
Inne podmioty uczestniczące w realizacji projektu (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
Dane kontaktowe beneficjenta oraz partnerów projektu + osoba do kontaktu	<p><u>Miasto Leszno:</u> Ul. Kazimierza Karasia 15, 64-100 Leszno Osoba do kontaktu: Lucjan Rosiak- Naczelnik Wydziału Edukacji Urzędu Miasta Leszna - tel. 65 529 81 61; e-mail wedu@leszno.pl</p> <p><u>Gmina Świąciechowa:</u> Ul. Ułańska 4, 64-115 Świąciechowa , tel. 65 5333510, urządgminy@swieciechowa.pl Osoba do kontaktu: Karolina SamelczakStanowisko ds. funduszy strukturalnych tel. 65 5333520 fundusze@swieciechowa.pl Osoba do kontaktów merytorycznych w zadaniu: Włodzimierz Turek tel. 65 5333528 inwestycje@swieciechowa.pl</p> <p><u>Gmina Lipno:</u> ul. Powstańców Wielkopolskich 9, 64-111 Lipno Osoba do kontaktu: Maciej Wolnik, tel. 65 534 09 08, faks 65 534 01 09, e-mail: m.wolnik@lipno.pl</p>
INFORMACJE O PROJEKCIE	
Tytuł projektu	Termomodernizacja budynków oświatowych w Lesznie, Lipnie, Świąciechowie

<p>opis obecnej sytuacji(diagnoza) i cele projektu</p>	<p>Celem projektu w ramach OSI jest poprawa efektywności energetycznej i zmniejszenie zapotrzebowania na energię ciepłą w budynkach użyteczności publicznej objętych projektem, a przez to poprawa jakości powietrza.</p> <p><u>Miasto Leszno:</u> Przedmiotem podejmowanych działań jest termomodernizacja 2 obiektów użyteczności publicznej. Jednym ze znaczących problemów obiektów oświatowych na terenie Miasta Leszna jest duże zużycie energii cieplnej, co ma również swoje przełożenie w ciągle wzrastających kosztach eksploatacji budynków oraz niekorzystnie wpływa na jakość powietrza.</p> <p>CEL główny Projektu: Wsparcie inwestycji polegającej na zmniejszeniu zapotrzebowania na energię ciepłą w 2 obiektach oświatowych Miasta Leszna, a przez to również poprawa jakości powietrza</p> <p>Budynek Zespołu Szkół Rolniczo-Budowlanych w Lesznie (Internat, Zespołu Szkół Rolniczo-Budowlanych oraz Zespół Szkół Specjalnych) Z obiektu Zespołu w Lesznie korzysta obecnie około 530 uczniów Zespołu Szkół Rolniczo-Budowlanych oraz około 70 uczniów przebywających w Internacie. Rozpoczęto już realizację prac polegających na modernizacji pomieszczeń związanych z przeniesieniem Zespołu Szkół Specjalnych do budynku Zespołu Szkół Rolniczo Budowlanych i zaadoptowaniem obiektu na potrzeby osób niepełnosprawnych(co będzie się wiązać z dodatkowym przeniesieniem tam 147 uczniów Zespołu Szkół Specjalnych - ZSS (Zasadnicza Szkoły Zawodowej), w tym około 52 % spoza Leszna – będzie to więc projekt o zasięgu ponadlokalnym). Powyższe działania mają na celu polepszenie warunków nauki oraz dostosowanie ich do nowoczesnych standardów i szczególnych wymagań osób niepełnosprawnych (do ZSS uczęszczają uczniowie z upośledzeniem lekkim, umiarkowanym i znacznym)- celem planowanej termomodernizacji jest dostosowanie budynku do obowiązujących wymagań w zakresie bezpieczeństwa pożarowego, higieny sanitarnej i wymagań ochrony cieplnej</p>
--	--

(ocieplenie budynku i stropodachu) przy zapewnieniu poprawnego funkcjonowania pozostałych części budynku (w tym miejsc zapewniających opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania)

PLE 7

W przedszkolu nr 7 znajduje się 6 oddziałów, do których uczęszcza łącznie około 150 dzieci. Celem planowanych działań jest dostosowanie go do obecnych potrzeb funkcjonalnych, obowiązujących wymagań bezpieczeństwa pożarowego, higieny sanitarnej i wymagań ochrony cieplnej- konieczna okazuje się przebudowa istniejącego budynku obecnej kotłowni węglowej z uwagi na zmianę sposobu ogrzewania z węglowego na gazowe

Gmina Świąciechowa:

Na podstawie przeprowadzonego audytu energetycznego budynku stwierdzono:

- niezadawalające wartości współczynnika przenikania ciepła dla ścian zewnętrznych – osłonowych
- stropodach wentylowany i niewentylowany nie spełnia wymagań ustawy o termomodernizacji
- okna drewniane skrzynkowe są nieszczelne, w złym stanie technicznym o wysokim współczynniku przenikania ciepła, okna nie spełniają wymagań ustawy o termomodernizacji
- w pomieszczeniach z oknami drewnianymi nawiew przez nieszczelności skrzydeł, wywiew przez kratki i przewody wentylacyjne
- kotłownia wyposażona w prosty system regulacyjny, który nie działa poprawnie.

Prace termomodernizacyjne mają za zadanie poprawienie charakterystyki energetycznej budynku. Ich wykonanie powinno przynieść wymierne korzyści w postaci zmniejszenia emisji do atmosfery szkodliwych substancji powstałych podczas produkcji energii.

Gmina Lipno

Przedmiotem projektu jest termomodernizacja następujących obiektów użyteczności publicznej: szkoły podstawowej w Wilkowicach , szkoły podstawowej w Goniembicach,

	<p>szkoły podstawowej w Lipnie. W przypadku szkoły podstawowej w Lipnie projekt obejmować będzie budynek spełniający funkcje łącznika pomiędzy szkołą podstawową a gimnazjum.</p> <p>Jednym z największych problemów obiektów objętych projektem jest duże zużycie energii cieplnej i elektrycznej, co przekłada się na wysokie koszty eksploatacji budynków. Ilość energii niezbędnej obecnie do ogrzania budynków jest wynikiem m.in. zastosowanej technologii wykonania obiektów oraz użytych do ich budowy materiałów.</p>
<p>Szczegółowy opis zaplanowanych w ramach projektu działań</p>	<p><u>Miasto Leszno:</u></p> <p>Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół Rolniczo-Budowlanych przeznaczonego na potrzeby Internatu, Zespołu Szkół Rolniczo-Budowlanych oraz Zespołu Szkół Specjalnych w Lesznie</p> <p>- ocieplenie stropodachu i ścian zewnętrznych budynku (koszt. ok. 1.100 000 PLN)</p> <p>Termomodernizacja budynku Przedszkola nr 7 w Lesznie</p> <p>- wymiana kotłowni węglowej na gazową</p> <p>- ocieplenie stropodachu i ścian zewnętrznych</p> <p>- wymiana wewnętrznej instalacji c.o. (koszt około 850.000 zł)</p> <p><u>Gmina Święciechowa:</u></p> <p>Termomodernizacja budynku ZSSPiG w Święciechowie.</p> <p>Na podstawie audytu energetycznego wskazano dla budynku następujące prace:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocieplenie ścian zewnętrznych elewacyjnych • ocieplenie stropodachu wentylowanego • ocieplenie niewentylowanego dachu • kompleksowa wymiana starej drewnianej stolarki na nową, energooszczędną, która posiada zintegrowane z oknami higrosterowane nawiewniki powietrza • wymiana wszelkich drzwi zewnętrznych drewnianych i stalowych na nowe o odpowiedniej konstrukcji i ocieplenie stosownie do spełniającej funkcji • wykonanie instalacji gazowej z kotłownią gazową.

	<p><u>Gmina Lipno:</u> Termomodernizacja budynków szkół podstawowych w Wilkowicach, Goniembicach i Lipnie. W ramach projektu planuje się wykonanie m.in. następujących prac: 1) budynek szkoły podstawowej w Wilkowicach: docieplenie elewacji i dachu, wymiana okien i drzwi zewnętrznych, wymiana instalacji CO, wymiana oświetlenia na energooszczędne; 2) budynek szkoły podstawowej w Goniembicach: docieplenie elewacji, wymiana kotła i instalacji CO, częściowa wymiana okien oraz wymiana drzwi zewnętrznych, wymiana oświetlenia na energooszczędne, 3) budynek szkoły podstawowej w Lipnie (łącznie) – docieplenie elewacji i dachu, wymiana oświetlenia na energooszczędne; Szczegółowy zakres projektu zostanie określony po opracowaniu dokumentacji, w tym przede wszystkim audytów energetycznych (w trakcie opracowania), które dla każdego z budynków wskażą najlepsze rozwiązania pozwalające na zmniejszenie zużycia energii.</p>
Wskaźniki monitoringu: produktu oraz rezultatu	<p><u>Wskaźniki produktu:</u> Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków – 6 szt. <u>w tym:</u></p> <p><u>Miasto Leszno:</u> Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków – 2 szt.</p> <p><u>Gmina Święciechowa:</u> Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków – 1 szt.</p> <p><u>Gmina Lipno:</u> Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków – 3 szt.</p> <p><u>Wskaźniki rezultatu bezpośredniego (dla OSI) –</u> Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych – 2.318,37 MWH/rok</p>

	<p>w tym: <u>Miasto Leszno</u> - 804,22 MWh/rok <u>Gmina Święciechowa</u> - 541,94 MWh/rok <u>Gmina Lipno</u> - 972,21 MWh/rok</p> <p>Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych – 616,41 tony równoważnika CO₂/rok w tym: <u>Miasto Leszno</u> - 138,64 tony CO₂/rok <u>Gmina Święciechowa</u> - 184,80 tony CO₂/rok <u>Gmina Lipno</u> - 292,97 tony CO₂/rok Planowany termin osiągnięcia – 2018</p>
Orientacyjny koszt całkowity (w PLN)	<p><u>Miasto Leszno:</u> 1.950.000,00 zł <u>Gmina Święciechowa:</u> 1.850 000,00 zł <u>Gmina Lipno:</u> 1.900.000,00 zł SUMA OSI – 5 700.000,00 zł</p>
Źródła finansowania projektu	<p><u>Miasto Leszno:</u> EFRR (WRPO) – 1.657.500,00 zł, Miasto Leszno – 292.500,00 zł</p> <p><u>Gmina Święciechowa:</u> EFRR (WRPO) – 1.572.500,00 zł, Gmina Święciechowa –2 775 000,00 zł</p> <p><u>Gmina Lipno:</u> EFRR (WRPO) – 1.615.000,00 zł, Gmina Lipno – 285.000,00 zł</p>
Orientacyjny termin złożenia wniosku o dofinansowanie	2016r.
Przewidywany okres realizacji projektu	2016r.-2018r.
PRZYGOTOWANIE I WARUNKI REALIZACJI PROJEKTU	
Dokumenty strategiczne/planistyczne	<u>Miasto Leszno:</u>

	<p>Strategia Rozwoju Leszna dot. Poprawy warunków życia ludności przez doskonalenia usług publicznych i stwarzania warunków dla inicjatyw służących zaspokajaniu potrzeb społeczności lokalnych – Program II.1 Nasze szkoły- nasza przyszłość (Rozwój infrastruktury edukacyjnej oraz Podnoszenie poziomu kształcenia)</p> <p><u>Gmina Święciechowa:</u> Wczesny etap planowania inwestycji, przesłanki wskazujące na realizację inwestycji wynikają także ze Strategii Rozwoju Gminy Święciechowa na lata 2010-2019</p> <p><u>Gmina Lipno:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Strategia Rozwoju Gminy Lipno na lata 2008-2017 - uchwała Rady Gminy Lipno Nr XVII/116/2008 z 12.06.2008 r. – przedsięwzięcie zgodne w części (w 2016 r. planowana zmiana/uchwalenie nowego dokumentu); 2) Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Lipno na lata 2015 – 2023 – uchwała Rady Gminy Lipno Nr IV/18/2015 z 27.01.2015 r. – przedsięwzięcie zgodne; 3) Strategia rozwoju społeczno – gospodarczego Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Leszczyńskiej – przedsięwzięcie zgodne; <p>Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Lipno – uchwała Rady Gminy Lipno Nr XI/83/2015 z dnia 31.08.2015 r. – przedsięwzięcie zgodne;</p>
Posiadana dokumentacja/analizy/ opracowania/porozumienia	<p><u>Miasto Leszno:</u></p> <p>ZSS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Projekt budowlano- wykonawczy w zakresie architektury, konstrukcji, instalacji sanitarnych i elektrycznych (styczeń 2014) - pozwolenie na budowę (marzec 2014) - kosztorysy inwestorskie - Przedmiary robót - specyfikacje wykonania i odbioru robót budowlanych <p>Projekt na elewację + pozwolenie na wykonanie elewacji ZSS</p> <p>Przedszkole nr 7</p> <ul style="list-style-type: none"> - Projekt budowlano- wykonawczy w zakresie architektury, konstrukcji, instalacji

	<p>sanitarnych i elektrycznych (maj 2013) - pozwolenie na budowę (lipiec 2013) - kosztorysy inwestorskie - Przedmiary robót - specyfikacje wykonania i odbioru robót budowlanych</p> <p><u>Gmina Święciechowa:</u> Gmina posiada już audyt energetyczny budynku, projekt budowlany</p> <p><u>Gmina Lipno:</u> W trakcie opracowania audyty energetyczne i dokumentacja techniczna.</p>
<p>Zakres pozostałej niezbędnej do wykonania dokumentacji</p>	<p><u>Miasto Leszno:</u> Wykonanie audytów energetycznych budynków.</p> <p><u>Gmina Święciechowa:</u> Pozwolenie budowlane, aktualizacja audytu energetycznego i projektu budowlanego, ekspertyza ornitologiczna - zgodnie z wymogami WRPO Inwestycja termomodernizacji zapisana jest już w WPF Gminy Święciechowa.</p> <p><u>Gmina Lipno:</u> Przygotowanie dokumentacji budowlano – kosztorysowej planowane na 2015/2016 r.</p>
<p>Pozostałe istotne warunki realizacji projektu</p>	<p><u>Miasto Leszno:</u> Brak</p> <p><u>Gmina Święciechowa:</u> Brak</p> <p><u>Gmina Lipno:</u></p>
<p>Stan zaawansowania prac przygotowawczych/realizacji</p>	<p><u>Miasto Leszno:</u> Projekt posiada wszystkie niezbędne pozwolenia i dokumenty pozwalające rozpocząć jego rzeczową realizację</p>

	<p><u>Gmina Święciechowa:</u> Brak</p> <p><u>Gmina Lipno:</u></p>
Projekty powiązane/komplementarne	<p><u>Miasto Leszno:</u> Termomodernizacja elewacji i dachu budynku A w Zespole Szkół Technicznych w Lesznie ul. Narutowicza 74a – termin realizacji 2015 r. Modernizacja pomieszczeń związanych z przeniesieniem Zespołu Szkół Specjalnych do budynku Zespołu Szkół Rolniczo Budowlanych i zaadoptowaniem obiektu na potrzeby osób niepełnosprawnych – termin realizacji 2015 – 2016 r.</p> <p><u>Gmina Święciechowa:</u></p> <p><u>Gmina Lipno:</u></p>
Strategia niskoemisyjna (jeżeli dotyczy)	<p><u>Miasto Leszno:</u> Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Leszna przyjęty uchwałą Nr X/96/2015 Rady Miejskiej Leszna z dnia 25.06 2015 r.</p> <p><u>Gmina Święciechowa:</u> Plan gospodarki niskoemisyjnej Gmina Święciechowa, opracowany w 2015 r. w ramach dofinansowania z NFOŚiGW. Przyjęty uchwałą Rady Gminy Święciechowa Nr X/60/2015 z dnia 22.09.2015 r.</p> <p><u>Gmina Lipno:</u> Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Lipno”, opracowany w ramach PO IiŚ 2007-2013. Przyjęty uchwałą Rady Gminy Lipno Nr XI/83/2015 z dnia 31.08.2015 r.</p>

3. Promowanie czystego transportu miejskiego poprzez zakup autobusów elektrycznych wraz z budową, przebudową i modernizacją infrastruktury na pętlach autobusowych i zajezdni autobusowej Miejskiego Zakładu Komunikacji w Lesznie

INFORMACJE OGÓLNE	
Oś priorytetowa	3 ENERGIA
Cel tematyczny	CT4 Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach
Priorytet inwestycyjny/Działanie	4e Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich obszarów rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu.
Typ projektu	Inwestycje w obszarze transportu miejskiego: <ol style="list-style-type: none"> 1. Zakup niskoemisyjnego taboru dla transportu publicznego 2. Budowa, przebudowa oraz modernizacja infrastruktury transportu publicznego: <ul style="list-style-type: none"> - na zajezdni autobusowej – punkty ładowania autobusów, - na pętlach autobusowych budowa przystanków /pętli autobusowych/ wraz z 1 punktem ładowania autobusów 3. System dystrybucji biletów oparty o biletomaty mobilne zainstalowane w 10 nowych autobusach oraz wyposażenie 16 już eksploatowanych autobusów także w biletomaty mobilne 4. Działania informacyjne związane z promowaniem transportu publicznego,
Beneficjent	Miasto Leszno
Inne podmioty uczestniczące w realizacji projektu (jeśli dotyczy)	
Dane kontaktowe beneficjenta oraz partnerów projektu + osoba do kontaktu	Miasto Leszno, ul. Kazimierza Karasia 15, 64-100 Leszno, tel. 65 529 81 00 Osoby do kontaktu: Małgorzata Łakomy – Kierownik Biura Projektów Współfinansowanych, Tel. 65 520 62 16 Ryszard Dorsz – Kierownik Biura Gospodarki Komunalnej, 65 529 81 83 Miejski Zakład Komunikacji, ul. Leśna 4, 64-100 Leszno, tel. 65 529 72 29 Osoba do kontaktu: Jacek Domagała – z-ca dyrektora MZK, tel. 65 529 93 46
INFORMACJE O PROJEKCIE	
Tytuł projektu	Promowanie czystego transportu miejskiego poprzez zakup autobusów elektrycznych wraz z budową, przebudową i modernizacją infrastruktury na pętlach autobusowych i zajezdni autobusowej Miejskiego Zakładu Komunikacji w Lesznie
opis obecnej sytuacji(diagnoza) i cele projektu	Z uwagi na emisję zanieczyszczeń w spalinach i wysoką emisję hałasu przez autobusy zasilane olejem napędowym zasadnym jest wprowadzenie do Leszna autobusowej trakcji elektrycznej. Obecnie 50% taboru autobusowego Miejskiego Zakładu Komunikacji spełnia co najwyżej normę

	<p>emisji spalin EURO 3. Publiczny transport zbiorowy jest jednym z trudniejszych sektorów jeżeli chodzi o kontrolę emisji CO₂. Pomimo postępu technicznego wzrost natężenia ruchu i technika jazdy w mieście stanowi największe źródło emisji dwutlenku węgla i tlenków azotu. Dlatego zasadnym jest zakup autobusów o napędzie elektrycznym, który oprócz wymiaru ekologicznego będzie miał także znaczny wymiar ekonomiczny, spowoduje obniżenie kosztów eksploatacji szacowane według obecnych cen energii i oleju napędowego na około 0,4 mln zł w skali roku.</p> <p>Celem projektu jest także wyposażenie zajezdni autobusowej w ładowarki do autobusów elektrycznych, budowa nowoczesnych przystanków autobusowych wraz z pętlami i infrastrukturą niezbędną do ładowania autobusów, instalacja w autobusach urządzeń z zakresu telematyki – biletomaty mobilne.</p> <p>Istotną rolę w projekcie będą działania informacyjne, promujące nowoczesny, ekologiczny i przyjazny społeczeństwu miasta Leszna zbiorowy transport publiczny.</p>
Szczegółowy opis zaplanowanych w ramach projektu działań	<p>Zakup autobusów, roboty budowlane, dostawy sprzętu zaplanowane zgodnie z ustawą „Prawo Zamówień Publicznych”.</p> <p>Autobusy elektryczne w ilości 8 sztuk wraz z niezbędną infrastrukturą – orientacyjna wartość projektu 17,8 mln zł Budowa i modernizacja pętli autobusowych wraz z niezbędną infrastrukturą /Rejtana, Jagiełły/ - System dystrybucji biletów oparty o biletomaty mobilne Promowanie publicznego transportu zbiorowego w okresie trwania projektu – 5 lat</p>
Wskaźniki monitoringu: produktu oraz rezultatu	<p>Wskaźnik produktu Liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej – 8 szt. termin osiągnięcia - 2018 r.</p> <p>Wskaźnik rezultatu bezpośredniego: Liczba przewozów komunikacją miejską na przebudowanych i nowych liniach komunikacji miejskiej - 0,86 mln szt./rok</p>
Orientacyjny koszt całkowity (w PLN)	Orientacyjny koszt całkowity projektu łącznie z niezbędną infrastrukturą to kwota 17 864 117,65mln zł
Źródła finansowania projektu	WRPO, środki własne beneficjenta
Orientacyjny termin złożenia wniosku o dofinansowanie	
Przewidywany okres realizacji projektu	2016 - 2018

PRZYGOTOWANIE I WARUNKI REALIZACJI PROJEKTU	
Dokumenty strategiczne/planistyczne	Plan Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla Miasta Leszna na lata 2014 – 2020, Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Leszna, w przygotowaniu opracowanie Studium Zrównoważonego Transportu Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Leszczyńskiej do roku 2030.
Posiadana dokumentacja/analizy/ opracowania/porozumienia	Warunki przyłączenia do sieci elektroenergetycznej ENEA Operator,
Zakres pozostałej niezbędnej do wykonania dokumentacji	Dokumentacja na zasilanie w energię elektryczną punktów ładowania autobusów na terenie zajezdni autobusowej – docelowo zasilanie 1 MW, dokumentacja zasilania w energię elektryczną punktów ładowania na pętlach autobusowych /Rejtana, Jagiełły/, dokumentacja na wykonanie robót drogowych /perony, nawierzchnia wraz z wiatami autobusowymi, zatoki autobusowe /.
Pozostałe istotne warunki realizacji projektu	Uzgodnienia na etapie projektowania robót budowlanych, energetycznych.
Stan zaawansowania prac przygotowawczych/realizacji	Wstępne prace nad projektem zasilania w dodatkową energię elektryczną potrzebną do ładowania autobusów /docelowo 1 MW/,
Projekty powiązane/komplementarne	Budowa sieci połączeń dróg dla rowerów
Strategia niskoemisyjna (jeżeli dotyczy)	Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Leszna

Przebudowa ulicy Osieckiej- drogi wojewódzkiej nr 432 w granicach miasta Leszna

INFORMACJE OGÓLNE	
Oś priorytetowa	5.Transport
Cel tematyczny	5.1. Infrastruktura drogowa regionu
Priorytet inwestycyjny/Działanie	1. 5.1.1 Wzmocnienie regionalnego układu powiązań drogowych (drogi wojewódzkie, będące w zarządzie Samorządu Województwa Wielkopolskiego oraz drogi, których realizacja wynika ze Strategii ZIT lub Mandatów Terytorialnych OSI)
Typ projektu	Przebudowa drogi wojewódzkiej w granicach miasta na prawach powiatu
Beneficjent	Miasto Leszno

Inne podmioty uczestniczące w realizacji projektu (jeśli dotyczy)	
Dane kontaktowe beneficjenta oraz partnerów projektu + osoba do kontaktu	Beneficjent: Miasto Leszno, ul. Kazimierza Karasia 15, 64-100 Leszno, tel. 65 529 81 00 Partnerzy:
INFORMACJE O PROJEKCIE	
Tytuł projektu	Przebudowa ulicy Osieckiej- drogi wojewódzkiej nr 432 w granicach miasta Leszna
opis obecnej sytuacji(diagnoza) i cele projektu	<p>Ulica Osiecka w Lesznie leży w ciągu komunikacyjnym drogi wojewódzkiej 432, łączącej miasto Leszno z powiatami: leszczyńskim, kościańskim i śremskim. Droga ta posiada bezpośrednie połączenie z drogą krajową nr 12 (ul. Kąkolewską w Lesznie). Dodatkowo ulica ta stanowi dojazd do dróg krajowych nr 5 i 12 , a także docelowo do drogi ekspresowej S5. Jezdnia ulicy Osieckiej jest w złym stanie technicznym. Ulica nie posiada chodników i kanalizacji deszczowej. Oświetlenie uliczne wymaga przebudowy. Cele projektu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie mobilności regionalnej poprzez budowę połączeń drogowych alternatywnych do dróg krajowych (połączenie miasta Leszna z powiatami: leszczyńskim, kościańskim i śremskim oraz miastami: Osieczna, Krzywiń, Środa Wielkopolska i Września) 2. Usprawnienie połączenia między gminami Lipno i Osieczna z ośrodkiem aktywności gospodarczej, rozwijającym się obszarem inwestycyjnym – Strefą Przemysłową VASA w Lesznie. 3. Poprawa parametrów technicznych drogi (nośności, przepustowości, dopuszczalnej prędkości) 4. Poprawa bezpieczeństwa poprzez oddzielenie ruchu samochodowego, rowerowego i pieszego.
Szczegółowy opis zaplanowanych w ramach projektu działań	Budowa jezdni o szerokości min. 7,0 m z mas asfaltowych o konstrukcji umożliwiającej ruch pojazdów samochodowych o nacisku na jedną oś do 8 t. Budowa ciągów pieszo – rowerowych. W celu skutecznego odwadniania nawierzchni budowa sieci kanalizacji deszczowej. Przebudowa oświetlenia ulicznego. Budowa monitoringu na skrzyżowaniu z ul. Popiełuszki. Długość drogi objętej projektem ok. 2,8 km
Wskaźniki monitoringu: produktu oraz rezultatu	<p>Wskaźnik produktu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - długość przebudowanej drogi wojewódzkiej – ok 2.8 km <p>Wskaźniki rezultatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nośność drogi – 115 kN/oś
Orientacyjny koszt całkowity (w PLN)	10 500 000,00 zł

Źródła finansowania projektu	75% WRPO, 25% środki własne
Orientacyjny termin złożenia wniosku o dofinansowanie	IV kwartał 2017 – I kwartał 2018
Przewidywany okres realizacji projektu	2018-2020
PRZYGOTOWANIE I WARUNKI REALIZACJI PROJEKTU	
Dokumenty strategiczne/planistyczne	Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku Strategia rozwoju Miasta Leszna Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego
Posiadana dokumentacja/analizy/opracowania/porozumienia	Prawo dysponowania nieruchomością na cele budowlane Decyzja środowiskowa
Zakres pozostałej niezbędnej do wykonania dokumentacji	Projekt budowlany: III kwartał 2017, zgłoszenie wykonania robót budowlanych: IV kwartał 2017
Pozostałe istotne warunki realizacji projektu	
Stan zaawansowania prac przygotowawczych/realizacji	Inwestycja na etapie przygotowania do realizacji
Projekty powiązane/komplementarne	Projekty powiązane: <ol style="list-style-type: none"> 1) Przebudowa drogi krajowej nr 5 w Lesznie, odcinek ul. Fabryczna – południowa granica miasta – etap II 2) Przebudowa DK12 w Lesznie w zakresie przebudowy skrzyżowania ulic: Unii Europejskiej, Estkowskiego i Portugalskiej wraz z przebudową ul. Unii Europejskiej 3) Przebudowa drogi powiatowej 4777 P na terenie Powiatu Leszczyńskiego (beneficjent: Starostwo Powiatowe w Lesznie. 4) Budowa nowej drogi łączącej drogę S5 węzeł Świąciechowa z wiaduktem drogowym w ciągu ulicy Wilkowskiej w Lesznie nad linią kolejową Poznań – Wrocław i dalej z Rondem Gronowo (beneficjent: Miasto Leszno) 5) Przebudowa linii kolejowej E59 na odcinku Poznań – Wrocław wraz z budową wiaduktu drogowego w ciągu ulicy Wilkowskiej (beneficjent: PKP S.A.)
Strategia niskoemisyjna (jeżeli dotyczy)	Opisać czy jest lub opisać etap opracowywania (np. przetarg), termin uzyskania (lub innego dokumentu o podobnym charakterze) Miasto Leszno posiada Plan Gospodarki Niskoemisyjnej wraz z elementami planu mobilności

	miejskiej dla miasta Leszna
--	-----------------------------

Przebudowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Osiecznej

INFORMACJE OGÓLNE	
Oś priorytetowa	4. Środowisko
Cel tematyczny	CT6 Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami
Priorytet inwestycyjny/Działanie	6b Inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie
Typ projektu	Budowa, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków komunalnych
Beneficjent	Gmina Osieczna
Inne podmioty uczestniczące w realizacji projektu (jeśli dotyczy)	-
Dane kontaktowe beneficjenta oraz partnerów projektu + osoba do kontaktu	Gmina Osieczna ul. Powstańców Wielkopolskich 6 64-113 Osieczna Tomasz Biernaczyk (65) 5350 016
INFORMACJE O PROJEKCIE	
Tytuł projektu	Przebudowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Osiecznej

opis obecnej sytuacji(diagnoza) i cele projektu	Istniejący obiekt oczyszczalni został oddany do użytku w latach 90. Obecnie ze względu na zużycie wymaga modernizacji oraz rozbudowy istniejących urządzeń oraz budowy nowych. Modernizacja umożliwi podniesienie parametrów oczyszczanych ścieków, natomiast rozbudowa (budowa nowych reaktorów i urządzeń) zwiększy dopuszczalną dobową przepustowość oczyszczalni w celu przyjęcia ścieków z kolejnych kanalizowanych miejscowości.
Szczegółowy opis zaplanowanych w ramach projektu działań	Modernizacji i doposażenia wymagają obiekty już istniejące min. budynek obsługi, istniejące reaktory biologiczne oraz stabilizacji osadu, stacja przyjęcia ścieków surowych oraz pozostałe urządzenia wchodzące w skład obiektu. Planuje się również zwiększyć przepustowość oczyszczalni poprzez budowę nowych reaktorów. W planach jest także budowa placu stabilizacji osadu. Szczegółowy opis będzie możliwy dopiero po zakończeniu prac projektowych.
Wskaźniki monitoringu: produktu oraz rezultatu	Wskaźniki produktu: Liczba wspartych oczyszczalni ścieków komunalnych – 1 szt. Wskaźniki rezultatu bezpośredniego Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonych oczyszczania ścieków – 6000 RLM Termin osiągnięcia – 2019 r.
Orientacyjny koszt całkowity (w PLN)	10 000 000,00 zł
Źródła finansowania projektu	WRPO – 8.500.000,00; Budżet gminy, WFOŚiGW – 1.500.000,00
Orientacyjny termin złożenia wniosku o dofinansowanie	2017 r.
Przewidywany okres realizacji projektu	Lata 2017-2018
PRZYGOTOWANIE I WARUNKI REALIZACJI PROJEKTU	
Dokumenty strategiczne/planistyczne	Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych,, Program Ochrony Środowiska powiatu Leszczyńskiego na lata 2012-2016 z perspektywą do 2020 r. – Aktualizacja, Program ochrony środowiska Województwa Wielkopolskiego na lata 2012-2015
Posiadana dokumentacja/analizy/ opracowania/porozumienia	Opracowana koncepcja rozbudowy.
Zakres pozostałej niezbędnej do wykonania dokumentacji	Dokumentacja projektowo-kosztorysowa, pozwolenia – wodno-prawne, na budowę, decyzja środowiskowa
Pozostałe istotne warunki realizacji projektu	Zadanie zgłoszone do Master Planu. Gmina jest w trakcie aktualizacji granic aglomeracji. Zgodnie z wnioskiem odnośnie zmiany aglomeracja będzie liczyła 6 739 rlm.
Stan zaawansowania prac przygotowawczych/realizacji	Opracowana koncepcja rozbudowy i modernizacji oczyszczalni. W trakcie opracowania decyzja środowiskowa

Projekty powiązane/komplementarne	Projekt powiązany z planowanym do realizacji zadaniem pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej Świerczyna – Grodzisko – Łoniewo” oraz powiązany z już zrealizowanymi zadaniami pn. „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przepompowniami w miejscowości Kąkolewo” (dofinansowane z WRPO na lata 2007-2013) i „Rozbudowa sieci wodociągowej na odcinku Łoniewo-Kąkolewo oraz budowa kanalizacji sanitarnej w Jeziorkach (dofinansowane z PROW na lata 2007-2013)
Strategia niskoemisyjna (jeżeli dotyczy)	-

Modernizacja budynku przy Pl. Dr Jana Metziga 25 z dostosowaniem na potrzeby Miejskiej Biblioteki Publicznej w Lesznie

INFORMACJE OGÓLNE	
Oś priorytetowa	9 INFRASTRUKTURA DLA KAPITAŁU LUDZKIEGO
Cel tematyczny	CT9 Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją
Priorytet inwestycyjny/Działanie	PI 9b Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich Działanie 9.2 Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojennych
Typ projektu	Projekt wynikający z Programu Rewitalizacji zdegradowanych fizycznie, społecznie i gospodarczo obszarów miast, dzielnic miast oraz terenów wiejskich, terenów powojennych i przemysłowych wymagających odnowy, czy restrukturyzacji, ze szczególnym uwzględnieniem rozwiązywania problemów społecznych. Przebudowa lub adaptacja budynków, obiektów na terenach zdegradowanych w celu przywrócenia i/lub nadania im nowych funkcji społecznych, gospodarczych, edukacyjnych, kulturalnych lub rekreacyjnych.
Beneficjent	Miasto Leszno
Inne podmioty uczestniczące w realizacji projektu (jeśli dotyczy)	Miejska Biblioteka Publiczna im. Stanisława Grochowiaka w Lesznie
Dane kontaktowe beneficjenta oraz partnerów projektu + osoba do kontaktu	Miasto Leszno, ul. Kazimierza Karasia 15, 64-100 Leszno, tel. 65 529 81 00 Osoby do kontaktu: Małgorzata Łakomy – Kierownik Biura Projektów Współfinansowanych Urzędu Miasta Leszna, tel. 65 520 62 16 Tomasz Szymański – Naczelnik Wydziału Kultury i Sportu Urzędu Miasta Leszna, tel. 65 529 81 53 Miejska Biblioteka Publiczna im. Stanisława Grochowiaka w Lesznie, ul. Bolesława Chrobrego 3, 64-100

	<p>Leszno, tel. 65 520 53 55 Osoba do kontaktu: Andrzej Kuźmiński – Dyrektor MBP, tel. 65 520 53 55</p>
<p>INFORMACJE O PROJEKCIE</p>	
<p>Tytuł projektu</p>	<p>Modernizacja budynku przy Pl. Dr Jana Metziga 25 z dostosowaniem na potrzeby Miejskiej Biblioteki Publicznej w Lesznie</p>
<p>opis obecnej sytuacji (diagnoza) i cele projektu</p>	<p>Miasto Leszno przygotowując Gminny Program Rewitalizacji przeprowadziło szczegółową diagnozę wyznaczonego wcześniej obszaru rewitalizacji. Zły stan obszaru wynika z koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji i kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. W wyniku diagnozy oraz uwzględniając potencjał obszaru wskazano zbiór zintegrowanych, komplementarnych przedsięwzięć, które pomogą wyprowadzić obszar rewitalizacji z kryzysu. Wśród nich znalazło się zadanie związane z modernizacją i nadaniem nowych funkcji pustemu obiektowi z przeznaczeniem na Miejską Bibliotekę Publiczną. Celem projektu jest rewitalizacja w sferze przestrzennej, gospodarczej i społecznej części zdiagnozowanych obszarów problemowych na terenie miasta Leszno. Celem szczegółowym projektu jest ograniczenie zidentyfikowanych w obszarze rewitalizacji m. Leszno negatywnych zjawisk społecznych za pomocą zmodernizowanego zabytkowego budynku przy Pl. Dr Jana Metziga 25 dostosowanego na potrzeby Miejskiej Biblioteki Publicznej w Lesznie.</p> <p>Aktualnie główna siedziba Miejskiej Biblioteki Publicznej w Lesznie znajduje się w ścisłym centrum miasta przy ul. Bolesława Chrobrego. Stan techniczny budynku jest bardzo zły i nie spełnia aktualnie obowiązujących norm, w szczególności: bezpieczeństwa konstrukcji, bezpieczeństwa pożarowego, bezpieczeństwa użytkownika, zapewnienia użytkownikom odpowiednich warunków higienicznych i zdrowotnych. Budynek nie jest dostępny dla osób niepełnosprawnych. Z przeprowadzonych opinii i ekspertyz wynika, iż dach, ściany, stropy i fundamenty charakteryzuje: znaczne zużycie, niewystarczająca nośność, ubytki i niejednorodność materiałowa. Powierzchnia zajmowana przez bibliotekę jest niewystarczająca, co powoduje, że placówka ta nie wykorzystuje w pełni potencjału i nie świadczy wszystkich usług oferowanych użytkownikom w innych, porównywalnych obiektach bibliotecznych. Konieczne stało się więc znalezienie nowej, dogodniejszej, lokalizacji dla biblioteki.</p> <p>Po przeanalizowaniu możliwości technicznych oraz analizie kosztów uznano, że najlepszą siedzibą dla Miejskiej Biblioteki Publicznej będzie zabytkowy, nieużytkowany obecnie budynek, do niedawna mieszczący Zespół Szkół Ochrony Środowiska. Jest to obiekt wpisany do gminnej ewidencji zabytków, wzniesiony w 1855 roku, dobrze do dziś zachowany. Przedmiotowy budynek zlokalizowany jest na terenie zabytkowego założenia urbanistycznego miasta Leszno wpisanego do rejestru zabytków pod numerem 975/A decyzją Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 20 sierpnia 1985r. Budynek jest niepodpiwniczony, posiada trzy kondygnacje i fragmentaryczną czwartą w części południowej. Powierzchnia użytkowa wynosi obecnie 1 280 m². Działka budowlana, na której zlokalizowany jest przedmiotowy budynek</p>

	<p>ma powierzchnię ok. 2 630 m².</p> <p>Na podstawie stworzonego programu koncepcyjnego modernizacji zabytkowego budynku przy Pl. Dr Jana Metziga oszacowano potrzeby powierzchniowe przyszłej biblioteki na ok. 4 000 m² powierzchni użytkowej. Oznacza to, iż w celu zaspokojenia wszystkich potrzeb i oczekiwań w wyniku realizacji inwestycji musi powstać budynek o powierzchni prawie trzykrotnie większej od aktualnie posiadanej. Zgodnie z założeniami koncepcyjnymi, po kompleksowej modernizacji, budynek przy Pl. Dr Jana Metziga 25 będzie wielokondygnacyjny.</p> <p>Projekt, zakładający adaptację na potrzeby nowej siedziby MBP opustoszałego zabytkowego budynku, pozwoli na utworzenie nowoczesnej, przyjaznej mieszkańcom instytucji prowadzącej działalność edukacyjną, kulturalną i społeczną. Nowopowstała biblioteka prowadzić będzie mogła wiele różnorodnych działań: dbać o wczesną edukację małych dzieci, wspierać matki, organizować działania dla seniorów, udostępniać nowoczesne technologie, pełnić funkcję wystawienniczą i warsztatową. To jak ma funkcjonować biblioteka zostanie wypracowane podczas warsztatów z mieszkańcami, którzy w szerokim procesie partycypacji będą mieli możliwość włączyć się w przygotowanie strategii działań MBP. Planuje się również wydłużenie czasu pracy Biblioteki do późnych godzin wieczornych (21:00 lub 22:00, w weekendy do 24:00). Zwiększenie wachlarza oferowanych przez Miejską Bibliotekę Publiczną usług oraz wydłużenie godzin pracy spowoduje konieczność zatrudnienia dodatkowej wykwalifikowanej kadry (zwiększenie zatrudnienia o 8 etatów).</p> <p>Zmiana lokalizacji siedziby Miejskiej Biblioteki Publicznej w Lesznie przyczyni się do zwiększenia dostępności instytucji, którą jest Biblioteka, dla wszystkich użytkowników, w tym przede wszystkim dla osób niepełnosprawnych. Dzięki nowej formie obiektu, z bogatym wachlarzem oferty placówki nastąpi znaczący wzrost uczestnictwa mieszkańców głównie obszaru rewitalizacji w życiu społecznym i kulturalnym. Projekt będzie aktywizował mieszkańców, zmienił wizerunek Placu Metziga, poprzez m.in. organizację rozmaitych wydarzeń w MBP i imprez w jej otoczeniu.</p> <p>Projekt wpłynie na społeczne, przestrzenne i ekonomiczne korzystne przekształcenie obszaru miasta rewitalizacji.</p> <p>Wszystkie działania będą miały na celu oprócz ochrony wartości kulturowych i materialnych zabytków, głównie poprawę jakości życia mieszkańców obszaru, w tym walkę z wykluczeniem społecznym i odzyskanie przez słabsze grupy społeczne zdolności do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym, kulturalnym. Ważne jest zwiększenie tożsamości mieszkańców ze swoim miejscem zamieszkania. Identyfikowanie się z otoczeniem spowoduje zwiększenie poczucia odpowiedzialności i możliwości aktywnego włączenia się w kreowanie przyjaznej przestrzeni. Różnorodne zajęcia oferowane przez MBP, kierowane do różnych grup społecznych ze szczególnym uwzględnieniem najmłodszych mieszkańców dają możliwość wpływania na postawy i rozwijania świadomości w pożądanym kierunku. Celem jest doprowadzenie do ożywienia opustoszałego śródmieścia, które utraciło swoją rolę jako centrum, poprawa funkcjonalności, estetyki, wygody użytkowania i jakości życia. Ożywienie będzie polegało na zaktywizowaniu mieszkańców obszaru, zainteresowaniu ofertą MBP pozostałych mieszkańców miasta.</p>
Szczegółowy opis zaplanowanych w ramach projektu	Obiekt nowej siedziby Miejskiej Biblioteki Publicznej przy Pl. Metziga 25 zaplanowano w sposób funkcjonalny,

działań	<p>odpowiadający współczesnym trendom i potrzebom w zakresie uniwersalnego projektowania. Na poszczególnych kondygnacjach usytuowane zostaną m.in. czytelnie naukowe oraz czytelnia prasy, pokój Stanisława Grochowiaka, osobne wypożyczalnie dla: dorosłych, dzieci i młodzieży, mediateka, duży i przestronny hall z przestrzeniami ekspozycyjnymi, pomieszczenia ze zbiorami regionalnymi, informatorium, informacja turystyczna z księgarnią regionalną, toalety, w tym dla osób niepełnosprawnych oraz osobne wc dla małych dzieci, niezbędne magazyny podręczne, część administracyjno-biurowa, pokój dla matki z dzieckiem. W obiekcie nie zabraknie powierzchni takich jak: sala wielofunkcyjna, foyer, sala konferencyjna, muzeum drukarstwa, poligrafia, drukarnia. Rozważa się również zaprojektowanie ogrodów pod gołym niebem. Cały obiekt wyposażony zostanie w niezbędne instalacje (elektryczne, alarmowe, p.-poż., sanitarne, specjalistyczne instalacje biblioteczne) i systemy (INFOKIOSK, RFID, bramki przeciwkradzieżowe, liczniki osób wchodzących, nocna wrzutnia, system do prezentacji zbiorów specjalnych, system FTP do druku wydawnictw).</p> <p>Plan działań społecznych jest bardzo ważnym elementem rewitalizacji obszarów problemowych. W centrum m. Leszna zaobserwowano bardzo duże nasycenie problemów społecznych. Ich eliminacja musi być prowadzona poprzez sprawne połączenie odnowy technicznej ze społeczną. Obszar odnawiany jedynie poprzez przedsięwzięcia inwestycyjne nie może zostać funkcjonalnie wyprowadzony z kryzysu. Działania prowadzone na obszarze rewitalizowanym będą miały charakter systemowy. Wszystkie zadania realizowane w ramach rewitalizacji będą skoordynowane tak aby osiągać efekt synergii i kompleksowości. Beneficjentami działań podejmowanych w ramach projektu będą mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz pozostali mieszkańcy Leszna, , w szczególności jednak grupy najbardziej zagrożone marginalizacją, w tym głównie osoby długotrwale doświadczające bezrobocia i ubóstwa; kobiety, które stanowią większość wśród bezrobotnych; młodzież i dzieci, które stanowią duży odsetek osób objętych pomocą społeczną.</p> <p>Realizacja projektu przyczyni się do przestrzennej, gospodarczej i społecznej rewitalizacji obszarów miejskich. Nada nowe funkcje zdegradowanym obszarom, wpłynie na ograniczenie skali problemów społecznych. Poprawi funkcjonalność, bezpieczeństwo i estetykę przestrzeni publicznych, przyjaznych mieszkańcom, zachęcających do udziału w życiu miasta. Ograniczy występowanie barier architektonicznych umożliwiając aktywność i integrację społeczną osobom niepełnosprawnym.</p> <p>Działania zaplanowane do realizacji odnowią centrum miasta, nadadzą mu nowe funkcje. Zagospodarowanie istniejącego obiektu, promocja i wykreowanie nowych postaw społecznych i inicjatyw oraz wzmocnienie tożsamości mieszkańców wpisuje się w cel tematyczny niniejszego projektu. Realizacja inwestycji w przedstawiony sposób pozwoli na efektywne wykorzystanie potencjału istniejącego, którym jest nieużytkowany obiekt zabytkowy, w osiąganiu korzyści społecznych i gospodarczych w wymiarze zarówno lokalnym, jak i regionalnym.</p>
---------	---

	<p>Działania rewitalizacji społecznej przewidziane w ramach projektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie pozytywnych postaw społecznych i włączenia lokalnej społeczności w działania rewitalizacyjne; - promocja inicjatyw społecznych poprzez stworzenie przestrzeni do promowania inicjatyw oddolnych (np. miejsce do realizacji happeningów, wystaw promocyjnych, wspólnych projektów); - wzmocnienie tożsamości mieszkańców zamieszkujących rewitalizowany obszar poprzez organizację cyklicznych imprez kulturalno-społecznych i wpisanie ich do kalendarza imprez miejskich.
Wskaźniki monitoringu: produktu oraz rezultatu	<p><u>Wskaźnik produktu:</u> Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 287,1 ha termin osiągnięcia - 2020 r.</p> <p><u>Wskaźnik rezultatu bezpośredniego:</u> Ludność mieszkająca na obszarach objętych rewitalizacją - ok. 13,3 tys. osób</p>
Orientacyjny koszt całkowity (w PLN)	Orientacyjny koszt całkowity projektu łącznie z niezbędną infrastrukturą to kwota 24,3 mln zł
Źródła finansowania projektu	85% EFRR w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020, 15% wkład własny pokryty z budżetu Miasta Leszna
Orientacyjny termin złożenia wniosku o dofinansowanie	IV kwartał 2017 r.
Przewidywany okres realizacji projektu	2018 - 2020
PRZYGOTOWANIE I WARUNKI REALIZACJI PROJEKTU	
Dokumenty strategiczne/planistyczne	Aktualnie opracowywany jest Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta Leszna na lata 2017-2027 (uchwalenie dokumentu zaplanowano na III kwartał 2017r.) Opracowywana jest strategia funkcjonowania Miejskiej Biblioteki Publicznej
Posiadana dokumentacja/analizy/ opracowania/porozumienia	Wnioskodawca jest w posiadaniu obszernego projektu koncepcyjnego dot. modernizacji zabytkowego budynku przy Pl. Dr Jana Metziga 25 z dostosowaniem na potrzeby Miejskiej Biblioteki Publicznej w Lesznie.
Zakres pozostałej niezbędnej do wykonania dokumentacji	Projekt budowlany i wykonawczy, kosztorysy inwestorskie, STWIORB są przygotowywane (ostateczny termin uzyskania dokumentów – III kwartał 2017r.)
Pozostałe istotne warunki realizacji projektu	Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa
Stan zaawansowania prac przygotowawczych/realizacji	Aktualnie opracowywana jest dokumentacja projektowa dla przedmiotowego zadania. Pełnobranżowy projekt budowlany wraz z wszystkimi niezbędnymi uzgodnieniami zostanie opracowany w II kwartale 2017 roku. Natomiast opracowanie projektu wykonawczego wraz z dokumentacją kosztorysową oraz szczegółowe specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót budowlanych zakończone zostanie w III kwartale 2017 r.
Projekty powiązane/komplementarne	Wybrane projekty realizowane (planowane do realizacji) przez Miasto Leszno: Nowe tory – centrum Leszna po kolei – Rewitalizacja obszarów zdegradowanych. Projekt przewidziany do realizacji w latach 2016-2018 współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna na lata 2014-2020 i budżetu państwa. Wartość zadania opiewa na kwotę 4.430.650,00 zł. – Rewitalizacja Rynku w Lesznie wraz z modernizacją budynku Ratusza. Projekt opiewający na kwotę

	<p>10.000.0000,00 zł planowany jest do realizacji w latach 2017-2020 przy współfinansowaniu ze środków Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego 2014-2020.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Przebudowa ulicy Bolesława Chrobrego w Lesznie wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Zadanie dofinansowane w 2015 roku dotacją celową w ramach Narodowego programu przebudowy dróg lokalnych – Etap II Bezpieczeństwo – Dostępność – Rozwój. Całkowita wartość zadania 3 498 306,26 zł. - Przebudowa drogi krajowej nr 5 w Lesznie, odcinek ul. Fabryczna - południowa granica miasta - etap II. Inwestycja realizowana w latach 2008-2013 w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007–2013. Całkowita wartość zadania wyniosła 67 482 259,85 zł. - Przebudowa drogi krajowej nr 12 w granicach miasta Leszna. Inwestycja realizowana w latach 2017-2020 w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020. Wartość zadania wynosi ok. 68 mln zł. - Przedsięwzięcia komplementarne uwzględnione w Gminnym Programie Rewitalizacji <ul style="list-style-type: none"> - Przedsięwzięcie nr 23 - Partycypacja społeczna w procesie rewitalizacji - Przedsięwzięcie nr 26 - Wydarzenia integrujące społeczność lokalną - Przedsięwzięcie nr 35 - Reanimacja doktora Metziga
Strategia niskoemisyjna (jeżeli dotyczy)	Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Leszna

11. Działanie 6.3 Samozatrudnienie i przedsiębiorczość

1. Poddziałanie	Poddziałanie 6.3.1 Samozatrudnienie i przedsiębiorczość	
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	08 Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników
	Priorytet inwestycyjny	8iii Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw
3. Cel szczegółowy poddziałania	Wzrost liczby nowopowstałych, trwałych przedsiębiorstw	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej (szt.)	
	Odsetek przedsiębiorców pozytywnie oceniających wsparcie rozwojowe otrzymane po utworzeniu działalności gospodarczej w ramach programu (specyficzny) – jednostka %	
5. Lista wskaźników produktu	Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie (osoby)	
	Liczba osób pozostających bez pracy, które skorzystały z instrumentów zwrotnych na podjęcie działalności gospodarczej w programie (osoby)	
	Liczba osób objętych wsparciem aktywizacji zawodowej w programie (osoby)	
	Liczba usług rozwojowych skierowanych do przedsiębiorstw powstałych w ramach programu (szt.)	
6. Typy projektów	<p>Wsparcie na rzecz osób chcących założyć pozarolniczą działalność gospodarczą obejmujące:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. diagnozę kompetencji zawodowych w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej (obowiązkowy element rekrutacji), 2. szkolenia i/lub doradztwo przygotowujące do rozpoczęcia działalności gospodarczej, 3. dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, 4. wsparcie pomostowe w postaci usług doradczo-szkoleniowych o charakterze specjalistycznym (indywidualnych i grupowych) lub finansowe wsparcie pomostowe. 	

7. Typ beneficjenta	Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej lub oświatowej.
8. Grupa docelowa	<p>Dotacje: Osoby bezrobotne, bierne zawodowo powyżej 29 roku życia³ z jednej z poniższych grup:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osoby długotrwale bezrobotne, - osoby w wieku 50 lat i więcej, - kobiety, - osoby z niepełnosprawnościami, - osoby o niskich kwalifikacjach. <p>Uczestnik projektu ubiegający się o przyznanie wsparcia finansowego na rozwój przedsiębiorczości zobowiązany jest do złożenia oświadczenia o niekorzystaniu równoległe z innymi środkami publicznymi, w tym zwłaszcza ze środków Funduszu Pracy, PFRON oraz środków przyznawanych w ramach PROW 2014-2020 i WRPO 2014+, przeznaczonych na pokrycie tych samych wydatków związanych z podjęciem oraz prowadzeniem działalności gospodarczej. Otrzymane dofinansowanie nie może stanowić wkładu własnego w innych projektach.</p> <p>WYKLUCZENIA:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osoby zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym, Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej lub prowadzące działalność na podstawie odrębnych przepisów (w tym m.in. działalność adwokacką, komorniczą lub oświatową) w okresie 12 miesięcy poprzedzających dzień przystąpienia do projektu, - rolnicy inni niż wskazani w art. 2 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.
9. Kategoria(e) regionu(ów)	Słabo rozwinięty
10. Tryb(y) wyboru projektów	Konkursowy
11. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Projekty realizowane są zgodnie z <i>Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków EFS w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020</i>. 2. Projektodawca składa nie więcej niż jeden wniosek o dofinansowanie w ramach konkursu. 3. Projekt zakłada udzielenie minimum 35 dotacji. 4. Projekt zapewnia kompleksowe wsparcie poprzez zastosowanie wszystkich typów przedsięwzięć (z wyłączeniem osób, które skorzystały

³ Wiek uczestnika projektu jest określany na podstawie daty urodzenia i ustalany w dniu rozpoczęcia udziału w projekcie – tj. od dnia 30 urodzin.

	<p>ze szkoleń przygotowujących do prowadzenia działalności gospodarczej w ramach projektów realizowanych w PO KL w perspektywie finansowej 2007-2013 oraz osób, u których potwierdzono, że ich wiedza i kwalifikacje umożliwiają rozpoczęcie działalności bez konieczności szkolenia. Osoby te nie mają obowiązku korzystania ze szkoleń przed przyznaniem dotacji, o ile nabyte wcześniej umiejętności pozwalają na założenie i prowadzenie działalności gospodarczej).</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Projektodawca w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu (lub posiada siedzibę, filię, delegaturę, oddział czy inną prawnie dozwoloną formę organizacyjną działalność podmiotu) na terenie województwa wielkopolskiego z możliwością udostępnienia pełnej dokumentacji wdrażanego projektu oraz zapewniając uczestnikom projektu możliwość osobistego kontaktu z kadrą projektu. 6. Projekty są skierowane do osób z obszaru LOSI (w przypadku osób fizycznych uczą się, pracują lub zamieszkują one na obszarze LOSI w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego, w przypadku innych podmiotów posiadają one jednostkę organizacyjną na obszarze LOSI). 7. W obszarach wspieranych z EFS w ramach WRPO 2014+ nie będą finansowane kampanie promocyjne – działania upowszechniające będą realizowane wyłącznie jako uzupełnienie działań wdrożeniowych. 8. Rolnicy kwalifikujący się do posiadania statusu osoby bezrobotnej⁴ mogą ubiegać się o środki na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej. 9. Działalność gospodarcza uczestnika projektu musi zostać zarejestrowana na obszarze LOSI. 10. Działalność gospodarcza rozpoczęta w ramach projektu musi być prowadzona przez okres co najmniej 12 miesięcy od dnia faktycznego rozpoczęcia działalności gospodarczej (zgodnie z aktualnym wpisem do CEIDG lub KRS). 11. Na potrzeby monitorowania wskaźników, osoby długotrwale bezrobotne rozumiane są zgodnie z definicją wynikającą z Wytycznych Komisji Europejskiej dotyczących monitorowania i ewaluacji EFS 2014-2020 (tj. w przypadku osób w wieku 25 lat i więcej osoby pozostające bezrobotnymi ponad 12 miesięcy). 12. Osoby o niskich kwalifikacjach to osoby posiadające wykształcenie na poziomie do ISCED 3 włącznie. 13. Usługi szkoleniowe są realizowane przez instytucje posiadające wpis do Rejestru Instytucji Szkoleniowych prowadzonego przez Wojewódzki Urząd Pracy właściwy ze względu na siedzibę instytucji szkoleniowej. 14. Prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie świadczenia usług zgodnych z art. 18 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2015 r. poz. 149, z późn. zm.), jest działalnością regulowaną w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2015 r. poz. 584, z późn. zm.) i wymaga wpisu do rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia. 15. Premiowane będą projekty zakładające tworzenie nowych miejsc pracy w sektorze Odnawialnych Źródeł Energii (OZE). 16. Premiowane będą projekty zakładające tworzenie nowych miejsc pracy
--	---

⁴ Zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r. poz. 149).

	<p>w branżach zidentyfikowanych jako branże o największym potencjale rozwojowym i/lub branżach strategicznych dla danego regionu (w ramach smart specialisation).</p> <p>17. Wsparcia nie uzyskują projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem do instytucji zarządzającej wniosku o dofinansowanie⁵;</p> <p>18. Szczegółowe informacje nt. kryteriów dostępu i premiujących zawiera Załącznik nr 3 do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych WRPO 2014+.</p>
12. Uproszczone formy rozliczania wydatków/ forma płatności	<p>Uproszczone formy rozliczania wydatków (zgodnie z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020</i>):</p> <ul style="list-style-type: none"> - koszty pośrednie – rozliczane stawkami ryczałtowymi; - koszty bezpośrednie – możliwość rozliczania stawkami jednostkowymi/kwotami ryczałtowymi. W przypadku projektów, w których wartość wkładu publicznego nie przekracza wartości określonej w Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020 stosowanie jednej z ww. form jest obligatoryjne. <p>Forma płatności: Zaliczkowa</p>
13. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013) 2. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014) 3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz.U. 2015 poz. 1073)
14. Wkład ze środków unijnych na działanie (EUR)	787 804,87
15. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85% kosztów kwalifikowanych (w przypadku projektów nieobjętych pomocą publiczną)

⁵ Art. 65.6 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006. Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 (Rozdział 6 – 6.1 Ramy czasowe kwalifikowalności).

<p>16. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)</p>	<p>95% kosztów kwalifikowanych</p>
<p>17. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych</p>	<p>5% kosztów kwalifikowanych (w przypadku projektów nieobjętych pomocą publiczną)</p>
<p>18. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) 19. (jeśli dotyczy)</p>	<p>Minimalna wartość projektu 50 000,00 PLN</p>
<p>20. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)</p>	<p>Nie dotyczy</p>

12. Działanie 7.2 Usługi społeczne i zdrowotne

<p>1. Poddziałanie</p>	<p>Poddziałanie 7.2.2 Usługi społeczne i zdrowotne – projekty konkursowe</p>	
<p>2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny</p>	<p>Cel tematyczny</p>	<p>09 Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją</p>
	<p>Priorytet inwestycyjny</p>	<p>9iv Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie</p>

	ogólnym
3. Cel szczegółowy poddziałania	Wzrost liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym korzystających z usług społecznych.
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu (szt.)
5. Lista wskaźników produktu	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie (osoby)
6. Typy projektów	<p>1. Projekty poprawiające dostęp do usług wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej, w tym działań na rzecz usamodzielnienia osób opuszczających pieczę zastępczą. Możliwy zakres usług określa <i>ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej</i>⁶. Możliwa jest realizacja działań prewencyjnych mających ograniczyć umieszczanie dzieci w pieczy zastępczej poprzez usługi wsparcia rodziny oraz działań prowadzących do odejścia od opieki instytucjonalnej, tj. od opieki świadczonej w placówkach opiekuńczo-wychowawczych powyżej 14 dzieci do usług świadczonych w lokalnej społeczności poprzez tworzenie rodzinnych form pieczy zastępczej oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych poniżej 14 dzieci⁷.</p> <p>2. Wsparcie dla projektów z zakresu zwiększenia dostępu do mieszkalnictwa wspomagane. Wsparcie dla mieszkań wspomaganych polega na tworzeniu miejsc w nowo tworzonych lub istniejących mieszkaniach wspomaganych dla osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. W przypadku mieszkań wspomaganych w formie mieszkań wspieranych możliwie jest tworzenie miejsc krótkookresowego pobytu. W przypadku mieszkań chronionych, o których mowa w <i>ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej</i>, stosowany powinien być standard dotyczący tej formy pomocy wynikający z ww. ustawy. W przypadku innych form mieszkań wspomaganych, mieszkania te powinny spełniać definicję usług świadczonych w lokalnej społeczności.</p> <p>3. Projekty służące dostarczaniu narzędzi rozwoju usług społecznych lokalnym usługodawcom i zwiększenie potencjału lokalnych społeczności do samodzielnego świadczenia usług społecznych i zdrowotnych, z wykorzystaniem narzędzi deinstytucjonalizacji (wyłącznie z typem 1 lub 2).</p>

⁶ Wsparcie dla rodziny i pieczy zastępczej odbywa się zgodnie z ww. ustawą. Z EFS nie są finansowane świadczenia wypłacane na podstawie tej ustawy. Świadczenia te mogą stanowić wkład własny do projektu.

⁷ Nie są tworzone nowe miejsca w ramach opieki instytucjonalnej, tj. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych powyżej 14 osób.

7. Typ beneficjenta	<ol style="list-style-type: none"> 1. podmioty ekonomii społecznej, 2. organizacje pozarządowe, 3. instytucje rynku pracy, 4. podmioty utworzone przez jst realizujące zadania publiczne, 5. jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne oraz utworzone przez nie podmioty, 6. państwowe jednostki budżetowe, 7. jednostki organizacyjne jst w zakresie poprawy dostępu do usług wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej, osób starszych i z niepełnosprawnościami.
8. Grupa docelowa	<p>- osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym zgodnie z definicją zawartą⁸ w <i>Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020</i>, w tym dzieci, rodziny z dziećmi, młodzież, osoby starsze i z niepełnosprawnościami oraz osoby w ich otoczeniu⁹,</p>
9. Kategoria(e) regionu(ów)	Słabo rozwinięty
10. Tryb(y) wyboru projektów	Konkursowy
11. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Projekty są realizowane zgodnie z <i>Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020</i>, <i>Wytycznymi w zakresie zasad realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze zdrowia na lata 2014-2020</i> oraz <i>Podręcznikiem Zasad Opracowania i Wdrażania Regionalnych Profilaktycznych programów zdrowotnych finansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego</i>. Przedsięwzięcia podejmowane w obszarze ekonomii społecznej są zgodne z <i>Krajowym Programem Rozwoju Ekonomii Społecznej</i>¹⁰. Rozwój usług społecznych i zdrowotnych na rzecz osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym jest zgodny z założeniami

⁸ Wsparcie dla osób odbywających karę pozbawienia wolności udziela się wyłącznie w ramach PO WER.

⁹ Wsparcie kierowane jest do otoczenia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym o ile jest ono niezbędne dla skutecznego wsparcia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

¹⁰ Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej, MPiPS, Załącznik do uchwały nr 164 Rady Ministrów z dnia 12 sierpnia 2014 r. (Monitor Polski 2014 poz. 811 tom 1).

	<p>Ogólnoeuropejskich wytycznych dotyczących przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności, dokumentem <i>Wykorzystanie funduszy Unii Europejskiej w celu przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności – zestaw narzędzi oraz z kierunkami wskazanymi w Krajowym Programie Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Usługi świadczone w ramach projektów są realizowane zgodnie z opracowanymi na poziomie krajowym i regionalnym standardami, dobrymi praktyki i wytycznymi. 3. Okres realizacji projektu (typ 1, 2 oraz 3) nie przekracza 36 miesięcy. 4. Projektodawca składa nie więcej niż jeden wniosek o dofinansowanie projektu w ramach danego konkursu (typ 1, 2 oraz 3). 5. Wnioskodawcą jest podmiot posiadający co najmniej 3-letnie doświadczenie w pracy ze środowiskiem zagrożonym ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (typ 1, 2 oraz 3). 6. Projekt odpowiada na problemy i potrzeby w świadczeniu usług społecznych, zidentyfikowane na obszarze jego realizacji, biorąc pod uwagę trendy demograficzne i poziom dostępności usług społecznych na tym obszarze (typ 1, 2). 7. Wsparcie w ramach projektu jest adresowane w pierwszej kolejności do: <ul style="list-style-type: none"> • osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym doświadczających wielokrotnego wykluczenia społecznego rozumianego jako wykluczenie z powodu więcej niż jednej z przesłanek, o których mowa w rozdziale 3 pkt. 11 Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020 • osób o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z niepełnosprawnością intelektualną oraz osób z zaburzeniami psychicznymi • w przypadku realizacji usług opiekuńczych i asystenckich pierwszeństwo ponad wyżej wymienionymi przesłankami mają osoby z niepełnosprawnościami i osoby niesamodzielne, których dochód nie przekracza 150% właściwego kryterium dochodowego¹¹ (na osobę samotnie gospodarującą lub na osobę w rodzinie), o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej typ 1, 2). 8. Beneficjent zapewnia trwałość miejsc świadczenia usług społecznych utworzonych w ramach projektu (trwałość w rozumieniu instytucjonalnej gotowości podmiotów do świadczenia usług) po jego zakończeniu co najmniej przez okres odpowiadający okresowi
--	--

¹¹ Dla pozostałych osób istnieje możliwość częściowej lub całkowitej odpłatności za usługi asystenckie lub opiekuńcze. Zasady odpłatności powinny być uzależnione w szczególności od sytuacji materialnej osób niesamodzielnych i ich opiekunów faktycznych, rodzaju usługi i specyfiki grupy docelowej. Stosowanie odpłatności w projekcie musi być zaplanowane we wniosku o dofinansowanie projektu, przy czym odpłatności te stanowią wkład własny w projekcie.

	<p>realizacji projektu, z zastrzeżeniem, że okres ten nie może być krótszy niż 2 lata (typ 1, 2).</p> <ol style="list-style-type: none"> 9. Beneficjent zapewnia, że wsparcie rodzin w postaci pomocy w opiece i wychowywaniu dzieci w formie placówek wsparcia dziennego i/lub tworzenia mieszkań wspomaganych polegają na tworzeniu miejsc świadczenia ww. usług w formie usług świadczonych w lokalnej społeczności. Miejsca świadczenia ww. form wsparcia mogą być tworzone zarówno w nowych podmiotach jak i w podmiotach istniejących (typ 1, 2). 10. Projektodawca zapewnia poszerzenie dotychczasowego zakresu działań profilaktycznych oraz ukierunkowanych na pracę z rodziną borykającą się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi (typ 1). 11. Projektodawca zobowiązuje się do wdrożenia w ramach projektu działań prewencyjnych ograniczających umieszczanie dzieci w pieczy zastępczej oraz zapewniających opiekę i wychowanie przede wszystkim w rodzinnych formach pieczy zastępczej. Projektodawca zapewnia, iż projekt w ramach działań prewencyjnych przyczyni się do wzrostu liczby rodzin wspierających na obszarze realizacji projektu (typ 1). 12. Projekt służący dostarczaniu narzędzi rozwoju usług społecznych lokalnym usługodawcom i zwiększaniu potencjału lokalnych społeczności do samodzielnego świadczenia usług społecznych i zdrowotnych z wykorzystaniem narzędzi deinstytucjonalizacji (3 typ projektów) realizowany jest w partnerstwie z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej oraz w powiązaniu z typem projektu nr 1 lub 2. Beneficjent w partnerstwie z partnerami społecznymi zobowiązany jest do wdrożenia w zidentyfikowanych jednostkach samorządu terytorialnego systemu realizacji usług społecznych (typ 3). 13. W przypadku projektów deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej, które obejmują restrukturyzację istniejących placówek, w wyniku restrukturyzacji powinna powstać placówka spełniająca standardy przewidziane dla niej do spełnienia do 2021 roku według Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, natomiast pozostałe dzieci powinny zostać umieszczone w rodzinnych formach pieczy zastępczej. Wnioskodawca zapewnia, że w wyniku realizacji projektu nastąpi rozszerzenie oferty wsparcia, o ile była dotychczas świadczona przez istniejącą placówkę. 14. Projekt jest realizowany przez podmiot ekonomii społecznej lub organizację pozarządową lub podmiot, o którym mowa w art. 3. ust 3 pkt. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie lub w partnerstwie z takim podmiotem <u>(stosuje się dla typu projektu nr 1, 2, 3)</u>. 15. Usługi poradnictwa specjalistycznego w tym np. poradnictwo w zakresie prawa rodzinnego i opiekuńczego oraz obejmujące wsparcie rodziny naturalnej i zastępczej, opieki nad osobą z niepełnosprawnością, a także terapię rodzinną, będą świadczone jako jeden z elementów szerszego kompleksowego wsparcia. 16. Realizowane projekty są zgodne z programami wojewódzkimi dotyczącymi poszczególnych obszarów (wsparcie rodziny i pieczy zastępcza, wsparcie osób z niepełnosprawnościami, wsparcie osób starszych, wsparcie ofiar przemocy, wsparcie osób z zaburzeniami psychicznymi, wsparcie ekonomii społecznej).
--	---

	<p>17. Projekty skierowane są do grup docelowych z obszaru OSI Leszno (w przypadku osób fizycznych - uczą się, pracują lub zamieszkują one na obszarze OSI Leszno w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego, w przypadku osób bezdomnych przebywają one na tym obszarze, w przypadku innych podmiotów posiadają one jednostkę organizacyjną na obszarze OSI Leszno).</p> <p>18. Projektodawca w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu (lub posiada siedzibę, filię, delegaturę, oddział czy inną prawnie dozwoloną formę organizacyjną działalności podmiotu) na terenie województwa wielkopolskiego z możliwością udostępnienia pełnej dokumentacji wdrażanego projektu oraz zapewniające uczestnikom projektu możliwość osobistego kontaktu z kadrą projektu.</p> <p>19. Proces deinstytucjonalizacji będzie prowadzony z uwzględnieniem potrzeb poszczególnych grup docelowych, których dotyczy deinstytucjonalizacja oraz z uwzględnieniem trendów demograficznych. Podejmowane w tym zakresie działania będą uwzględniały zapisy Ogónoeuropejskich wytycznych dotyczących przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności oraz dokumentu <i>Wykorzystanie funduszy Unii Europejskiej w celu przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności – zestaw narzędzi</i> Wsparcie dla usług <u>w formach stacjonarnych</u> może być oferowane w sytuacji, gdy objęcie danej grupy osób nie jest możliwe w innej formie ze względu na stan zdrowia lub inne istotne przesłanki (np. nadmiernie wysokich kosztów świadczenia usług w formach zdeinstytucjonalizowanych).</p> <p>20. Dla zapewnienia demarkacji pomiędzy usługami społecznymi a usługami zdrowotnymi, które są przedmiotem odrębnych wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju, przyjęto, że usługi społeczne to usługi realizowane przez beneficjentów niebędących podmiotami leczniczymi. W ramach projektów dotyczących usług społecznych, w szczególności usług opiekuńczych, IZ RPO umożliwi finansowanie usług zdrowotnych, o ile usługi te są niezbędne do zapewnienia kompleksowego wsparcia osobom zagrożonym ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.</p> <p>21. O przynależności danej usługi do usług społecznych lub zdrowotnych decyduje to, kto jest faktycznym wykonawcą danej usługi. Dla rozróżnienia usługi społecznej i zdrowotnej istotne jest, czy podmiot aplikujący o środki unijne prowadzi usługi społeczne (zwłaszcza usługi opiekuńcze i specjalistyczne opiekuńcze zgodnie z ustawą o pomocy społecznej czy lecznicze zgodnie z ustawą o działalności leczniczej). Podmioty prowadzące usługi społeczne (np. domy pomocy społecznej, ośrodki pomocy społecznej, mieszkania wspomagane) będą realizowały projekty w zakresie deinstytucjonalizacji usług społecznych będących w kompetencji Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Z kolei podmioty lecznicze będą uprawnione do realizacji projektów w zakresie deinstytucjonalizacji usług zdrowotnych, nadzorowanych przez Ministerstwo Zdrowia. Elementem uzupełniającym projektu realizowanego przez podmiot realizujący usługi społeczne może być usługa zdrowotna i na odwrót, niemniej zarówno potrzeba sfinansowania, jak i zakres usługi uzupełniającej muszą być bezsprzecznie związane z realizacją celu projektu czyli tzw.</p>
--	---

	<p>usługi przewodniej.</p> <p>22. Premiowane będą projekty zakładające realizację wsparcia z zakresu zwiększenia dostępu do mieszkalnictwa wspomaganego, poprzez tworzenie miejsc w nowo tworzonych mieszkaniach wspomaganych (w postaci mieszkania chronionego, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, mieszkania treningowego bądź mieszkania wspieranego zgodnie z definicją zawartą w Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020) i realizowany jest w powiecie/powiatkach, na obszarze których nie funkcjonują mieszkania wspomagane lub projekt zakłada tworzenie miejsc w nowo tworzonych mieszkaniach wspomaganych w pozostałych powiatach województwa wielkopolskiego lub projekt zakłada utworzenie miejsca w istniejących mieszkaniach wspomaganych (stosuje się dla typu projektu nr 2).</p> <p>23. Premiowane będą projekty w których Projektodawca zapewnia wsparcie w postaci asystentury rodzinnej na obszarze gminy/gmin, na terenie których istnieje największe zapotrzebowanie na asystentów rodziny. Przez gminę o największym zapotrzebowaniu na usługi asystenta rodziny należy rozumieć gminę, na terenie której współczynnik niedoboru etatów asystenta rodziny jest największy (stosuje się dla typu projektu nr 1).</p> <p>24. Premiowane będą projekty zakładające szkolenie (szkolenie powinno być przeprowadzone zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 r. w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej) i kwalifikowanie kandydatów do prowadzenia rodzinnych form pieczy zastępczej, w tym prowadzących rodzinne domy dziecka (stosuje się dla typu projektu nr 1).</p> <p>25. W realizacji projektów preferowane będzie stosowanie klauzul społecznych.</p> <p>26. Ze środków EFS nie są finansowane bierne formy pomocy w postaci zasiłków. Świadczenia te mogą być uznane za wkład własny do projektu.¹²</p> <p>27. W ramach Działania nie będą finansowane kampanie promocyjne - działania upowszechniające będą realizowane wyłącznie jako uzupełnienie działań wdrożeniowych.</p> <p>28. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem do instytucji zarządzającej wniosku o dofinansowanie.¹³</p>
--	---

¹² Wydatki na bierne formy przeciwdziałania bezrobociu obejmują zasiłki dla bezrobotnych wraz ze składkami ZUS od tych zasiłków, wydatki na zasiłki i świadczenia przedemerytalne oraz świadczenia dla rolników. Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020* ze środków EFS nie są finansowane bierne formy pomocy w **postaci zasiłków** (tj. koszt zasiłków nie będzie kwalifikowalny w ramach przedmiotowego dofinansowania), wydatki związane z zasiłkami można uwzględnić wyłącznie w ramach wkładu własnego. Stypendia szkoleniowe stanowią natomiast koszty kwalifikowalne zarówno w ramach dofinansowania EFS jak również mogą stanowić element wkładu własnego do projektu

¹³ Art. 65.6 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu

	29. Szczegółowe informacje nt. kryteriów dostępu i premiujących zawiera Załącznik nr 3 do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych WRPO 2014+
12. Uproszczone formy rozliczania wydatków/ forma płatności	<p>Uproszczone formy rozliczania wydatków (zgodnie z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020</i>):</p> <ul style="list-style-type: none"> - koszty pośrednie – rozliczane stawkami ryczałtowymi; - koszty bezpośrednie – możliwość rozliczania stawkami jednostkowymi/kwotami ryczałtowymi. W przypadku projektów, w których wartość wkładu publicznego nie przekracza wartości określonej w Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020 stosowanie jednej z ww. form jest obligatoryjne. <p>Forma płatności: zaliczkowa</p>
13. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013) 2. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014) 3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz.U. 2015 poz. 1073)
14. Wkład ze środków unijnych na działanie (EUR)	425 000,00
15. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	<p>Projekty nie objęte pomocą publiczną – maks. 85% kosztów kwalifikowanych.</p> <p>Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie ze schematami pomocy publicznej.</p>

Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006. Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 (Rozdział 6 – 6.1 Ramy czasowe kwalifikowalności).

<p>16. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)</p>	<p>95% kosztów kwalifikowalnych w przypadku projektów oferujących świadczenie spersonalizowanych i zintegrowanych usług społecznych (m.in. pomocy społecznej, wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, opiekuńczych i zdrowotnych) w celu zwiększenia ich dostępności</p> <p>90% kosztów kwalifikowalnych w przypadku projektów zakładających wspieranie usług opieki nad osobami zależnymi (z wyłączeniem wsparcia przewidzianego w innych PI w zakresie opieki żłobkowej i przedszkolnej) oraz poprawa dostępu do usług opiekuńczych w wymiarze jakościowym i ilościowym – m.in. tworzenie miejsc opieki</p>
<p>17. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych</p>	<p>5% kosztów kwalifikowalnych w przypadku projektów oferujących świadczenie spersonalizowanych i zintegrowanych usług społecznych (m.in. pomocy społecznej, wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, opiekuńczych i zdrowotnych) w celu zwiększenia ich dostępności</p> <p>10% kosztów kwalifikowalnych w przypadku projektów zakładających wspieranie usług opieki nad osobami zależnymi (z wyłączeniem wsparcia przewidzianego w innych PI w zakresie opieki żłobkowej i przedszkolnej) oraz poprawa dostępu do usług opiekuńczych w wymiarze jakościowym i ilościowym – m.in. tworzenie miejsc opieki</p>
<p>18. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)</p> <p>19. (jeśli dotyczy)</p>	<p>Minimalna wartość projektu 50 000,00 PLN</p>
<p>20. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)</p>	<p>Nie dotyczy</p>

13. Działanie 8.1.1 Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz wyrównanie dostępu do edukacji przedszkolnej i szkolnej

<p>1. Poddziałanie</p>	<p>Poddziałanie 8.1.1 Edukacja przedszkolna</p>	
<p>2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny</p>	<p>Cel tematyczny</p>	<p>10 Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie</p>
	<p>Priorytet</p>	<p>10i Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu</p>

	inwestycyjny	kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia
3. Cel szczegółowy poddziałania		1) Wzrost liczby miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci w wieku 3 i 4 lata 2) Podniesienie wiedzy i/lub kompetencji dzieci uczestniczących w edukacji przedszkolnej, w tym o specjalnych potrzebach 3) Podniesienie wiedzy i/lub kompetencji nauczycieli/pedagogów systemu oświaty
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego		Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu (osoby)
5. Lista wskaźników produktu		Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej (osoby) Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie (szt.) Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie (osoby)

6. Typy projektów	<p>Projekty zwiększające dostępność do dobrej jakości edukacji przedszkolnej¹⁴ (w tym dla dzieci z niepełnosprawnościami):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego w ośrodkach wychowania przedszkolnego, w istniejącej bazie oświatowej, innych budynkach gminnych, nowej bazie lokalowej¹⁵, polegające na utworzeniu miejsca wychowania przedszkolnego (w tym dostosowanie pomieszczeń na miejsca wychowania przedszkolnego) i dofinansowaniu działalności bieżącej przez 12 miesięcy, 2. rozszerzanie oferty placówek przedszkolnych o zajęcia zwiększające szanse edukacyjne dzieci, tj. realizowane w celu wyrównywania stwierdzonych deficytów (np. zajęcia z logopedą, psychologiem, pedagogiem i terapeutą), a także w celu podnoszenia jakości edukacji przedszkolnej, w tym szkolenia / warsztaty dla rodziców/opiekunów dzieci (wyłącznie jako element projektu wskazanego w pkt. 1), 3. wsparcie, w ramach kursów, studiów podyplomowych, podwyższenia kwalifikacji nauczycieli wychowania przedszkolnego w zakresie wykonywanej pracy (wyłącznie jako element projektu wskazanego w pkt.1).
7. Typ beneficjenta	Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej lub oświatowej.
8. Grupa docelowa	<ul style="list-style-type: none"> - Dzieci w wieku przedszkolnym (3 i 4 lat)¹⁶ oraz ich rodzice/opiekunowie, - Nauczyciele i pracownicy przedszkoli¹⁷, - Przedszkola oraz inne formy wychowania przedszkolnego (w tym specjalne, integracyjne) i ich organy prowadzące

¹⁴ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. 2004, nr 256, poz. 2572 ze zm.), rozporządzenie MEN z dnia 31 sierpnia 2010 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu działania (Dz. U.2010, nr 1080 ze zm.).

¹⁵ Inwestycje infrastrukturalne, definiowane zgodnie z pkt 3 w rozdziale 8.7 Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 są finansowane ze środków EFRR, w ramach PI 10(a) albo ze środków EFS w ramach cross-finansingu, o którym mowa w rozdziale 6.8 i 8.7 ww. Wytycznych. Wydatki na inwestycje, o których mowa powyżej, są ponoszone gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- a) organ prowadzący nie dysponuje infrastrukturą, która bezpośrednio bądź po adaptacji byłaby możliwa do wykorzystania na potrzeby edukacji przedszkolnej;
- b) potrzeba wydatkowania środków została potwierdzona analizą potrzeb i trendów demograficznych w ujęciu terytorialnym (w perspektywie kolejnych 3 lat);
- c) infrastruktura została zaprojektowana zgodnie z koncepcją uniwersalnego projektowania, o której mowa w *Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020.*;
- d) są realizowane w ramach projektów zintegrowanych, o których mowa w art. 32 Ustawy, z działaniami EFS (dotyczy projektów finansowanych ze środków EFS w ramach PI 10 (i) oraz EFRR w ramach PI 10(a)). Podpunkt nie ma zastosowania dla projektów finansowanych wyłącznie z EFS z wykorzystaniem cross-finansingu.

¹⁶ Zgodnie z Ustawą z o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (Dz.U. 2004, nr 256, poz. 2572 ze zm.), w uzasadnionych przypadkach istnieje możliwość objęcia wsparciem również 2,5-latków

¹⁷ W tym również nauczyciele i pracownicy zatrudnieni w innych formach wychowania przedszkolnego, w tym ośrodkach specjalnych, integracyjnych

9. Kategoria(e) regionu(ów)	Słabo rozwinięty
10. Tryb(y) wyboru projektów	Konkursowy
11. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	<p>1. Projekty realizowane w ramach przedmiotowego Działania są zgodne z <i>Wytocznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020</i>.</p> <p>2. Okres realizacji projektu nie przekracza 18 miesięcy, a dofinansowanie działalności bieżącej w ramach projektu nie przekracza 12 miesięcy.</p> <p>3. Wymagane będzie zachowanie trwałości utworzonego miejsca wychowania przedszkolnego. Projektodawca będzie zobligowany zapewnić trwałość funkcjonowania utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego, po zakończeniu realizacji projektu przez okres co najmniej 2 lat.</p> <p>4. Wymagane będzie od Projektodawcy przeprowadzenie analizy w zakresie zapotrzebowania na nowe miejsca wychowania przedszkolnego (na obszarze planowanym do objęcia wsparciem).</p> <p>5. W kryteriach wyboru projektów dodatkowo punktowane będzie utworzenie miejsca wychowania przedszkolnego w gminie, która nie otrzymała dofinansowania w ramach Poddziałania 9.1.1 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.</p> <p>6. W kryteriach wyboru projektów dodatkowo punktowane będzie utworzenie miejsca wychowania przedszkolnego w gminie o poziomie upowszechnienia przedszkolnego poniżej średniej dla województwa wielkopolskiego.</p> <p>7. W kryteriach wyboru projektów dodatkowo punktowane będą projekty realizowane na terenach wiejskich.</p> <p>8. W kryteriach wyboru projektów dodatkowo punktowane będą projekty obejmujące dzieci z niepełnosprawnościami.</p> <p>9. W kryteriach wyboru projektów dodatkowo punktowane będą projekty, w których Projektodawcą lub Partnerem jest/są gmina/gminy, które /których dotyczy projekt.</p> <p>10. W przypadku realizacji jako element projektu, typu wsparcia nr 3, fakt nabycia kompetencji jest weryfikowany w ramach następujących etapów: [ETAP I – Zakres – zdefiniowanie w ramach wniosku o dofinansowanie lub w regulaminie konkursu grupy docelowej do objęcia wsparciem oraz wybranie obszaru interwencji EFS, który będzie poddany ocenie, b) ETAP II – Wzorzec – zdefiniowanie we wniosku o dofinansowanie lub w regulaminie konkursu standardu wymagań, tj. efektów uczenia się, które osiągną uczestnicy w wyniku przeprowadzonych działań projektowych, c) ETAP III – Ocena – przeprowadzenie weryfikacji na podstawie opracowanych kryteriów oceny po zakończeniu wsparcia udzielanego danej osobie, d) ETAP IV – Porównanie – porównanie uzyskanych wyników etapu III (ocena) z przyjętymi wymaganiami (określonymi na etapie II efektami</p>

	<p>uczenia się) po zakończeniu wsparcia udzielanego danej osobie].</p> <p>11. Nie będą finansowane kampanie promocyjne – działania upowszechniające będą realizowane wyłącznie jako uzupełnienie działań wdrożeniowych.</p> <p>12. Wsparcia nie uzyskują projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie¹⁸.</p> <p>13. Szczegółowe informacje nt. kryteriów dostępu i premiujących zawiera Załącznik nr 3 do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych WRPO 2014+.</p>
12. Uprozczone formy rozliczania wydatków/ forma płatności	<p>Uprozczone formy rozliczania wydatków (zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020):</p> <ul style="list-style-type: none"> - koszty pośrednie – rozliczane stawkami ryczałtowymi; - koszty bezpośrednie – możliwość rozliczania stawkami jednostkowymi/ kwotami ryczałtowymi. W przypadku projektów, w których wartość wkładu publicznego nie przekracza wartości określonej w Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020 stosowanie jednej z ww. form jest obligatoryjne. <p>Forma płatności: Zaliczkowa</p>
13. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	<p>1. Pomoc de minimis zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013)</p> <p>2. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014).</p>
14. Wkład ze środków unijnych na działanie (EUR)	165 361,15
15. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85% kosztów kwalifikowanych

¹⁸ Art. 65.6 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006/ Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.

<p>16. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)</p>	<p>85% kosztów kwalifikowanych</p>
<p>17. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych</p>	<p>15% kosztów kwalifikowanych</p>
<p>18. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) 19. (jeśli dotyczy)</p>	<p>Minimalna wartość projektu 50 000,00 PLN</p>
<p>20. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)</p>	<p>Nie dotyczy</p>

14. Działanie 8.1 Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz wyrównanie dostępu do edukacji przedszkolnej i szkolnej

<p>1. Poddziałanie</p>	<p>Poddziałanie 8.1.2 Kształcenie ogólne – projekty konkursowe</p>	
<p>2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny</p>	<p>Cel tematyczny</p>	<p>10 Inwestowanie w kształcenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności uczenia się przez całe życie</p>
	<p>Priorytet inwestycyjny</p>	<p>10i Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego</p>

		dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenie i szkolenia
3. Cel szczegółowy poddziałania	1. Podniesienie wiedzy i/lub kompetencji dzieci i młodzieży uczestniczących w edukacji, w tym o specjalnych potrzebach 2. Podniesienie wiedzy i/lub kompetencji nauczycieli/pedagogów systemu oświaty	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu (osoby) Liczba uczniów ze specjalnymi potrzebami, którzy podnieśli kompetencje po opuszczeniu programu – specyficzny (osoby) Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu (osoby) Liczba szkół, w których pracownie przedmiotowe wykorzystują wyposażenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych (szt.)	
5. Lista wskaźników produktu	Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie (osoby) Liczba uczniów ze specjalnymi potrzebami objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie –specyficzny (osoby) Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie (osoby) Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały wyposażone w programie (szt.)	
6. Typy projektów	1. Działania zmierzające do poprawy warunków dydaktycznych dla uczniów w szkołach i placówkach systemu oświaty (w tym specjalnych ¹⁹) poprzez m.in: - wyposażenie pracowni przedmiotowych szkół lub placówek systemu oświaty dla dzieci i młodzieży (w tym specjalnych działających samodzielnie i funkcjonujących w placówkach) w sprzęt niezbędny do przeprowadzania doświadczeń i eksperymentów w zakresie przedmiotów przyrodniczych i matematycznych (występuje wyłącznie jako jeden z elementów projektu). 2. Wsparcie uczniów w rozwijaniu kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy (matematyczno-przyrodniczych, ICT, języków obcych) oraz właściwych postaw/umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej) poprzez m. in.: - realizację projektów edukacyjnych ²⁰ , - realizację dodatkowych zajęć dydaktyczno-wyrównawczych służących wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia	

¹⁹ Wskazane w art. 2 pkt 3 i 5 ustawy o systemie oświaty.

²⁰ Projekt edukacyjny – indywidualne lub zespołowe, planowe działanie uczniów, mające na celu rozwiązanie konkretnego problemu, z zastosowaniem różnorodnych metod. Projekt edukacyjny jest realizowany przez zespół uczniów pod opieką nauczyciela i obejmuje następujące działania:

- a) wybranie tematu projektu edukacyjnego;
- b) określenie celów projektu edukacyjnego i zaplanowanie etapów jego realizacji;
- c) wykonanie zaplanowanych działań;
- d) przedstawienie rezultatów projektu edukacyjnego.

dla uczniów mających trudności w spełnianiu wymagań edukacyjnych, wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego,

- realizację różnych form rozwijających uzdolnienia,
- organizację kółek zainteresowań, warsztatów, laboratoriów dla uczniów.

3. Wsparcie indywidualnego podejścia do ucznia, w tym wsparcie rozwoju uczniów zdolnych (w tym pochodzących z rodzin najuboższych) oraz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (w tym dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami) np.

- a) dodatkowe zajęcia dydaktyczno–wyrównawcze,
- b) zajęcia specjalistyczne, prowadzone w celu stymulowania rozwoju poznawczego i zmniejszania trudności w opanowaniu wiadomości i umiejętności szkolnych przez uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz uczniów młodszych, w tym: zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, socjoterapeutycznych i psychoedukacyjnych oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym,
- c) doposażenie szkół i placówek systemu oświaty (z wyłączeniem szkół dla dorosłych i szkół policealnych) w pomoce dydaktyczne oraz specjalistyczny sprzęt do rozpoznawania potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych oraz wspomagania rozwoju i prowadzenia terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a także podręczniki szkolne i materiały dydaktyczne dostosowane do potrzeb uczniów z niepełnosprawnością,
- d) pomoc stypendialna dla uczniów szczególnie uzdolnionych (szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych), w zakresie przedmiotów matematycznych, przyrodniczych, informatycznych lub języków obcych, których niekorzystna sytuacja materialna stanowi barierę w rozwoju edukacyjnym.

4. Wsparcie nauczycieli m.in: w ramach studiów podyplomowych, sieci współpracy i samokształcenia oraz programów wspomagania dotyczących podwyższenia kompetencji/kwalifikacji w zakresie prowadzenia zajęć z przyrody, biologii, matematyki, chemii, geografii, fizyki, języków obcych oraz wykonywanej pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i uczniami zdolnymi (występuje wyłącznie jako jeden z elementów projektu),

5. Doradztwo edukacyjno-zawodowe dla uczniów. (występuje wyłącznie jako element projektu wskazanego w pkt. 2 lub 3).,

6. Wsparcie zintegrowanych przedsięwzięć instytucji publicznych i niepublicznych funkcjonujących w otoczeniu szkół (np. instytucje pomocy i integracji społecznej, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej, jednostki sektora publicznego działające w zakresie bezpieczeństwa i ochrony życia), angażujących społeczność szkolną i lokalną mających na celu przeciwdziałanie wczesnemu opuszczaniu systemu oświaty przez ucznia i tworzeniu bezpiecznego środowiska nauczania (występuje wyłącznie jako element projektu wskazanego w pkt. 2 lub 3).

7. Typ beneficjenta	Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej lub oświatowej
8. Grupa docelowa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dzieci i młodzież szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, w tym szkół specjalnych (samodzielne i funkcjonujące w placówkach), z wyłączeniem szkół dla dorosłych i szkół policealnych, 2. Nauczyciele i pracownicy szkół i placówek systemu oświaty, z wyłączeniem szkół dla dorosłych i szkół policealnych, 3. Szkoły i placówki systemu oświaty (z wyłączeniem szkół dla dorosłych i szkół policealnych) i ich organy prowadzące.
9. Kategoria(e) regionu(ów)	Słabo rozwinięty
10. Tryb(y) wyboru projektów	Konkursowy
11. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Projekty realizowane w ramach przedmiotowego Poddziałania są zgodne z Wytocznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020. 2. Okres realizacji projektu nie przekracza 36 miesięcy. 3. Projekty związane z wyposażeniem pracowni przedmiotowych zakładają równocześnie wsparcie skierowane do uczniów w zakresie przedmiotów matematycznych lub przedmiotów przyrodniczych oraz doskonalenie nauczycieli w zakresie nauczania opartego na metodzie eksperymentu. 4. Przedsięwzięcia finansowane ze środków EFS będą stanowiły uzupełnienie działań prowadzonych przed rozpoczęciem realizacji projektu przez szkoły i placówki systemu oświaty. Skala działań prowadzonych przed rozpoczęciem realizacji projektu przez szkoły i placówki systemu oświaty (nakłady środków na ich realizację) nie może ulec zmniejszeniu w stosunku do skali działań (nakładów) prowadzonych przez szkoły i placówki systemu oświaty w okresie 12 miesięcy poprzedzających rozpoczęcie realizacji projektu (średniomiesięcznie). 5. Projekty związane z indywidualnym podejściem do ucznia, jeżeli wynika to ze zdiagnozowanych potrzeb, zakładają równocześnie wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, przygotowanie nauczycieli do prowadzenia procesu indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz doposażenie szkół lub placówek systemu oświaty w pomoce dydaktyczne oraz specjalistyczny sprzęt. Doposażenie w pomoce dydaktyczne oraz sprzęt specjalistyczny musi być zgodne z założeniami Wytocznymi w zakresie realizacji

	<p>przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020 w zakresie Indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym wsparcia ucznia młodszego.</p> <p>6. Realizacja wsparcia w ramach Poddziałania jest dokonywana na podstawie indywidualnie zdiagnozowanego zapotrzebowania szkół i placówek systemu oświaty (z wyłączeniem szkół dla dorosłych i szkół policealnych) w tym zakresie. Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez szkołę i/lub placówkę systemu oświaty (z wyłączeniem szkół dla dorosłych i szkół policealnych) lub inny podmiot prowadzący działalność o charakterze edukacyjnym lub badawczym oraz zatwierdzona przez organ prowadzący. Podmiot przeprowadzający diagnozę powinien mieć możliwość skorzystania ze wsparcia instytucji systemu wspomagania pracy szkoły lub placówki systemu oświaty, tj. placówki doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznej, biblioteki pedagogicznej.</p> <p>7. Nie będą finansowane kampanie promocyjne - działania upowszechniające będą realizowane wyłącznie jako uzupełnienie działań wdrożeniowych.</p> <p>8. W kryteriach wyboru projektów dodatkowo punktowane będą projekty z zakresu edukacji ogólnej obejmujące wsparciem dzieci z niepełnosprawnościami.</p> <p>9. W kryteriach wyboru projektów dodatkowo punktowane będą projekty, których jednym z elementów będzie wyposażenie pracowni do nauczania przyrody i/lub biologii i/lub chemii i/lub geografii i/lub fizyki.</p> <p>10. Stypendia dla uczniów zdolnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wysokość stypendiów ustalają beneficjenci zgodnie z warunkami określonymi przez IZ, jednak kwota stypendium wyliczona na bazie miesięcznej musi się mieścić w przedziale od 200 do 300 zł na ucznia. Okres na jaki przyznawane będzie stypendium wynosi 10 miesięcy i może być skrócony jedynie w przypadku naruszenia przez ucznia regulaminu programu stypendialnego. - Kryterium szczególnie uzdolnionych uczniów określone zostanie w regulaminie programów stypendialnych w oparciu o: średnią uzyskiwanych ocen z przedmiotów matematyczno – przyrodniczych, informatycznych, języków obcych, (brane będą również pod uwagę najwyższe oceny klasyfikacyjne uzyskane przez uczniów z przynajmniej jednego spośród ww. przedmiotów), wyniki egzaminów i sprawdzianów zewnętrznych, osiągnięcia w olimpiadach, konkursach i turniejach szczebla co najmniej wojewódzkiego, a także inne czynniki określone przez beneficjenta zgodnie z wytycznymi ustalonymi przez IZ - Wymogiem otrzymania stypendium będzie przygotowanie i złożenie wraz z wnioskiem o przyznanie stypendium indywidualnego planu rozwoju edukacyjnego ucznia zawierającego co najmniej: profil ucznia, jego dotychczasowe osiągnięcia edukacyjne, cele do osiągnięcia w związku z otrzymanym stypendium oraz wydatki jakie stypendysta zamierza ponieść w ramach otrzymanego stypendium - W trakcie otrzymywania stypendium uczeń – stypendysta podlega opiece dydaktycznej nauczyciela, pedagoga szkolnego lub doradcy zawodowego zatrudnionego w szkole ucznia. Celem opieki dydaktycznej jest wsparcie ucznia w wykorzystaniu stypendium na cele edukacyjne i monitorowanie osiągnięć edukacyjnych ucznia.
--	--

	<p>11. Działania w zakresie wyposażenia/doposażenia szkół w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne będą uzależnione od diagnozy zapotrzebowania odbiorców wsparcia na tego typu działania oraz będą zgodne ze standardem wyposażenia określonym w wytycznych w zakresie zasad realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020.</p> <p>12. Fakt nabycia kompetencji jest weryfikowany w ramach następujących etapów: [ETAP I – Zakres – zdefiniowanie w ramach wniosku o dofinansowanie lub w regulaminie konkursu grupy docelowej do objęcia wsparciem oraz wybranie obszaru interwencji EFS, który będzie poddany ocenie, b) ETAP II – Wzorzec – zdefiniowanie we wniosku o dofinansowanie lub w regulaminie konkursu standardu wymagań, tj. efektów uczenia się, które osiągną uczestnicy w wyniku przeprowadzonych działań projektowych, c) ETAP III – Ocena – przeprowadzenie weryfikacji na podstawie opracowanych kryteriów oceny po zakończeniu wsparcia udzielanego danej osobie, d) ETAP IV – Porównanie – porównanie uzyskanych wyników etapu III (ocena) z przyjętymi wymaganiami (określonymi na etapie II efektami uczenia się) po zakończeniu wsparcia udzielanego danej osobie].</p> <p>13. Wsparcia nie uzyska projekt, który został fizycznie ukończony lub w pełni zrealizowany przed złożeniem wniosku o dofinansowanie²¹.</p> <p>14. Wsparcie jest kierowane do szkół/placówek systemu oświaty o niskich wynikach edukacyjnych.</p> <p>15. Szczegółowe informacje nt. kryteriów dostępu i premiujących zawiera Załącznik nr 3 do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych WRPO 2014+.</p>
<p>12. Uproszczone formy rozliczania wydatków/ forma płatności</p>	<p>Uproszczone formy rozliczania wydatków (zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020):</p> <ul style="list-style-type: none"> - koszty pośrednie – rozliczane stawkami ryczałtowymi; - koszty bezpośrednie – możliwość rozliczania stawkami jednostkowymi/kwotami ryczałtowymi. W przypadku projektów, w których wartość wkładu publicznego nie przekracza wartości określonej w Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020 stosowanie jednej z ww. form jest obligatoryjne. <p>Forma płatności: Zaliczkowa</p>
<p>13. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa)</p>	<p>Nie dotyczy</p>

²¹ Art. 65.6 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006/ Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.

podstawa prawna)	
14. Wkład ze środków unijnych na działanie (EUR)	434 873,35
15. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85% kosztów kwalifikowanych
16. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	95% kosztów kwalifikowanych
17. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	5% kosztów kwalifikowanych
18. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) 19. (jeśli dotyczy)	Minimalna wartość projektu 50 000,00 PLN

20. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Nie dotyczy
---	-------------

15. Działanie 8.3 Wzmocnienie oraz dostosowanie kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy

1. Poddziałanie	Poddziałanie 8.3.1. Kształcenie zawodowe młodzieży – tryb konkursowy	
2. Cel tematyczny/ Priorytet inwestycyjny	Cel tematyczny	10 Inwestowanie w kształcenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności uczenia się przez całe życie
	Priorytet inwestycyjny	10iv Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwienie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmocnienie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami
3. Cel szczegółowy poddziałania	Poprawa zdolności do zatrudnienia uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego, w szczególności poprzez podniesienie ich kwalifikacji zawodowych	
4. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu (osoby) Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wykorzystujących wyposażenie zakupione dzięki EFS (szt.)	
5. Lista wskaźników produktu	Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu objętych wsparciem w programie (osoby) Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy (osoby) Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wyposażonych w programie w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego (szt.) Liczba podmiotów realizujących zadania centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego objętych wsparciem w programie (szt.)	

<p>6. Typy projektów</p>	<p>1. Projekty służące podnoszeniu kwalifikacji zawodowych uczniów/wychowanków szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) staże zawodowe organizowane u pracodawców lub przedsiębiorców; b) realizację kształcenia zawodowego praktycznego we współpracy z pracodawcami lub przedsiębiorcami w szkołach lub placówkach systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe; c) realizację projektów z zakresu kształcenia dualnego²², d) inne formy służące podnoszeniu kwalifikacji zawodowych uczniów. e) doskonalenie systemu nauki zawodu organizowanej u pracodawców rzemieślników, ze szczególnym uwzględnieniem podnoszenia jakości szkolenia praktycznego i teoretycznego organizowanego dla młodocianych pracowników dokształcających się w systemie szkolnym i pozaszkolnym, (stanowi wyłącznie jeden z elementów projektu). <p>2. Wyposażenie/doposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne umożliwiające realizację podstawy programowej kształcenia w zawodach w warunkach zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy zawodowej (występuje wyłącznie jako element projektu wskazanego w punkcie 1).</p> <p>3. Doskonalenie kompetencji nauczycieli kształcenia zawodowego, instruktorów praktycznej nauki zawodu, (występuje wyłącznie jako element projektu wskazanego w pkt.1, 2).</p> <p>4. Projekty w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego dla młodzieży, w tym doposażenie w niezbędny sprzęt umożliwiający prowadzenie doradztwa, podnoszenie kompetencji osób prowadzących doradztwo w przedmiotowym zakresie (wyłącznie jako element projektu wskazanego w pkt. 1).</p> <p>5. Tworzenie/wspieranie wysokiej jakości wyspecjalizowanych ośrodków kształcenia i szkolenia, tj. Centrów Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego lub innych zespołów realizujących zadania zbieżne z zadaniami CKZiU poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. wyposażenie/doposażenie w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne umożliwiające: kształcenie w zawodach w warunkach zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy zawodowej oraz przeprowadzenie egzaminu zawodowego; b. rozszerzenie lub dostosowanie oferty edukacyjnej do realizacji nowych zadań; c. doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli i instruktorów praktycznej nauki zawodu zatrudnionych w ww. podmiotach (wyłącznie jako element projektu wskazanego w ppkt. a lub ppkt. b).
<p>7. Typ beneficjenta</p>	<p>Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej lub oświatowej</p>

²² Wysokość wkładu ze środków unijnych może ulec zmianie po zakończeniu negocjacji Strategii ZIT oraz uzyskaniu rozstrzygnięć w zakresie pozostałych instrumentów terytorialnych założonych w WRPO 2014+ (w tym regulowanych przez właściwe Wytyczne MIR).

8. Grupa docelowa	<p>1. Uczniowie szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, w tym również młodociani pracownicy,</p> <p>2. Nauczyciele kształcenia zawodowego, instruktorzy praktycznej nauki zawodu szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe,</p> <p>3. Nauczyciele i specjaliści z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego,</p> <p>4. Szkoły i placówki systemu oświaty prowadzące kształcenie zawodowe i ustawiczne oraz ich organy prowadzące.</p> <p>5. Centra Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego i inne zespoły realizujące zadania zbieżne z zadaniami CKZiU</p>
9. Kategoria(e) regionu(ów)	Słabo rozwinięty
10. Tryb(y) wyboru projektów	Konkursowy
Limity i ograniczenia w realizacji projektów	<p>Projekty realizowane w ramach przedmiotowego Poddziałania są zgodne z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020.</p> <p>Staże i praktyki oraz inne formy wsparcia realizowane w ramach WRPO 2014+, będą zgodnie z Wytycznymi w zakresie zasad realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020.</p> <p>Okres realizacji projektu nie przekracza 36 miesięcy.</p> <p>Przedsięwzięcia finansowane ze środków EFS będą stanowiły uzupełnienie działań prowadzonych przed rozpoczęciem realizacji projektu przez szkoły i placówki systemu oświaty prowadzące kształcenie zawodowe i ustawiczne. Skala działań prowadzonych przed rozpoczęciem realizacji projektu przez szkoły i placówki systemu oświaty prowadzące kształcenie zawodowe i ustawiczne (nakłady środków na ich realizację) nie ulegnie zmniejszeniu w stosunku do skali działań (nakładów) prowadzonych przez szkoły i placówki systemu oświaty prowadzące kształcenie zawodowe i ustawiczne w okresie 12 miesięcy poprzedzających rozpoczęcie realizacji projektu (średniomiesięcznie). W przypadku staży zawodowych obejmujących realizację kształcenia zawodowego praktycznego we współpracy z pracodawcami lub przedsiębiorcami wsparcie kierowane jest do tych szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, w których kształcenie zawodowe praktyczne nie jest realizowane u pracodawców lub przedsiębiorców ze względu na brak możliwości sfinansowania kosztów takiego kształcenia.</p>

	<p>Integralnym elementem działań projektowych jest współpraca szkół lub placówek systemu oświaty z podmiotami z otoczenia społeczno gospodarczego (m.in. pracodawcy, przedsiębiorcy, instytucje rynku pracy).</p> <p>Realizacja wsparcia jest dokonywana na podstawie indywidualnie zdiagnozowanego zapotrzebowania szkół lub placówek systemu oświaty w tym zakresie. Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez szkołę, placówkę systemu oświaty lub inny podmiot prowadzący działalność o charakterze edukacyjnym lub badawczym oraz zatwierdzona przez organ prowadzący. Podmiot przeprowadzający diagnozę powinien mieć możliwość skorzystania ze wsparcia instytucji systemu wspomagania pracy szkół, tj. placówki doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznej, biblioteki pedagogicznej.</p> <p>Wsparcie udzielane w ramach WRPO 2014+ na rzecz wyposażenia szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe oraz szkół i placówek kształcenia zawodowego wchodzących w skład CKZiU lub innych zespołów realizujących zadania zbieżne z zadaniami CKZiU jest realizowane zgodnie z warunkami wskazanymi w podrozdziale 6.1 pkt 16. Kryterium wynika z <i>Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020</i>.</p> <p>Beneficjent zapewni funkcjonowanie utworzonych w ramach projektu CKZiU lub innych zespołów realizujących zadania zbieżne z zadaniami CKZiU, przez okres co najmniej 2 lat od daty zakończenia realizacji projektu, określonej w umowie o dofinansowanie projektu.</p> <p>W kryteriach wyboru projektów dodatkowo punktowane będą projekty, w których kierunki kształcenia będą zgodne z zapotrzebowaniem rynku pracy w branżach zidentyfikowanych jako branże o największym potencjale rozwojowym i/lub branżach strategicznych dla danego regionu (w ramach smart specialisation).</p> <p>W przypadku realizacji projektów, w których przewidziano doskonalenie zawodowe nauczycieli dodatkowo punktowane zostaną te projekty, które będą zakładały realizację studiów podyplomowych lub kursów kwalifikacyjnych przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela kształcenia zawodowego w ramach nowowprowadzonych do klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, zawodów wprowadzonych w efekcie modernizacji oferty kształcenia zawodowego albo tworzenia nowych kierunków nauczania lub zawodów, na które występuje deficyt na regionalnym lub lokalnym rynku pracy oraz braku kadrowe wśród nauczycieli kształcenia zawodowego.</p> <p>W kryteriach wyboru projektów dodatkowo punktowane będą projekty, w których pracodawcy lub przedsiębiorcy partycypują finansowo w wymiarze</p>
--	--

	<p>co najmniej 5 % w kosztach organizacji i prowadzenia praktyki zawodowej lub stażu zawodowego.</p> <p>Projekty których jednym z elementów będzie zakup sprzętu lub infrastruktury (w tym w ramach cross-financingu) w szkołach i placówkach edukacyjnych będą finansowane wyłącznie, jeżeli zostanie zagwarantowana przez Projektodawcę trwałość inwestycji z EFS.</p> <p>W obszarach wspieranych z EFS w ramach WRPO 2014+ nie będą finansowane kampanie promocyjne - działania upowszechniające będą realizowane wyłącznie jako uzupełnienie działań wdrożeniowych.</p> <p>Fakt nabycia kompetencji jest weryfikowany w ramach następujących etapów: a) [ETAP I – Zakres – zdefiniowanie w ramach wniosku o dofinansowanie lub w regulaminie konkursu grupy docelowej do objęcia wsparciem oraz wybranie obszaru interwencji EFS, który będzie poddany ocenie, b) ETAP II – Wzorzec – zdefiniowanie we wniosku o dofinansowanie lub w regulaminie konkursu standardu wymagań, tj. efektów uczenia się, które osiągną uczestnicy w wyniku przeprowadzonych działań projektowych, c) ETAP III – Ocena – przeprowadzenie weryfikacji na podstawie opracowanych kryteriów oceny po zakończeniu wsparcia udzielanego danej osobie, d) ETAP IV – Porównanie – porównanie uzyskanych wyników etapu III (ocena) z przyjętymi wymaganiami (określonymi na etapie II efektami uczenia się) po zakończeniu wsparcia udzielanego danej osobie].</p> <p>Wsparcia nie uzyska projekt, który został fizycznie ukończony lub w pełni zrealizowany przed złożeniem wniosku o dofinansowanie²³.</p> <p>Szczegółowe informacje nt. kryteriów dostępu i premiujących zawiera Załącznik nr 3 do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych WRPO 2014+.</p>
<p>11. Uproszczone formy rozliczania wydatków/ forma płatności</p>	<p>Uproszczone formy rozliczania wydatków (zgodnie z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020</i>):</p> <ul style="list-style-type: none"> - koszty pośrednie – rozliczane stawkami ryczałtowymi; - koszty bezpośrednie – możliwość rozliczania stawkami jednostkowymi/ kwotami ryczałtowymi. W przypadku projektów, w których wartość wkładu publicznego nie przekracza wartości określonej w Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020 stosowanie jednej z ww. form jest obligatoryjne.

²³ Art. 65.6 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006/ Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.

	Forma płatności: Zaliczkowa
12. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	1. Pomoc de minimis zgodnie z przepisami Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013) 2. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014)
13. Wkład ze środków unijnych na działanie (EUR)	322 429,63
14. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85% kosztów kwalifikowanych (w przypadku projektów nieobjętych pomocą publiczną)
15. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	90% kosztów kwalifikowanych
16. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	10% kosztów kwalifikowanych

17. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Minimalna wartość projektu 50 000,00 PLN
18. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Nie dotyczy

CZĘŚĆ C INFORMACJE OGÓLNE

1. Lista projektów podstawowych i rezerwowych

Lista projektów podstawowych									
Ip	Beneficjent	Priorytet inwestycyjny	Tytuł projektu	Wartość całkowita projektu	Dofinansowanie			Planowany termin złożenia wniosku o dofinansowanie	Okres realizacji inwestycji
					Kwota (EFRR lub EFS)	Kwota (EFRR lub EFS) w euro ²⁴	%		
1	Leszno, Świąciechowa, Lipno	4c	Termomodernizacja budynków oświatowych w Lesznie, Świąciechowie i Lipnie	5 700 000,00	4 845 000,00	1 181 707,32	85%	2016	2016-2018
2	Osieczna, Lipno, Rydzyna	4e	Budowa sieci połączeń dróg dla rowerów w gminie Osieczna, Lipno, Rydzyna	7 720 000,00	5 355 117,58	1 306 126,24	69,37 %	2016-2017	2017-2019
3	Leszno	4e	Promowanie czystego transportu miejskiego poprzez zakup autobusów elektrycznych wraz z budową, przebudową i modernizacją infrastruktury na pętlach autobusowych i zajezdni autobusowej Miejskiego Zakładu Komunikacji w Lesznie	17 864 117,65	15 184 500,00	3 703 536,56	85%	2016	2016-2018
4	Osieczna	6b	Przebudowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Osiecznej	10 000 000,00	6 400 500,00	1 561 097,56	64%	2016	2017-2018
5	Leszno	7b	Przebudowa ulicy Osieckiej- drogi wojewódzkiej nr 432 w granicach miasta Leszna	10 500 000,00	7 875 000,00	1 920 731,71	75%	2016	2017-2020

²⁴ Alokacja dla LOSI zarezerwowana przez IZ WRPO 2014+ jest wyliczona w euro, natomiast podane kwoty w zł mają charakter indykatorywny.

6	Rydzyna, Świąciechowa	10a	Zwiększenie dostępności oraz poprawa jakości edukacji przedszkolnej poprzez budowę przedszkola samorządowego w Rydzynie oraz Świąciechowie.	9 850 000,00	8 372 500,00	2 042 073,17	85%	2016	2017-2018
7	Beneficjenci zgodni z SZOOP WRPO 2014+	8iii	Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	nie dotyczy	3 230 000,00	787 804,87	85%	2016	2016-2017
8	Leszno	9b	Modernizacja budynku przy Pl. Dr Jana Metziga 25 z dostosowaniem na potrzeby Miejskiej Biblioteki Publicznej w Lesznie	24 345 382,38	20 693 575,02	5 047 213,44	85%	2017	2018-2020
9	Beneficjenci zgodni z SZOOP WRPO 2014+	9iv	Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym	nie dotyczy	1 742 500,00	425 000,00	85%	2016	2016-2018
10	Beneficjenci zgodni z SZOOP WRPO 2014+	10i	Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia	nie dotyczy	2 460 961,45	600 234,50	85%	2016	2017-2022

11	Beneficjenci zgodni z SZOOP WRPO 2014+	10iv	Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami	nie dotyczy	1 321 961,48	322 429,63	85%	2016	2 lata
----	--	------	---	-------------	--------------	------------	-----	------	--------

Lista projektów rezerwowych

lp	Beneficjent		Tytuł projektu	Wartość całkowita projektu	Dofinansowanie		Planowany termin złożenia wniosku o dofinansowanie	Okres realizacji projektu
					Kwota (EFRR lub EFS)	%		
1	Leszno	5b	Budowa kolektora wschodniego wraz ze zbiornikami retencyjno-infiltracyjnymi w celu zabezpieczenia obszaru miasta Leszna przed niekorzystnymi zjawiskami pogodowymi i ich następstwami	30 000 000,00	25 500 000,00	85%	2016	2017-2020
2	Osieczna	6b	Budowa kanalizacji sanitarnej Świerczyna – Grodzisko - Łoniewo	12 000 000,00	10 200 000,00	85%	2016	2016-2019

3	Rydzyna	9b	Rewitalizacja starego miasta wraz z biblioteką, zborem poewangelickim oraz szkołą podstawową	5 000 000,00	4 250 000,00	85%	2017	2017-2019
4	Leszno	10a	Modernizacja Przedszkola nr 7 w Lesznie	2 150 000,00	1 827 500,00	85%	2016-2017	2016-2017
5	Powiat Leszczyński	10a	Rozwój infrastruktury edukacyjnej na terenie Powiatu Leszczyńskiego	450 000,00	382 500,00	85%	2016-2017	2016-2017

2. Tabela finansowa

PRIORYTET	Fundusz	Budżet OSI (dofinansowanie w euro)
Priorytet inwestycyjny 4c	EFRR	1 181 707,32
Priorytet inwestycyjny 4e	EFRR	5 009 662,80
Priorytet inwestycyjny 6b	EFRR	1 561 097,56
Priorytet inwestycyjny 7b	EFRR	1 920 731,71
Priorytet inwestycyjny 9b	EFRR	5 047 213,44
Priorytet inwestycyjny 10a	EFRR	2 042 073,17
Razem	EFRR	16 762 486,00
Priorytet inwestycyjny 8iii	EFS	787 804,87
Priorytet inwestycyjny 9iv	EFS	425 000,00
Priorytet inwestycyjny 10i	EFS	600 234,50
Priorytet inwestycyjny 10 iv	EFS	322 429,63
Razem	EFS	2 135 469,00
Razem	EFRR i EFS	18 897 955,00

3. Tabela komplementarności

OSI dla Miasta Leszna					WRPO 2007-2013, WRPO 2014+, POIŚ, NPR, IIF, inne		
I.p.	Tytuł projektu	Dofinansowanie OSI	Dofinansowanie OSI w euro	koszt	Tytuł projektu komplementarnego	Koszt	Źródło
3	Termomodernizacja budynków oświatowych w Lesznie, Świąciechowie i Lipnie	4 845 000,00	1181707,32	5 700 000,00	Rozwój infrastruktury edukacyjnej na terenie Miasta Leszna		WRPO 2014+
4	Budowa sieci połączeń dróg dla rowerów w gminie Osieczna, Lipno, Rydzyna	5 355 117,58	1 306 126,24	7 720 000,00	1) Przebudowa drogi powiatowej nr 6263P od granicy M. Leszna-Nowej Wsi-Pawłowice”, ”Przebudowa dróg powiatowych: nr 4781P (pomiędzy droga wojewódzką 432) i nr 4782P od m. Osieczna do m. Berdychowo”, 2) Przebudowa dróg powiatowych: nr 4800P i nr 4803P od Dąbcza do rynku w Rydzynie wraz z budową ciągu pieszo-rowerowego i ronda”. 3) Promowanie czystego transportu miejskiego poprzez zakup autobusów elektrycznych wraz z budową, przebudową i modernizacją infrastruktury na pętlach autobusowych i zajezdni autobusowej Miejskiego Zakładu Komunikacji w Lesznie		NPPDL, WRPO 2014+
5	Promowanie czystego transportu miejskiego poprzez zakup autobusów elektrycznych wraz z budową, przebudową i modernizacją infrastruktury na pętlach autobusowych i zajezdni autobusowej Miejskiego Zakładu Komunikacji w Lesznie	15 184 500,00	3 703 536,56	17 864 117,65	Budowa sieci połączeń dróg dla rowerów w gminie Osieczna, Lipno, Rydzyna		WRPO 2014+

6	Przebudowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Osiecznej	6 400 500,00	1561097,56	10 000 000,00	<p>1) Budowa kanalizacji sanitarnej Świerczyna – Grodzisko – Łoniewo, Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przepompowniami w miejscowości Kąkolewo</p> <p>2) Rozbudowa sieci wodociągowej na odcinku Łoniewo-Kąkolewo oraz budowa kanalizacji sanitarnej w Jeziorkach</p>		WRPO 2007- 2013
7	Przebudowa ulicy Osieckiej- drogi wojewódzkiej nr 432 w granicach miasta Leszna	7 875 000,00	1 920 731,71	10 500 000,00	<p>1) Przebudowa drogi krajowej nr 5 w Lesznie, odcinek ul. Fabryczna – południowa granica miasta – etap II</p> <p>2) Przebudowa DK12 w Lesznie w zakresie przebudowy skrzyżowania ulic: Unii Europejskiej, Estkowskiego i Portugalskiej wraz z przebudową ul. Unii Europejskiej</p> <p>3) Przebudowa drogi powiatowej 4777 P na terenie Powiatu Leszczyńskiego (beneficjent: Starostwo Powiatowe w Lesznie.</p> <p>4) Budowa nowej drogi łączącej drogę S5 węzeł Święciechowa z wiaduktem drogowym w ciągu ulicy Wilkowskiej w Lesznie nad linią kolejową Poznań – Wrocław i dalej z Rondem Gronowo (beneficjent: Miasto Leszno)</p> <p>5) Przebudowa linii kolejowej E59 na odcinku Poznań – Wrocław wraz z budową wiaduktu drogowego w ciągu ulicy Wilkowskiej (beneficjent: PKP S.A.)</p>		

10	Zwiększenie dostępności oraz poprawa jakości edukacji przedszkolnej poprzez budowę przedszkola samorządowego w Rydzynie oraz Świąciechowie.	8 372 500,00	2 042 073,17	9 850 000,00	Budowa dwóch przedszkoli z działania 9.3.2		
11	Modernizacja budynku przy Pl. Dr Jana Metziga 25 z dostosowaniem na potrzeby Miejskiej Biblioteki Publicznej w Lesznie	20 693 575,02	5 047 213,44	24 345 382,38	<p>Nowe tory – centrum Leszna po kolei – Rewitalizacja obszarów zdegradowanych.</p> <p>Rewitalizacja Rynku w Lesznie wraz z modernizacją budynku Ratusza.</p> <p>–Przebudowa ulicy Bolesława Chrobrego w Lesznie wraz z infrastrukturą towarzyszącą.</p> <p>–</p> <p>–Przebudowa drogi krajowej nr 5 w Lesznie, odcinek ul. Fabryczna - południowa granica miasta - etap II..</p> <p>–Przebudowa drogi krajowej nr 12 w granicach miasta Leszna.</p> <p>–</p> <p>–Przedsięwzięcia komplementarne uwzględnione w Gminnym Programie Rewitalizacji</p> <p>– Partycypacja społeczna w procesie rewitalizacji</p> <p>– Wydarzenia integrujące</p>	4 430 650 zł	Fundusz Spójności w ramach POPT na lata 2014-2020
						10 000 000 zł	WRPO 2014+
						3 498 306,26 zł	Dotacja celowa
						67 482 259,85 zł	POiŚ

					społeczność lokalną – Reanimacja doktora Metziga		
--	--	--	--	--	---	--	--